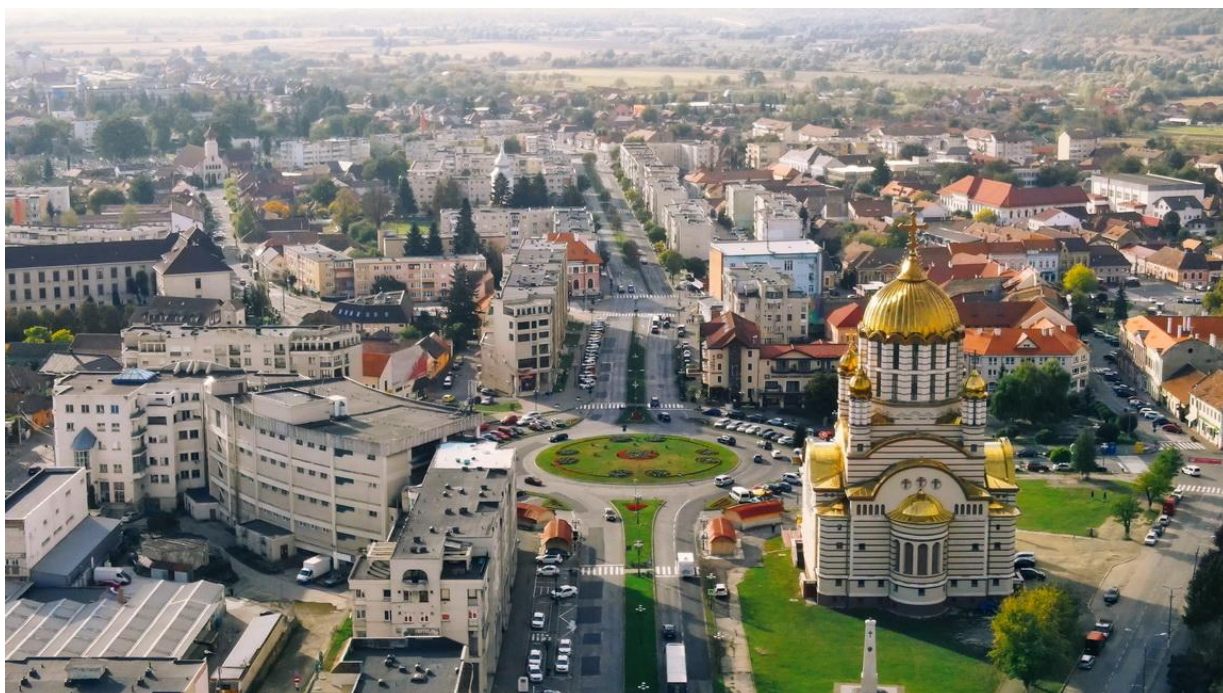

Anexă la HCL nr. ____ din _____

PLAN DE ACȚIUNE PRIVIND CLIMA ȘI ENERGIA DURABILĂ PENTRU MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Lucrare elaborată de UAT Făgăraș prin:

Compartiment IT&C (Consilier Moruz Marius)
Compartiment Mediu (Consilier Greavu Maria)
Compartiment Energetic (Consilier Săpătoru Dacia)
Birou Patrimoniu (Șef Birou Tănase Elena)

Municipiul Făgăraș
2023 – 2030

CUPRINSUL LUCRĂRII

INTRODUCERE	4
Aspecte generale	4
Convenția primarilor	5
Despre PACED	6
Ce este PACED	6
Obiectivul PACED	6
Orizontul de timp	7
Nivelul de detaliere al PACED	8
CAP.1 SITUAȚIE ACTUALĂ ȘI OBIECTIVE	8
Prezentarea Municipiului Făgăraș	8
1.1 Așezare geografică și statut administrativ	9
1.2 Clima	10
1.2.1 Calitatea aerului	11
1.2.2 Calitatea apei	14
1.2.3 Calitatea solului	15
1.3 Scurt istoric	18
1.4 Profil socio-demografic	18
1.4.1 Structura demografică a populației	18
1.4.2 Structura populației pe sexe și grupe de vârstă	21
1.4.3 Mișcarea naturală și migratorie	23
1.4.4 Profil etnic și confesional	24
1.4.5 Zone dezavantajate din pct. de vedere socio-economic și al incluziunii	25
1.5 Piața forței de muncă și resursa umană	26
1.6 Servicii și dotări publice	29
1.6.1 Educație	29
1.6.2 Sănătate	32
CAP.2 MOBILITATE URBANĂ	35
2.1 Context teritorial	35
2.2 Cererea de transport	36
2.3 Transportul rutier	37
2.4 Transportul public	41
2.5 Deplasări nemotorizate	43
2.6 Alte transporturi	45
2.7 Locuire	47
2.8 Spații publice	47
2.9 Sisteme de alimentare	49
2.9.1 Sisteme de alimentare cu apă	49
2.9.2 Sisteme de alimentare cu energie electrică	50
2.9.3 Sistemul de alimentare cu gaze naturale	51
2.9.4 Sistemul de alimentare cu energie termică	51

CAP.3	MANAGEMENTUL DEȘEURILOR	53
3.1	Sistemul de gestionare al deșeurilor la nivel local	54
3.1.1	Regulamentul local de salubritate	54
3.1.2	Modalitatea de gestiune a serviciului de salubritate pentru activitatea de eliminare, prin depozitare	55
3.1.3	Modalitatea de gestiune a serviciului de salubritate pentru activitatea de sortare a deșeurilor hârtie, de carton, metal, plastic și sticlă	55
3.1.4	Construirea de insule ecologice digitalizate în Municipiul Făgăraș	55
3.1.5	Înființarea de centre de colectare prin aport voluntar (CAV)	57
3.2	Închiderea rampei de deșeuri din Municipiul Făgăraș	58
3.3	Plan calitate aer (legislație)	59
3.4	Programul privind casarea autovehiculelor uzate – Rabla Local	60
CAP.4	INVENTAR AL EMISIILOR DE BAZĂ ÎN MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ (BEI)	61
4.1	Date analitice BEI pentru anul de referință în Municipiul Făgăraș	62
4.1.1	Consumul final de energie, anul 2010	62
4.1.2	Consumul final de energie electrică, anul 2010	62
4.1.3	Consumul final de gaz natural, anul 2010	63
4.1.4	Consumul final de energie termică, anul 2010	63
4.1.5	Consumul final de combustibil pentru transport, anul 2010	64
4.1.6	Emisii de CO ² , anul 2010	65
4.2	Date analitice BEI pentru anul de referință 2020 în Municipiul Făgăraș	66
4.3	Date analitice BEI pentru anul de referință 2021 în Municipiul Făgăraș	69
4.4	Date analitice BEI pentru anul de referință 2022 în Municipiul Făgăraș	71
4.5	Fișa de prezentare energetică a Municipiului Făgăraș pentru anul 2020	74
4.6	Fișa de prezentare energetică a Municipiului Făgăraș pentru anul 2021	75
4.7	Fișa de prezentare energetică a Municipiului Făgăraș pentru anul 2022	76
CAP. 5	OBIECTIVE	78
5.1	Obiectiv strategic 1 – Centru polarizator pentru Țara Făgărașului	78
5.2	Obiectiv strategic 2 – Centru urban cu servicii publice performante	78
5.3	Obiectiv strategic 3 – Centru urban orientat către mobilitatea sustenabilă	79
5.4	Obiectiv strategic 4 – Centru urban cu impact redus asupra mediului	80
5.5	Obiectiv strategic 5 – Administrație publică performantă, deschisă, transparentă ..	80
CAP.6	PORTOFOLIUL DE PROIECTE	81
CAP.7	CONCLUZII.....	86
7.1	Profil spațial și funcțional	86
7.2	Profil socio-demografic	87
7.3	Profil economic	88
7.4	Servicii și dotări publice	89
	Anexa 1 - Consum anual instituții pentru anul 2020	93
	Anexa 2 - Consum anual instituții pentru anul 2021	94
	Anexa 3 - Consum anual instituții pentru anul 2022	95

INTRODUCERE

Aspecte generale

Îmbunătățirea eficienței energetice este un obiectiv strategic al politicii energetice naționale, datorită contribuției majore pe care o are la realizarea siguranței în alimentarea cu energie, dezvoltării sustenabile și a competitivității, la economisirea resurselor energetice primare și la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Prin intermediul Legii nr. 121 din 18.07.2014 privind eficiența energetică, modificată și completată prin Legea nr. 160 din 2016, s-au transpus prevederile Directivei 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 oct. 2012 care prevede cerințele minime pe care statele membre trebuie să le îndeplinească în materie de îmbunătățire a eficienței energetice. Până în anul 2020 se stabilește o țintă națională indicativă de reducere a consumului de energie cu 19%.

În decembrie 2018, în Jurnalul Oficial al Comisiei Europene L328/21.12.2018, au fost publicate următoarele documente:

- Directiva (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului, de modificare a Directivei Europene 2012/27/UE privind eficiența energetică, care stabilește un cadru comun de măsuri pentru promovarea eficienței energetice pe teritoriul Uniunii, cu scopul de a se asigura atingerea obiectivelor principale ale Uniunii privind eficiența energetică, de 20% pentru anul 2020, și a obiectivelor sale principale privind eficiența energetică de cel puțin 32,5% pentru anul 2030 și de a deschide calea pentru viitoare creșteri ale eficienței energetice după aceste date.

- Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, care stabilește că ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie al Uniunii Europene în 2030 este de cel puțin 32%.

Similar cu perspectiva Uniunii de a construi politica sa energetică și de mediu la orizontul anului 2030, România a elaborat Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021 - 2030 pe o serie de elemente constitutive, esențiale pentru definirea rolului și contribuției României la consolidarea Uniunii Energetice.

În acest context, contribuția României la atingerea obiectivelor Uniunii la orizontul anului 2030 este cea prezentată în tabelul de mai jos:

Tab. 1.1. Obiectivele României în contextul atingerii țintelor Uniunii Europene pentru anul 2030

• Eficiență Energetică (%față de proiecția PRIMES 2007 la nivelul anului 2030)	37,5%
• Ponderea globală a energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie	27,7%
• Emisii ETS (% față de 2005)	44,0%

Legea 121/2014 privind eficiența energetică creează cadrul legal pentru elaborarea și aplicarea politicii naționale în domeniul eficienței energetice în vederea atingerii obiectivului național de îmbunătățire a acesteia. Măsurile de politică în domeniul eficienței energetice se aplică pe întreg lanțul: resurse primare, producere, distribuție, furnizare, transport și consum final.

Legea subliniază importanța politicii de eficiență energetică, cu referiri speciale privind:

- a) introducerea tehnologiilor cu eficiență energetică ridicată, a sistemelor moderne de măsură și control, precum și a sistemelor de gestiunea energiei pentru monitorizarea, evaluarea continuă a eficienței energetice și previzionarea consumurilor energetice;
- b) promovarea utilizării la consumatorii finali a echipamentelor și aparaturii eficiente din punct de vedere energetic, precum și a surselor regenerabile de energie;
- c) reducerea impactului asupra mediului al activităților industriale și de producere, transport, distribuție și consum al tuturor formelor de energie.

Legea face referire la atribuțiile care revin agenților economici și autorităților administrației publice locale privind eficiența energetică.

Convenția primarilor

Convenția Primarilor privind Clima și Energia este cea mai largă inițiativă europeană a autorităților locale (în prezent peste 10.000 de semnatori, cu mai mult de 330 mil. de locuitori) din toată Europa, pentru reducerea poluării prin decarbonizare (în termenii cantității de emisii de CO₂ datorate consumului/producerii de energie) pe teritoriul fiecărei autorități locale semnatare până în anul 2050

Convenția primarilor a fost lansată în 2008 în Europa, având drept ambiție să reunească administrațiile locale care se angajează în mod voluntar să atingă și chiar să depășească obiectivele UE în materie de climă și energie.

Inițiativa nu doar că a introdus o abordare inovatoare de la bază la vârf a acțiunilor în domeniul energiei și al climei, dar succesul său a și depășit rapid așteptările.

Inițiativa reunește acum peste 9.000 de autorități locale și regionale din 59 de țări, clădindu-se pe forța unei mișcări la nivel mondial la care participă multiple părți interesate și pe sprijinul tehnic și metodologic oferit de oficiile dedicate.

Din 2017, a început înființarea unor oficii regionale ale Convenției în America de Nord, America Latină și zona Caraibilor, China și Asia de Sud-Est, India și Japonia, în completarea celor deja existente.

Semnatarii își asumă o viziune comună pentru anul 2050: accelerarea decarbonizării teritoriilor proprii, consolidarea capacității lor de adaptare la efectele inevitabile ale schimbărilor climatice și asigurarea accesului cetățenilor or la energie sigură, durabilă și la prețuri accesibile.

Orașele semnatare a convenției se angajează să acționeze pentru a sprijini implementarea obiectivului UE de reducere cu 40 % a emisiilor de gaze cu efect de seră 2030 și adoptarea unei abordări comune pentru atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea.

Pentru a-și transpune angajamentul politic în măsuri și proiecte practice, semnatarii Convenției se angajează să transmită, în termen de doi ani de la data adoptării deciziei de către consiliul local, un plan de acțiune privind energia durabilă și clima (PACED) în care să prezinte acțiunile-cheie pe care intenționează să le întreprindă. Planul va include un inventar de referință

al emisiilor pentru a monitoriza acțiunile de atenuare și o evaluare a riscurilor și vulnerabilităților climatice. Strategia de adaptare poate fi parte a PACED sau poate fi elaborată și integrată într-un document de planificare separat.

Acest angajament politic ambițios marchează începutul unui proces pe termen lung în care orașele se angajează să raporteze cu privire la progresele înregistrate în implementarea planurilor lor la fiecare doi ani.

Convenția în cifre oferă o imagine de ansamblu a statisticilor agregate care arată eforturile depuse de semnatarii, coordonatorii și suporterii Convenției. Informațiile prezentate sunt puse la dispoziție de comunitatea Convenției prin intermediul spațiului privat - MyCovenant.

Despre PACED. Ce este PACED?

Planul de Acțiune privind Energia Durabilă și Clima (PACED) este un document cheie care arată modul în care semnatarii Convenției își va respecta angajamentul până în anul 2030. El folosește rezultatele Inventarului de Referință al Emisiilor pentru a identifica cele mai bune domenii de acțiune și oportunități pentru atingerea țintei de reducere a emisiilor de CO² stabilită de autoritatea locală. El definește măsurile concrete de reducere a emisiilor, dar și calendarul și responsabilitățile atribuite, care traduc strategia pe termen lung în acțiune.

PACED nu ar trebui să fie privit ca un document cu o structură fixă și rigidă, deoarece circumstanțele se schimbă și, pe măsură ce acțiunile aflate în desfășurare dau rezultate și conferă experiență, ar putea fi util/necesar ca planul să fie revizuit în mod regulat.

Trebuie precizat că oportunitățile de a asumare a reducerii emisiilor apar la fiecare proiect nou de dezvoltare care trebuie aprobat de autoritatea locală. Impactul ratării sau ignorării unei astfel de oportunități poate fi mare și poate dura mult timp. Asta înseamnă că eficiența energetică și considerentele legate de reducerea emisiilor ar trebui avute în vedere în cazul tuturor proiectelor noi de dezvoltare, chiar dacă PACED nu a fost încă finalizat sau aprobat. Preocuparea continuă pentru calitatea mediului trebuie să devină un mod de administrare locală și un deziderat care să se circumscrie acțiunilor autorităților.

Obiectivul PACED

Convenția Primarilor are legătură cu acțiunile la nivel local care țin de competența autorității locale. PACED ar trebui să se concentreze pe măsurile menite să reducă emisiile de CO₂ și consumul de energie de către utilizatorii finali. Angajamentele Convenției acoperă toată

zona geografică a autorității locale (localitate, oraș, regiune). Prin urmare PACED ar trebui să includă acțiuni care privesc deopotrivă sectorul public și pe cel privat.

Cu toate acestea, autoritatea locală trebuie să joace un rol exemplar și deci să ia măsuri speciale legate de clădirile și instalațiile care îi aparțin, dar și de propria flotă de vehicule etc. Autoritatea locală poate decide să stabilească propria sa țintă de reducere a emisiilor de CO² fie ca „reducere absolută”, fie ca „reducere pe cap de locuitor”.

Principalele sectoare vizate sunt iluminatul public, clădirile, echipamentele, instalațiile și mijloacele de transport urban. PACED ar putea include de asemenea acțiuni legate de producerea energiei electrice pe plan local (dezvoltarea unor instalații fotovoltaice de producere a electricității, energie eoliană, energie geotermală, instalații de cogenerare, îmbunătățirea capacității locale de a genera electricitate), și generarea locală de încălzire sau aer condiționat. În plus, PACED ar trebui să acopere zone în care autoritățile locale pot influența consumul energiei pe termen lung (cum ar fi în cazul planificării utilizării terenurilor), pot încuraja piețele de produse și servicii în domeniul eficienței energetice (achiziții publice), dar și schimbarea tiparelor de consum (cooperând cu actorii locali și cetățenii). În schimb, sectorul industrial nu este o țintă cheie a Convenției Primarilor, deci autoritatea locală are libertatea să includă acțiuni în acest sector sau nu. În orice caz, instalațiile acoperite de ETS (Schema Europeană de Comercializare a Certificatelor de Emisii CO₂) ar trebui să fie excluse, în afară de cazul în care au fost incluse în planuri anterioare ale autorității locale.

Orizontul de timp

Orizontul de timp al Convenției Primarilor este 2030. Prin urmare, Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă trebuie să conțină o descriere clară și detaliată a acțiunilor strategice pe care autoritatea locală intenționează să le întreprindă pentru a-și respecta angajamentele până în 2030. PACED poate acoperi o perioadă mai lungă de timp, dar în acest caz el ar trebui să conțină valori și obiective intermediare pentru anul 2030.

Deoarece nu întotdeauna este posibil să planifici în detaliu măsuri concrete și bugetele aferente pe o durată atât de mare de timp, autoritatea locală poate face distincția între:

- viziune, cu o strategie pe termen lung și obiective până în anul 2030, care să includă angajamente ferme în sectoare de activitate cum sunt planificarea utilizării terenurilor, transporturile și mobilitatea, achizițiile publice, standardele pentru clădirile noi sau renovate etc.;
- măsuri detaliate pentru următorii 3-5 ani care să se constituie într-o strategie pe termen mediu și lung și care să transforme obiectivele în acțiuni concrete.

De asemenea se recomandă insistent ca măsurile legate de clădirile și instalațiile aparținând autorității locale să fie implementate primele, pentru a da un exemplu și a motiva actorii sau părțile interesate.

Pentru Planul de Acțiune privind Energia Durabilă și Clima al Municipiului Făgăraș s-a stabilit anul de referință 2022, pentru care s-au centralizat consumurile de energie pentru toate sectoarele, s-a elaborat Inventarul de Referință al Emisiilor (BEI - Baseline Emissions Inventory)

și față de care se vor raporta toate acțiunile realizate, economiile obținute, dar și măsurile planificate și reducerile de emisii de CO².

Nivelul de detaliere al PACED

Nivelul de detaliere al descrierii fiecărei măsuri/acțiuni este decis de către autoritatea locală. Cu toate acestea, trebuie precizat că Planul de Acțiune privind Energia Durabilă și Clima este, în același timp:

- un instrument de lucru util, care trebuie folosit pe parcursul implementării (cel puțin în următorii câțiva ani);
- un instrument de comunicare în relația cu actorii locali sau părțile interesate;
- un document acceptat la nivel politic de diverse partide sau părți care reprezintă autoritatea locală: nivelul de detaliere ar trebui să fie suficient de mare pentru a evidenția acțiunile concrete, beneficiile obținute în urma acestora și rezultatele estimate, dar și pentru a evita discuțiile suplimentare la nivel politic cu privire la sensul și obiectivul diverselor măsuri care angajează și implică financiar bugetele autorităților locale.

CAP.1 SITUAȚIE ACTUALĂ SI OBIECTIVE

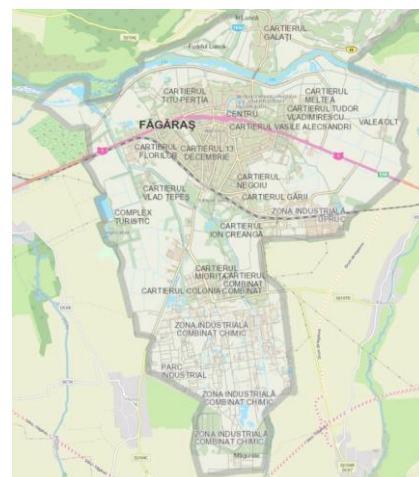
Prezentarea Municipiului Făgăraș

Municipiului Făgăraș, semnatar al Convenției Primarilor din 31 octombrie 2011, și-a luat un angajament unilateral de reducere a emisiilor de CO₂ cu peste 20% până în 2020, prin punerea în aplicare al unui Plan de Acțiune pentru Energie Durabilă (PAED) la nivel local.

Autoritatea locală are convingerea că doar printr-un parteneriat constructiv și activ între toate nivelurile de guvernare - european, național, regional și local - și între societate civilă și actorii sociali și economici se poate răspunde celor 3 D "Decentralizare, Dezvoltare, Democrație". În acest scop, Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă al Municipiului Făgăraș este integrat în perspectivele strategice stabilite prin "Strategia de Dezvoltare a Județului Brașov" orizonturi 2013-2020-2030, elaborat în 2010.

Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă (PAED) -Făgăraș - Inima verde a Transilvaniei - cuprinde o serie de acțiuni pe termen scurt, mediu și lung care vizează creșterea eficienței energetice a clădirilor, utilizarea rațională a energiei în locuințe, reducerea consumului de energie. Autoritatea locală dorește să atingă obiectivele europene de "3x20" până în 2020.

Un rol important îl are educarea populației, începând cu copiii, cu privire la importanța dezvoltării durabile pentru viitorul omenirii, pentru că „marile schimbări încep în orașele mici” unde autoritățile locale sunt mai aproape de cetățeni și mesajele ajung

mai repede la aceștia.

Pe plan local, autoritățile colaborează cu toate sectoarele comunității pentru întocmirea planurilor de acțiune în vederea realizării obiectivelor planificate pentru Agenda Locala 21 pentru Municipiul Făgăraș. Aceste planuri stau la baza Strategiei de Dezvoltare Durabilă a orașului Făgăraș. Obiectivele generale ale Agendei Locale 21 pentru orașul nostru, se referă la:

- o Protecția mediului în vederea găsirii echilibrului om - natură;
- o Dezvoltarea economică a Municipiului și crearea de noi locuri de muncă;
- o Dezvoltarea urbană și utilizarea rațională a terenurilor din domeniul public și privat, în conformitate cu planul urbanistic general/ zonal și alocarea de spații verzi;
- o Protecția socială a cetățenilor și reducerea șomajului în rândul populației apte de muncă.

Făgărașul este unul din cele 57 orase ce face parte din Regiunea de Dezvoltare Centru, situată în Europa de Est, în partea centrală a României, în interiorul arcului carpatic, în zona centrală a României, pe cursurile superioare și mijlocii ale Mureșului și Oltului.

1.1. Asezare geografică și statut administrativ

Făgărașul este un Municipiu de categoria a III-a, statut obținut în anul 1979, prin Decretul Consiliului de Stat nr. 282 / 27.07.1979. Municipiul Făgăraș aparține din punct de vedere administrativ județului Brașov, județ cu o poziție centrală în cadrul teritoriului României, fiind cuprins între 45° 23' 13" - 46° 12' 12" latitudine nordică și 24° 39' 44" - 26° 6' 11" longitudine estică. În cadrul județului Brașov, Municipiul Făgăraș este al doilea oraș ca mărime și este situat în partea sud-vestică a acestuia în zona central nordică a depresiunii cu același nume, delimitată natural de Munții Făgărașului și ai Perșanilor și de râul Olt care curge pe sub marginea sud-estică și sudică a Podișului Târnavelor. Având o altitudine cuprinsă între 424 - 441 m Făgărașul este străbătut de la est - vest de Drumul National 1 (DN1) (Fig 1).

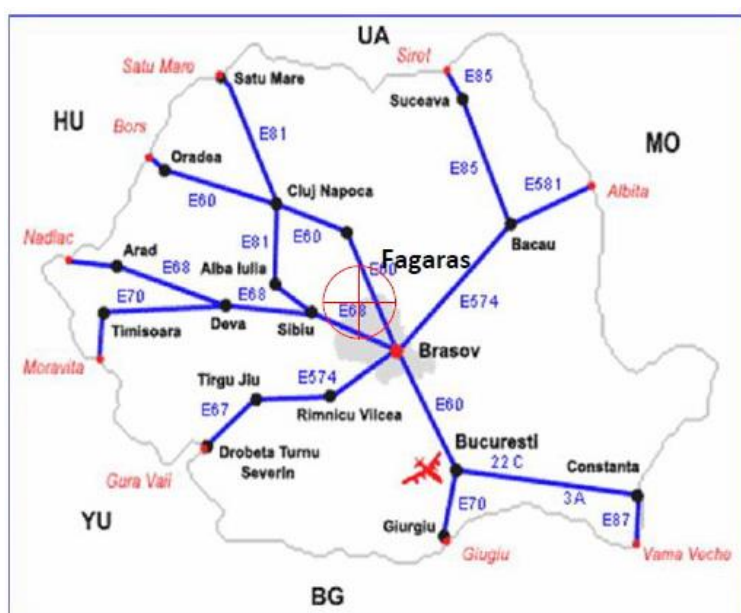

Fig.1. Poziția geografică a Municipiului Făgăraș

Sursa: Agenda 21 a Municipiului Făgăraș

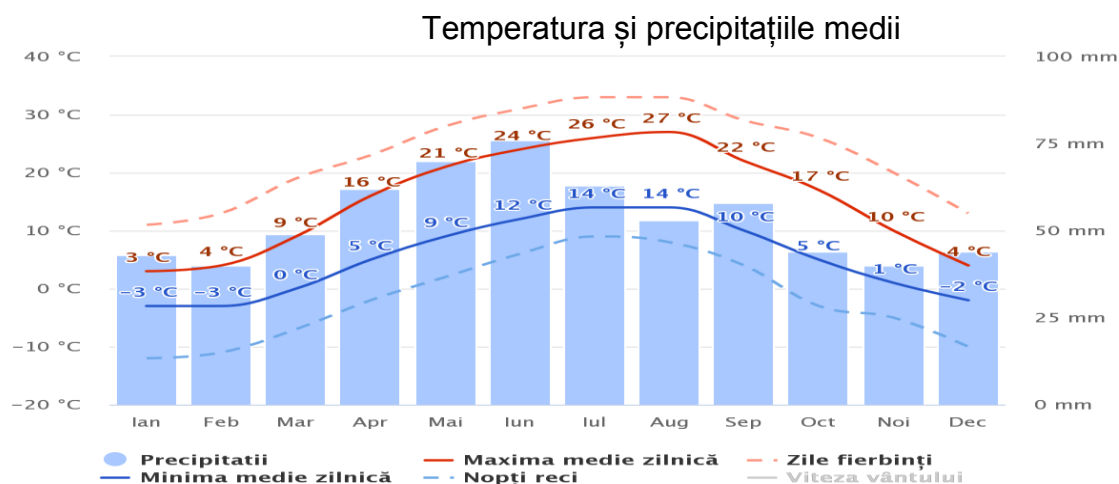
Conform ultimelor măsurători efectuate pentru a determina cu exactitate centrul geografic al României, kilometrul zero al țării este situat în partea de sud a Municipiului, certificând astfel faptul că Făgărașul se află exact în centrul României.

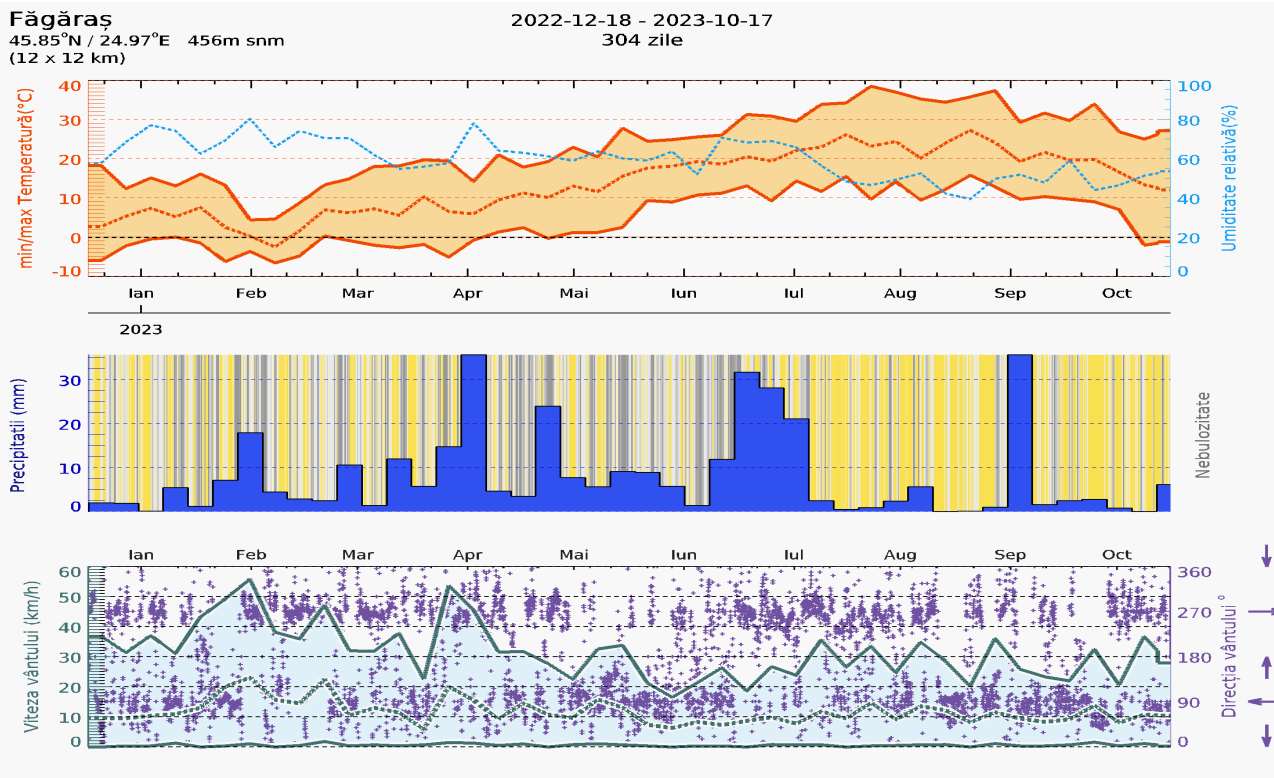
1.2. Clima

Teritoriul Țării Făgărașului se încadrează zonal în climatul temperat continental-moderat în proporție de 65% (ținutul cu climă de dealuri și depresiune) și în proporție de circa 35% în sectorul cu climă de munte (ținutul munților mijlocii din est și al munților înalți din sud). Clima Municipiului Făgăraș, ca și a întregii depresiuni, influențată de prezența munților, este caracterizată de frecvențe inversiuni de temperatură, mai ales iarna. Specifici zonei sunt curenții de aer cald cu caracter de fonh care, la sfârșitul iernii și începutul primăverii, determină topirea bruscă a zăpezilor (sunt numiți local "mâncătorul de zapada" sau "vântul mare"). Vânturile predominante în regiune sunt cele umede din vest. Cea mai rece lună este ianuarie, cu o temperatură maximă medie de 2 °C și o temperatură minimă medie de -10 °C. Cea mai caldă lună este iulie, cu o temperatură maximă medie de 27 °C și o temperatură minimă medie de 14 °C.

Schimbările climatice reprezintă una din cele mai mari provocări. Pentru a lupta împotriva schimbărilor climatice, Parlamentul European a adoptat în decembrie 2008 pachetul legislativ "Energie - Schimbări climatice" prin care s-a stabilit realizarea a 3 obiective pe termen lung:

1. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu 20% până în anul 2030 (față de anul 1990) și cu 30% în situația în care se ajunge la un acord la nivel internațional;
2. O pondere a energiilor regenerabile în consumul final de energie al UE de 20% până în anul 2030, incluzând o țintă de 10% pentru biocombustibili din totalul consumului de combustibili utilizați în transporturi;
3. Creșterea eficienței energetice cu 20% până în anul 2030.

1.2.1. Calitatea aerului

Pe teritoriul Municipiului Făgăraș există 4 instalații IPPC/IED privind inventar emisii CO² în ultimii 5 ani, conform datelor furnizate de către APM Brașov. Este vorba, în general, de surse industriale de degradare a calității mediului, provenind în special din industrie. Aceste instalații pot afecta calitatea tuturor factorilor de mediu (aer, apă, sol, factori biotici).

NR. CRT.	NUMELE TITULARULUI DE ACTIVITATE */LOCATIA ACTIVITATII	COD ACTIV LEGEA 278/2013	NR/ DATA EMITERII AIM / VALABILITATE
1	SC BERG-BANAT SRL/ Făgăraș, str. Negoiu, nr.1, jud. Brasov	2.3.c, 2.6	Nr. BV 01 / 20.01.2020 cu viză anuală
2	S FABRICA DE PULBERI SA (CN Romarm SA) / Făgăraș str. Extravilan nr. 1, jud. Brașov	4.6	3 BV 30.03.2018 rev. 01.07.2021 cu viză anuală
3	SC NITROPOROS SRL/ România – Făgăraș, sos. Combinatului nr.14, jud. Brașov	1.1., 4.2.a, 4.2.b, 4.2.c, 4.2.d, 4.3	SB 108/05.02.2010 revizuită 14.09.2012 valabilă 05.02.2020
4	SC NITROPOROS SRL / Făgăraș, șos. Ileni nr.1, județul Brașov	4.6	SB 97/18.12.2008 valabilă 18.12.2018

TABEL 31 INSTALAȚIILE IPPC/IED LA NIVELUL MUNICIPIULUI FĂGĂRAȘ

Pe teritoriul Municipiului se găsesc, de asemenea, 2 agenți economici cu instalații înscrise în registrul COV solvenți.

NR. CRT.	AGENTUL ECONOMIC/ADRESA SEDIU	NR. SI DATA EMITERII AUTORIZATIEI
1	SC ARPLAMA ROMANIA SRL - Făgăraș, str. Tudor Vladimirescu, nr. 86, jud. Brașov	AM nr. 118/05.03.2013 rev. 04.11.2013, rev. 11.07.2017 valabilitate 05.03.2023
2	SC UPRUC POL SA, Făgăraș, str. Negoiu nr. 1, județul Brașov	AM nr. 195/02.07.2012 valabilitate 02.07.2022

TABEL 32 AGENȚI ECONOMICI CU INSTALAȚII ÎNSCRISE ÎN REGISTRUL COV, MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Calitatea aerului ambiental din județul Brașov este monitorizată în rețeaua automată de monitorizare a calității aerului gestionate de Laboratorul APM Brașov prin efectuarea continuu a măsurărilor pentru poluanții specifici reglementați în legislația națională care transpune Directiva 2008/50/EC privind calitatea aerului ambiental:

- Stație de trafic: stația BV1 – B-dul Calea București – amplasată în zonă cu trafic intens;
- Stație de trafic: stația BV3 – B-dul Gării – amplasată în zonă cu trafic intens;
- Stație de fond urban: stația BV2 – str. Castanilor și din 19 noiembrie 2018 relocată pe str. Memorandului – amplasată în zonă rezidențială, pentru a evidenția gradul de expunere a populației la nivelul de poluare urbană;
- Stație de fond industrial: stația BV5 – B-dul Al. Vlahuță – al cărei amplasament a rezultat din evaluarea preliminară a calității aerului pentru a evidenția influența emisiilor din zona industrială asupra nivelului de poluare din zona de sud a Municipiului Brașov;
- Stație de fond suburban: stația BV4 – comuna Sânpetru – având ca obiectiv evaluarea expunerii la ozon a populației și vegetației de la marginea aglomerației;
- Stație de tip EMEP: EM1 – comuna Fundata – monitorizează și evaluează poluarea aerului în context transfrontier, la lungă distanță.

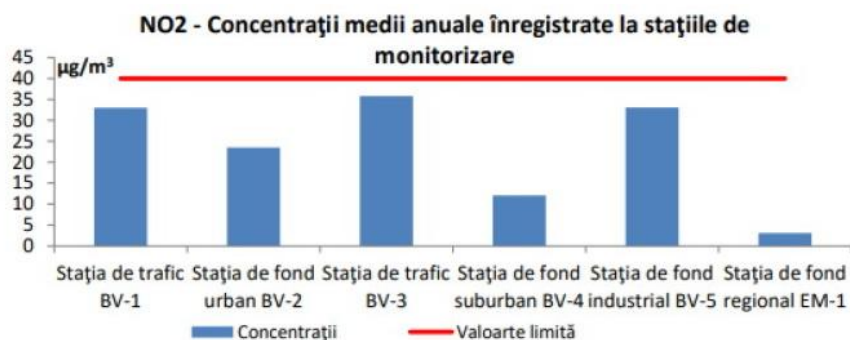
Rețelele de la nivelul Municipiului Brașov, având în vedere apropierea dintre cele două municipii sunt repere relevante de orientare ale Municipiului Făgăraș, având în vedere poziționarea geografică asemănătoare și apropiată, cu mențiunea că la nivelul Municipiului Făgăraș, valorile ar putea fi într-o mică măsură mai scăzută, având în vedere dimensiunile mai scăzute ale acestuia și implicit și populația și activitățile generatoare de factori poluanți.

Măsurările sunt realizate în 6 stații automate de monitorizare a calității aerului din Municipiul Brașov. Conform Agenției pentru Protecția Mediului Brașov, în stațiile de monitorizare din Brașov, parte integrantă a rețelei naționale de monitorizare a calității aerului, se efectuează măsurări continue pentru: dioxid de sulf (SO₂), oxizi de azot (NO, NO², NO^x), monoxid de carbon (CO), pulberi în suspensie (PM₁₀ și PM_{2,5}) automat (prin nefelometrie ortogonală) și gravimetric, ozon (O³) și precursori organici ai ozonului (benzen, toluen, etilbenzen, o-xilen, m-xilen și p-xilen).

În ultimii ani APM înregistrează scăderi ale emisiilor de poluanți atmosferici specifici în județul Brașov. Cu toate acestea, în ciuda acestor reduceri, concentrațiile măsurate de poluanți relevanți pentru sănătate, cum ar fi NO², PM și O³ nu au evidențiat o îmbunătățire similară și populația din mediul urban este uneori, încă expusă la concentrații de poluanți atmosferici peste valoarea limită / valoarea țintă.

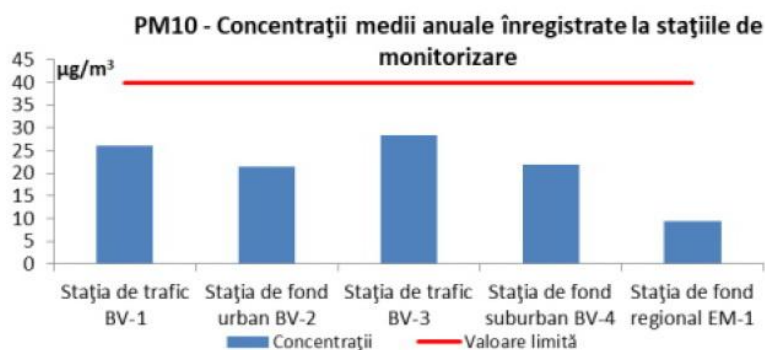
Având în vedere rezultatele măsurărilor realizate în stațiile de monitorizare a calității aerului, se poate afirma că expunerea la C⁶H⁶, O³, CO și SO² nu prezintă risc pentru populație și

mediu, dar această situație nu se regăsește și în cazul PM10 și NO², populația urbană fiind expusă la concentrații de PM10 și NO² care uneori depășesc valorile limită stabilite pentru protejarea sănătății în Legea 104/2011 (actualizată) privind calitatea aerului înconjurător.

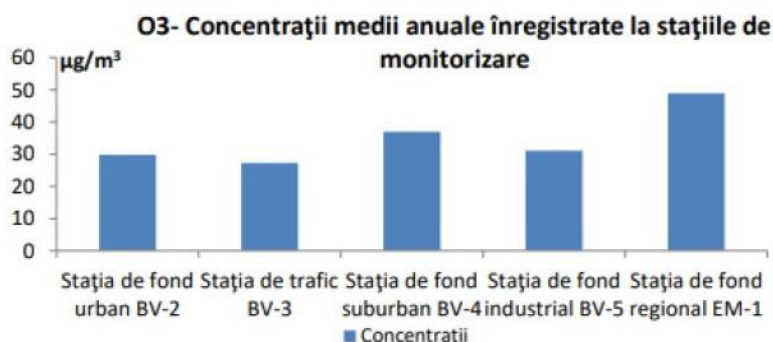
Sursa: Raport privind starea mediului în județul Brașov, pentru anul 2020

FIGURA 121 EVOLUȚIA CONCENTRAȚIILOR MEDII ANUALE DE NO₂ ÎN ANUL 2020

Sursa: Raport privind starea mediului în județul Brașov, pentru anul 2020

FIGURA 122 EVOLUȚIA CONCENTRAȚIILOR MEDII ANUALE DE PM10 ÎN ANUL 2020

Sursa: Raport privind starea mediului în județul Brașov, pentru anul 2020

FIGURA 123 : EVOLUȚIA CONCENTRAȚIILOR MEDII ANUALE DE O₃ ÎN ANUL 2020

Raport privind starea mediului în județul Brașov, pentru anul 2020 identifică măsurătorile efectuate în stațiile de monitorizare a calității aerului din Brașov în perioada 2014 - 2017 care au o tendință de creștere a valorilor medii de PM10, ceea ce indică faptul că măsurile de reducere a concentrației de PM10 din aerul ambiental implementate au avut efect pe termen scurt. Începând

cu 2018 se poate observa menținerea concentrațiilor medii anuale de PM10 înregistrate la stațiile de monitorizare din Brașov la valori mai mici decât valoarea limită medie anuală.

La nivelul județului se observă că în perioada 2010 – 2020, traficul este o sursă importantă pentru prezența NO² și PM10 în aerul ambiental și care are o contribuție relevantă la depășirea valorii limită pentru NO² și PM10. Emisiile de poluanți atmosferici au scăzut în ultimii ani, riscul expunerii la unele substanțe, cum ar fi dioxidul de sulf (SO²) și plumb (Pb) fiind redus semnificativ. Cu toate acestea, datorită relațiilor complexe dintre emisiile de poluanți și calitatea aerului înconjurător s-a observat că reducerea emisiilor nu a determinat o scădere corespunzătoare a concentrațiilor atmosferice în special pentru PM10, NO² și O³, iar în baza măsurărilor efectuate în Rețeaua Locală de Monitorizare a Calității Aerului în Brașov au fost înregistrate depășiri ale obiectivelor de calitate a aerului pentru protejarea sănătății umane la NO² și la PM10.

1.2.2. Calitatea apei

I. Pentru alimentarea cu apă potabilă:

Alimentarea cu apă potabilă la nivelul Municipiului Făgăraș este realizată de către S.C. Apă-Canal S.A. Sibiu. Conform SC Apă Canal Sibiu, concentrația generală admisibilă de clor a apei potabile este de 0,5 miligrame/litru, iar la nivelul Municipiului Făgăraș există o concentrație de 0,2 – 0,3 mg/l. Clorinarea este realizată la uzinele de apă de la Iași, Pojorta și Hurez, iar la aceste stații se fac analize la apă din oră în oră.

II. Pentru colectarea și epurarea apelor uzate:

Conform Planul de Management al Bazinului Hidrografic Olt, SC APA SERV SA Făgăraș are ca obiect de activitate colectarea și epurarea apelor uzate menajere provenite de la un număr de 63.810 locuitori echivalenți conectați la rețeaua de canalizare care are o lungime de 46,6 km. Apele uzate sunt evacuate prin trei descărcări, în râul Olt, din care una trece prin stația de epurare, iar celelalte evacuează direct. Stația de epurare este prevăzută cu treaptă mecano-biologică, cu un debit mediu de evacuare a apelor uzate de 7,2 l/s. S-au înregistrat depășiri la indicatorii: materii în suspensie, substanțe organice (CCO-Cr, CBO⁵), fosfor total.

Planul de Management al Bazinului Hidrografic Olt indică la nivelul județului Brașov, din punct de vedere chimic existența apelor subterane de tipul bicarbonato-sulfatocalcico-magneziene sau sodice, iar din punct de vedere al calității, sunt în general potabile, local cu depășiri ale valorii CMA la amoniu (Făgăraș, Turnu Roșu). Sursele potențiale de poluare punctiformă sunt reprezentate de depozitele menajere neamenajate de la Victoria (Lisa), Făgăraș, Avrig, de societățile comerciale SC 93 NITRAMONIA SA Făgăraș, RAGCPS Făgăraș, SC VIROMET SA Victoria și SC SACOTERM SA Victoria.

Agenția pentru Protecția Mediului Brașov identifică următoarele problematice importante privind gospodărirea apelor care afectează în mod direct sau indirect starea apelor de suprafață și apelor subterane, cu impact major în gestiunea resurselor de apă: poluarea cu substanțe organice, poluarea cu nutrienți, poluarea cu substanțe periculoase și alterările hidromorfologice.

- Poluarea cu substanțe organice este cauzată în principal de emisiile directe sau indirecte de ape uzate insuficient epurate sau neepurate de la aglomerări umane, din surse industriale sau agricole, și produce schimbări semnificative în balanța oxigenului în apele de suprafață și în

consecință are impact asupra compoziției speciilor/populațiilor acvatice și respectiv, asupra stării ecologice a apelor;

- Poluarea cu nutrienți, în special cu azot și fosfor- nutrienții în exces conduc la eutrofizarea apelor, ceea ce determină schimbarea compoziției și scăderea biodiversității speciilor, precum și reducerea posibilității de utilizare a resurselor de apă în scop potabil, recreațional, etc. Ca și în cazul substanțelor organice, emisiile de nutrienți provin atât din surse punctiforme (ape uzate urbane, industriale și agricole neepurate sau insuficient epurate), cât și din surse difuze (în special, cele agricole: creșterea animalelor, utilizarea fertilizanților, etc);

- Poluarea cu substanțe chimice periculoase poate deteriora semnificativ starea corpurilor de apă și indirect poate avea efecte asupra stării de sănătate a populației.

1.2.3. Calitatea solului

Conform bazei de date INSSE Tempo Online din anul 2014, terenurile degradate și neproductive reprezintă circa 1,3% din suprafața fondului funciar a Municipiului Făgăraș (3.544 ha).

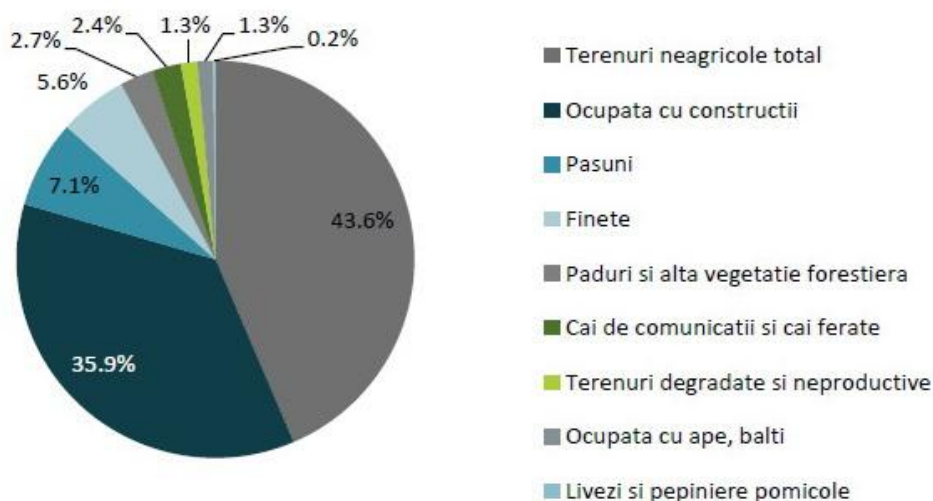

FIGURA 124 PONDERRA TERENURILOR DEGRADATE ȘI NEPRODUCTIVE, MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Principalii factori limitativi ai capacității de producție, din punctul de vedere al suprafețelor de teren agricol afectate, sunt: excesul permanent de umiditate în sol, seceta, eroziunea solului prin apă și/sau vânt, compactarea primară și secundară a solului, formarea crustei, terenuri cu rezervă mică de humus, azot și fosfor, terenuri cu aciditate puternică și moderată și terenuri sărăturate. În tabelul de mai jos, este prezentată centralizarea APM Brașov a principalilor factori limitativi sau restrictivi ai solurilor din județ.

Conform datelor puse la dispoziție de APM Brașov, la nivelul Municipiului Făgăraș există 8 situri potențial contaminate, dintre care 4 sunt neoperaționale, 3 sunt operaționale, iar unul este în activitate. Majoritatea acestora au la bază activități industriale.

NR. CRT.	CODUL JUDEȚEAN DE IDENTIFICARE A SITULUI	LOCALITATE	ADRESA	DENUMIREA SITULUI	STATUTUL SITULUI OPERAȚIONAL/NEOPERAȚIONAL	OPERATORUL ECONOMIC
1	ROAPMBV0001	Făgăraș	Sos. Hurezului, nr. 7, județ Brașov	Platforma industrială	Neoperațional	SC Nitroparc SRL
2	ROAPMBV0002	Făgăraș	Șoseaua Combinatului, nr. 14, județ Brașov	Platforma industrială	Neoperațional	SC Nitroporos
3	ROAPMBV0003	Făgăraș	Str. Ileni, nr. 1, județ Brașov	Platforma industrială Nitramonia Făgăraș	Neoperațional	SC Nitramonia SA
4	ROAPMBV0006	Făgăraș	str. Ileni, nr. 1, județ Brașov	Platforma industrială	Neoperațional	SC Silnef SRL
5	ROAPMBV0007	Făgăraș	Str. Extravilan, nr. 1, județ Brașov	Fabrica de pulberi	Operațional	S Fabrica de Pulberi SA
6	ROAPMBV0011	Făgăraș	Str. Neșoiu, nr. 1	BERG BANAT SRL	În activitate	Berg Banat SRL
7	ROAPMBV0033	Făgăraș	Tudor Vladimirescu nr.81	Statia Distribuție Carburanti 1 Făgăraș	În activitate	OMV Petrom Marketing SRL
8	ROAPMBV0046	Făgăraș	T.Vladimirescu 78B	Mol Fagaras	În activitate	Sc Mol Romania PP Srl

Sursa: datele furnizate de către APM Brașov

TABEL 34 LISTA SITURILOR CONTAMINATE ȘI POTENȚIAL CONTAMINATE DE PE TERITORIUL MUNICIPIULUI FĂGĂRAȘ

La sursele de degradare a calității solurilor menționate anterior se adaugă și gestiunea necorespunzătoare a deșeurilor. Conform APM Brașov, depozitele existente la nivelul Municipiului, aflate în exploatare, sunt 2:

- Depozit neconform de deșeuri menajere – Primăria Municipiului Făgăraș a obținut Decizia etapei de încadrare nr. 168 din 28.03.2018 pentru proiectul “Închidere rampă de deșeuri în Municipiul Făgăraș”, propus a fi amplasat în județul Brașov, Municipiul Făgăraș, extravilan, DJ 104D;

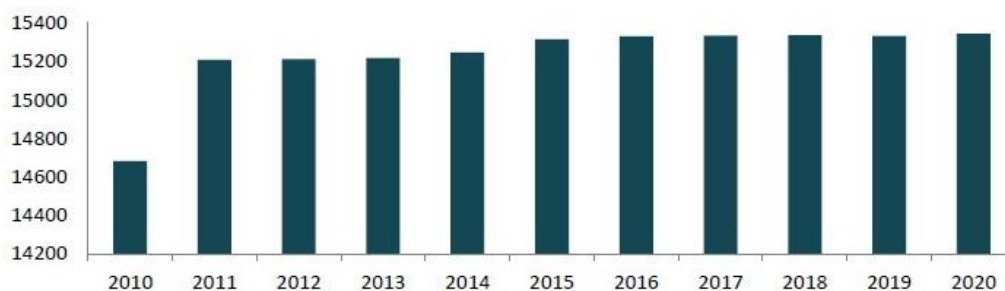
- Depozit de deșeuri industriale nepericuloase – SC MAESTRO SPRL pentru SC NITRAMONIA SA a solicitat obținerea acordului de mediu pentru proiectul “Închidere deșeuri industriale nepericuloase”, propus a fi realizat în județul Brașov, Municipiul Făgăraș, str. Sos. Combinatului, nr. 14, pentru care APM Brașov a emis Decizia de respingere a solicitării acordului de mediu nr. 3/R din 12.01.2022, datorită necompletării documentației în termenul legal.

Raport privind starea mediului în județul Brașov, pentru anul 2020 indică faptul că deșeurilor municipale din județ sunt depozitate la Depozitul Ecologic Brasov. Tot mai multe deșeuri municipale sunt reciclate, prin intermediul operatorilor economici autorizați sau sunt compostate. La nivelul Municipiului Făgăraș, Salco Serv SA este operator de salubritate. Din perspectiva colectării deșeurilor menajere, conform raportului, Municipiul Făgăraș colectează 3 fracții separate de reciclabile. De asemenea, la nivelul Municipiului Făgăraș există trei agenți economici autorizați pentru colectare și tratare VSU cu sediul social sau punctul de lucru în Municipiul Făgăraș:

- Gezo Mariana Camelia-Intreprindere Individuala , CUI 33070770 - colectare și tratare Făgăraș;
- SC Remat Brașov SA, CUI 1088125 – colectare;
- SC Silnef SRL, CUI 13569912 – colectare.

O altă presiune asupra calității solurilor este reprezentată de creșterea suprafețelor construite. Astfel, în ultimii 10 ani (2010 – 2020), suprafața construită a Municipiului Făgăraș a crescut cu circa 661 de proprietăți (4,5%), de la 14.882 în anul 2010 la 15.343 de proprietăți în anul 2020. Realizată într-un mod necontrolat, fără o planificare urbană adecvată, expansiunea urbană poate conduce la creșterea ponderii suprafețelor artificiale (creșterea gradului de sigilare a solului) și, implicit, la accentuarea problemelor legate de insula de căldură urbană, caracteristice zonelor urbane dense, cu puține suprafețe acoperite de vegetație.

Sursa: Tempo INS

FIGURA 125 NUMĂRUL LOCUINȚELOR EXISTENTE LA NIVELUL MUNICIPIULUI FĂGĂRAȘ, 2010-2020

1.3 Scurt istoric

Istoria Municipiului Făgăraș nu se poate separa de cea a Țării Făgărașului cu care se împletește încă de la apariția sa ca localitate. Țara Făgărașului este o veche vatră de istorie românească, al cărei nume are o profundă rezonanță istorică. Țara Făgărașului a fost menționată documentar în anii 1222 și 1223, sub denumirea de „Terra Blachorum” sau „Terra Valachorum” (Țara Românilor). Devenită mai târziu districtul Făgărașului, acest ținut a avut din vechime o situație privilegiată, făcând parte din rândul acelor „țări” care, atestate ca formațiuni politice românești încă din secolul al IX-lea, au păstrat și după pătrunderea maghiarilor în Transilvania puternice urme de autonomie românească.

Făgărașul este atestat documentar ca oraș în 1431. Localitatea Făgăraș, cu cetatea sa multiseculară, a fost mult timp centru politico-administrativ al ținutului, ca reședință de district între 1918 și 1950, polarizând întreaga viață economică, social-politică și culturală a zonei.

1.4 Profil socio-demografic

Gestionarea impactului schimbărilor demografice are la bază în special aspecte precum gestionarea sănătății publice, gestionarea serviciilor sociale, gestionarea bugetelor și gestionarea vieții publice. Abordarea acestor probleme este importantă pentru o redresare a tendințelor negative și pentru crearea unui context care să faciliteze o evoluție demografică favorabilă unității administrativ-teritoriale. Conform Băncii Mondiale, tendințele demografice se corelează strâns cu cele economice, sociale și politice pentru a crea un context dinamic pentru funcționarea unităților administrativ-teritoriale. Acestea sunt diversificate de la o zonă la alta. În timp ce unele localități continuă să crească, multe altele sunt caracterizate de scăderea populației sau de o îmbătrânire demografică. În general, populația migrează spre zone cu o calitate mai ridicată a vieții, cu servicii mai diverse și favorabile, precum și cu oportunități mai variate. În cadrul localităților cu o populație în creștere, este o nevoie ridicată pentru dezvoltarea infrastructurii urbane și de servicii pentru a acoperi nevoile în expansiune, iar în cadrul localităților cu o populație în scădere, trebuie identificate principalele elemente pentru care locuitorii aleg să migreze spre alte zone și îmbunătățite acestea pentru a diminua tendințele demografice în scădere. (Sursa: SIDU 2023)

1.4.1 Structura demografică a populației

Scăderea demografică este un fenomen care s-a manifestat constant în ultimele decenii în România. Numărul de locuitori a înregistrat o tendință descendentă, observată atât în cadrul recensămintelor, cât și din datele prezentate de Institutul Național de Statistică. România are o populație de 20.121.641 locuitori, conform recensământului din 2011, cu 12% mai puțin decât la recensământul precedent din 1992 și este de așteptat ca în următorii ani să se înregistreze o scădere a populației ca urmare a sporului natural negativ. Conform ONU12, România va în viitor avea o populație de 15,2 milioane de cetățeni până în 2050, iar până în 2100 va avea 10,7 milioane de cetățeni. Principalele cauze ale declinului demografic se referă la scăderea ratei natalității și a soldului negativ al migrației, atât interne, cât și externe. Printre cele mai importante motive care stau la baza acestor previziuni se numără migrația externă, care va influența procentul și distribuția populației pe grupe de vârstă, respectiv tendințele de îmbătrânire demografică. Astfel, numărul de tineri (0-15 ani) va scădea, iar numărul de vârstnici (peste 65 de

ani) va crește, ceea ce va determina probleme din perspectiva dependenței demografice, respectiv a forței de muncă.

Potrivit Institutului Național de Statistică, la 1 ianuarie 2021, Municipiul Făgăraș avea o populație totală de 37.948 locuitori, reprezentând 5,9% din populația totală a județului Brașov (639.496 de locuitori). De asemenea, Municipiul Făgăraș reprezintă a 2-a unitate administrativ-teritorială din județul Brașov cu rangul de Municipiu și raportat la numărul de locuitori, este plasat după Municipiul Brașov (288.344) și este urmat de Municipiul Săcele (37.016).

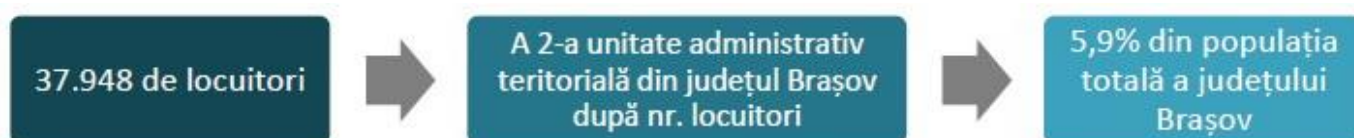

FIGURA 22. PRINCIPALELE CARACTERISTICI DEMOGRAFICE, MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ, 2021

Conform datelor Institutului Național de Statistică, în context național, în anul 2021, din perspectiva numărului de locuitori Municipiul Făgăraș se clasează pe poziția 57 din 103, în categoria municipiilor de dimensiuni medii, având o populație de circa 3,5 ori mai mare, comparativ cu cea a Municipiului cu cea mai mică populație din România și de circa 56 ori mai mică decât a Municipiului cu cel mai mare număr de locuitori, respectiv decât a Municipiului București.

Evoluția populației Municipiului Făgăraș, conform datelor disponibile, indică o tendință descendentă în perioada 2010-2021, cu o medie a ratei de scădere de circa 1,0%/an, de la 42.325 de locuitori în anul 2010, la 37.948 de locuitori în anul 2021. Astfel, în anul 2021, Municipiul Făgăraș are cu 10,3% mai puțini locuitori comparativ cu anul 2010. Pe perioada analizată, cele mai mari scăderi ale locuitorilor de la un an la altul se remarcă în anul 2013, cu circa 1,4% mai puțini locuitori comparativ cu 2012 și în anul 2017, cu circa 1,3% mai puțini locuitori, comparativ cu anul 2016. Mici creșteri ale populației de 0,2% și de 0,3% au fost prezente doar în anul 2013 și în anul 2014.

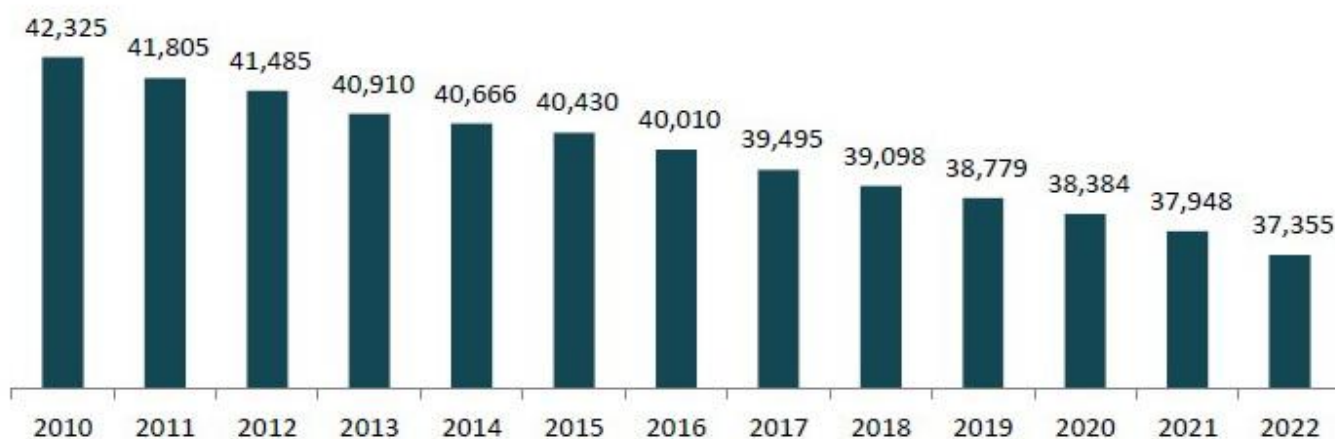
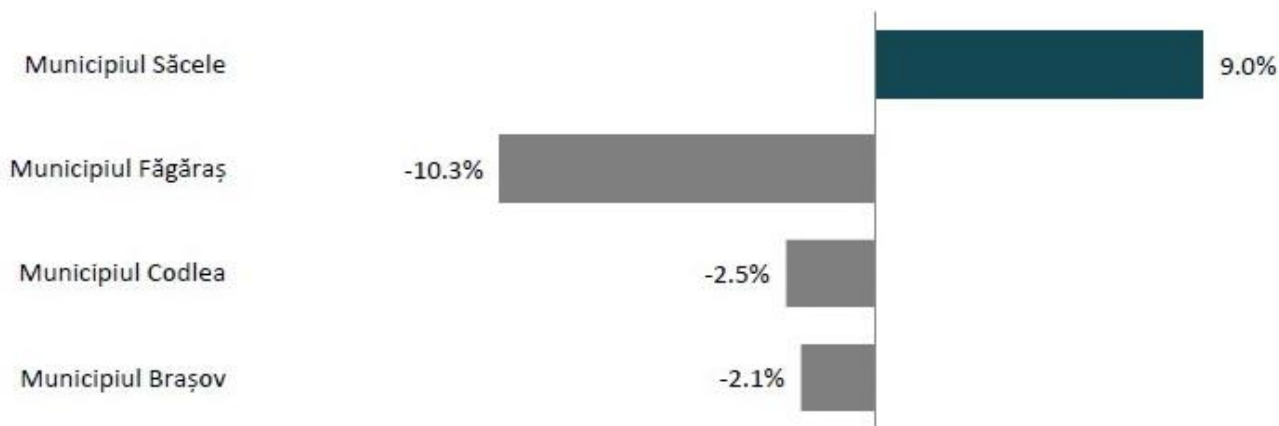

FIGURA 23 EVOLUȚIA POPULAȚIEI DUPĂ DOMICILIU, MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ, 2010-2021

Sursa: Baza de date Tempo INS

Raportat la tendința demografică de la nivelul municipiilor din județul Brașov, Municipiul Făgăraș prezintă tendința cea mai negativă influențată de numărul populației care în anul 2021 a scăzut cu -10,3%, comparativ cu anul 2010. Tendințe de scădere a populației în anul 2021,

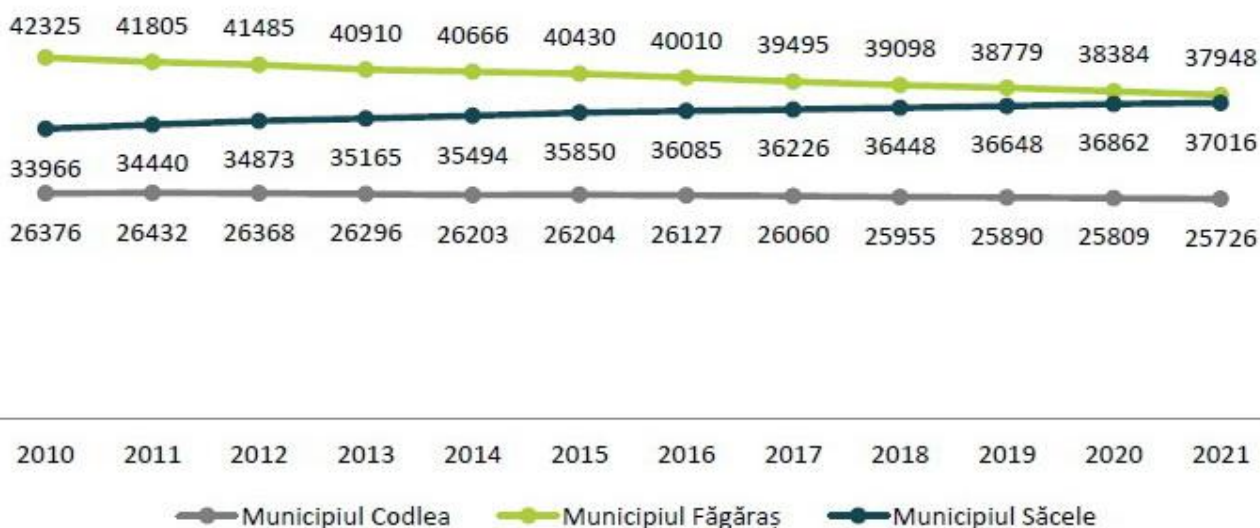
spre deosebire de anul 2010 mai sunt remarcate în cadrul Municipiului Codlea, de -2,5% și în cadrul Municipiului Brașov de -2,1%. Opus acestora, un tren pozitiv în acest sens este specific doar Municipiului Săcele unde populația în anul 2021, însumează cu circa 9,0% mai multe persoane, spre deosebire de anul 2010.

Sursa: Procesare proprie conform datelor disponibile pe Tempo INS

FIGURA 24 TENDINȚE DEMOGRAFICE ÎN ANUL 2021, COMPARATIV CU ANUL 2010, LA NIVELUL MUNICIPIILOR DIN JUDEȚUL BRAȘOV

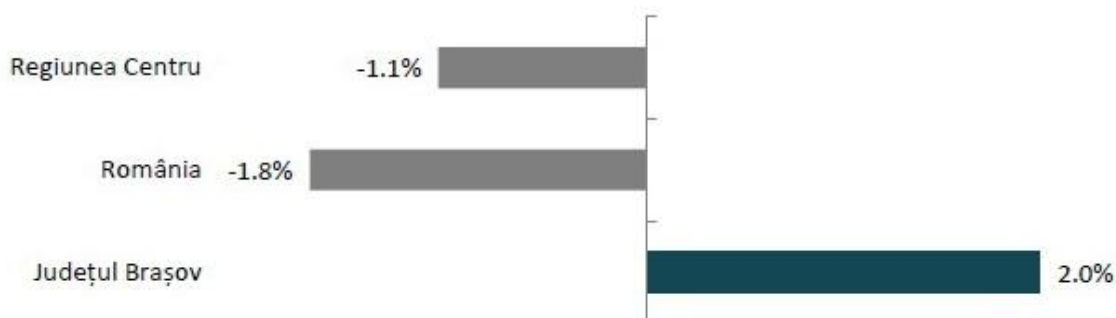
Graficul de mai jos prezintă dinamica numărului de locuitori conform TempoINS la nivelul celor 3 municipii din județul Brașov. Cu toate că în anul 2010 Municipiul Făgăraș avea un număr de locuitori vizibil mai ridicat decât a celorlalte două municipii, în timp, tendința acestuia rezultă într-un număr aproape egal de locuitori cu cel al Municipiului Săcele. Dacă în anul 2010 diferența dintre populația Municipiului Făgăraș și populația Municipiului Săcele era de 24,6%, în anul 2021 diferența dintre acestea era de doar 2,5%. Acest lucru pune în evidență nevoile de la nivelul Municipiului Făgăraș de a crea un mediu favorabil șederii pe termen lung, de a susține crearea oportunităților de muncă favorabile locuitorilor și de a furniza servicii publice calitative.

Sursa: Baza de date Tempo INS

FIGURA 25 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE LOCUITORI LA NIVELUL MUNICIPIULUI FĂGĂRAȘ ȘI CELORLALTE MUNICIPII DIN JUDEȚ, MUNICIPIUL CODLEA ȘI MUNICIPIUL SĂCELE, 2010-2021

Tendențe asemănătoare celor specifice Municipiului Făgăraș de scădere a populației s-au remarcat și la nivelul României și la nivelul Regiunii Centru. După cum poate fi observat și în figura de mai jos, o tendință în scădere în perioada 2010-2021 este specifică Regiunii Centru, cu valori de -1,1%, dar și țării, cu valori de -1,8%. La nivelul județului Brașov, populația în anul 2021 a crescut cu 2,0%, spre deosebire de anul 2010.

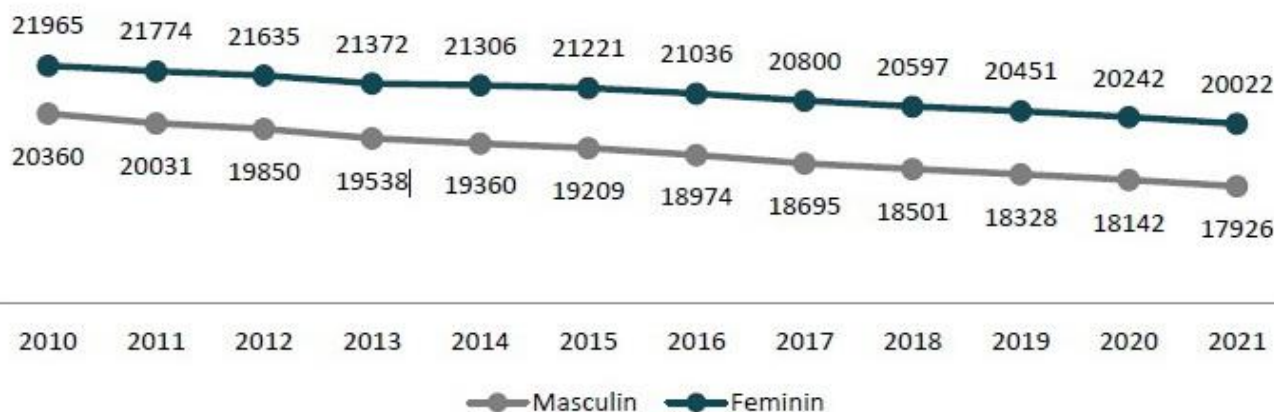
Sursa: Procesare proprie conform datelor disponibile pe Tempo INS

FIGURA 26 TENDINȚE DEMOGRAFICE ÎN ANUL 2021, COMPARATIV CU ANUL 2010, LA NIVELUL JUDEȚULUI BRAȘOV, REGIUNII CENTRU ȘI LA NIVELUL ROMÂNIEI

Din perspectiva dinamicilor înregistrate, la nivelul Municipiului Făgăraș, sporul demografic înregistrat este negativ, constatându-se o scădere a populației cu 10,3% în perioada 2010-2021, populația din zonă numărând cu circa 4.377 persoane mai puțin. Cu toate acestea, o analiză mai exactă a tendinței evoluției populației la nivelul Municipiului Făgăraș va fi posibilă doar în momentul în care vor fi disponibili indicatori de la următorul recensământ populației.

1.4.2 Structura populației pe sexe și grupe de vârstă

După cum poate fi observa în figura de mai jos, pe toate perioada analizată, numărul femeilor din Municipiul Făgăraș este mai ridicat, spre deosebire de numărul bărbaților. În anul 2010, numărul acestora era cu 7,9% mai ridicat decât numărul bărbaților, iar în anul 2021 numărul acestora era cu 11,7% mai ridicat decât numărul bărbaților.

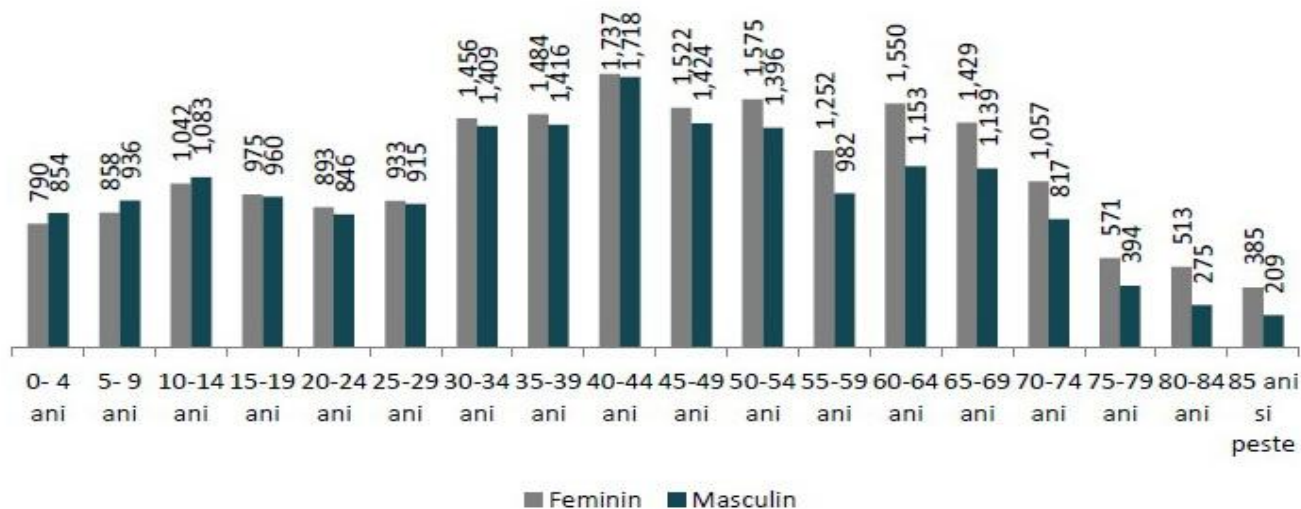

Sursa: Baza de date Tempo INS

FIGURA 27 DINAMICA RAPORTULUI DE GEN, MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ, 2010-2021

În urma analizei datelor raportate pentru 1 ianuarie 2021, Municipiul Făgăraș prezintă o structură pe sexe mai echilibrată pentru anumite grupe de vârstă și puțin dezechilibrată pentru alte grupe de vârstă, numărul femeilor fiind de 20.022 (reprezentând 52,76% din populația Municipiului), iar cel al bărbaților de 17.926 (reprezentând 47,24% din populația Municipiului). Raportul bărbaților cu circa -10,5% mai scăzut în favoarea femeilor prezintă o dinamică asociată cu diferența speranței de viață la naștere între femei și bărbați, respectiv cu îmbătrânirea demografică, dar și cu migrația.

În Municipiul Făgăraș se nasc un număr aproape egal sau mai multe persoane de sex masculin, raportul nu prezintă diferențe semnificative în perioadele de vârstă cuprinse între 15 și 49 de ani, urmând ca după vârsta de 50 de ani să se stabilească clar un avantaj în favoarea femeilor, diferență care va urma această tendință și se va accentua. La nivelul țării, regiunii și județului, situația este asemănătoare, repartitia pe gen fiind, de asemenea, în favoarea femeilor.

Sursa: Baza de date Tempo INS

FIGURA 28 DINAMICA RAPORTULUI DE GEN LA 1 IANUARIE 2021, MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Se remarcă o tendință de scădere în volum a populației după categoriile de vârstă de 30 - 34 ani, explicate prin perioada de după anii 1990 când peisajul demografic național este caracterizat de o tendință descrescătoare ca urmare a abrogării legislației privind avortul și contracepția, tendință care se reflectă și în structura populației Municipiului Făgăraș, prin numărul mai mic de persoane din categoriile de vârstă aferente acestei perioade. Cu toate acestea, se remarcă o creștere ușoară în volum a populației din segmentul 10 – 14 ani.

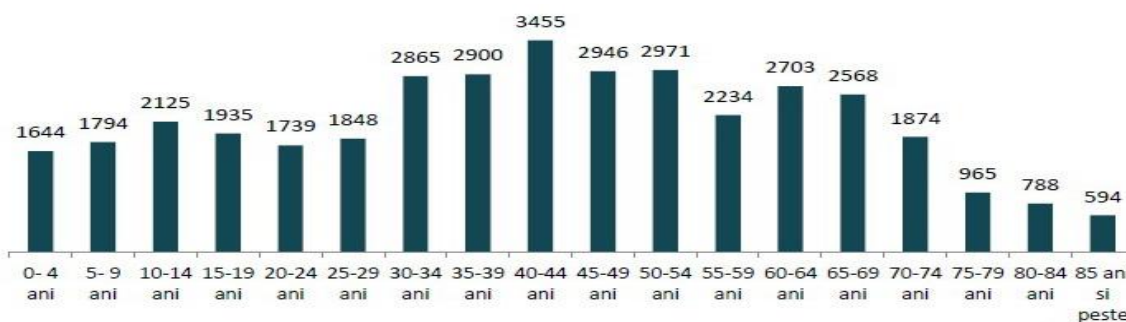

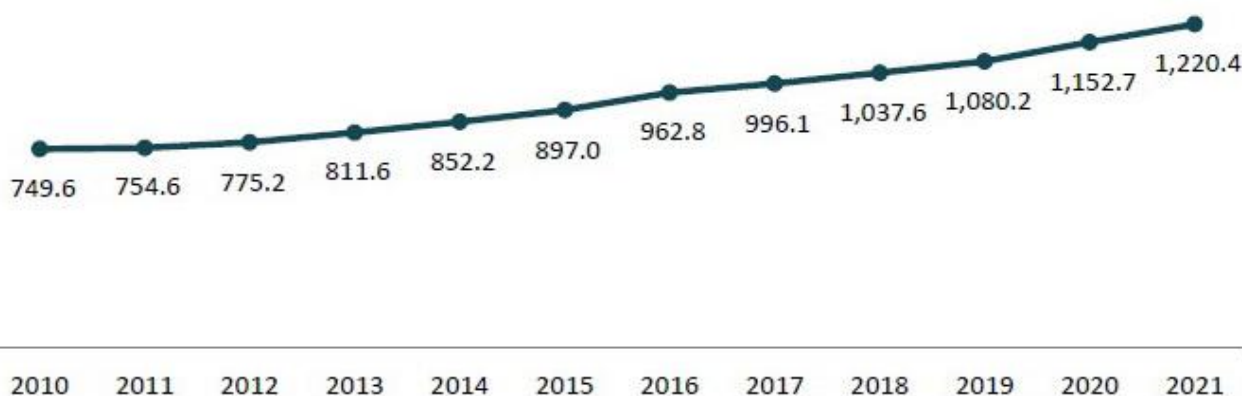
FIGURA 29 POPULAȚIA STABILĂ DUPĂ DOMICILIU, PE GRUPE DE VÂRSTĂ, MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ, 2021

1.4.3 Mișcarea naturală și migratorie

România s-a aliniat tendinței europene prin scăderea natalității din ultimele două decenii, însă multe țări implementează politici de susținere a natalității. Această dinamică, în special declinul din perioada recentă constituie o bază de pornire importantă pentru realizarea și implementarea, la nivel național, a politicilor publice atât în ceea ce privește natalitatea dar și în privința educației, ocupării și a serviciilor publice.

Evoluția indicelui de îmbătrânire demografică reprezintă tendința de îmbătrânire demografică a populației Municipiului Făgăraș care în ultimii ani prezintă o evoluție crescătoare. În urma procesării datelor disponibile în cadrul Institutului Național de Statistică, se remarcă faptul că în anul 2010, numărul persoanelor de peste 60 de ani raportat la mia de persoane tinere de sub 15 ani era de 749,6. În anul 2021, se constată o proporție de 1.220,4 persoane vârstnice de peste 60 de ani raportat la mia de persoane tinere de sub 15 ani. Această tendință indică o îmbătrânire rapidă a populației printr-o medie a ratei de creștere anuale de 4,5%, valoarea indicelui de îmbătrânire demografică fiind mai ridicată în anul 2021 cu circa 62,4%, spre deosebire de anul 2010.

Evoluția privind îmbătrânirea demografică urmează îndeaproape tendințele la nivel județean (1.094,7 ‰), regional (1.131,4 ‰) și național (1.175,1 ‰), o situație specială remarcându-se și la nivelul țării, regiunii Centru și județului unde numărul persoanelor vârstnice depășește numărul tinerilor. Tendința crescătoare și rata anuală de creștere indică faptul că, în lipsa unor măsuri de redresare, numărul de persoane vârstnice din Municipiul Făgăraș va fi tot mai ridicat, prin comparație cu numărul de tineri, ceea ce va genera un dezechilibru demografic major în perioadele următoare, cu implicații negative pe plan social.

Sursa: prelucrare proprie conform datelor de pe Tempo INS

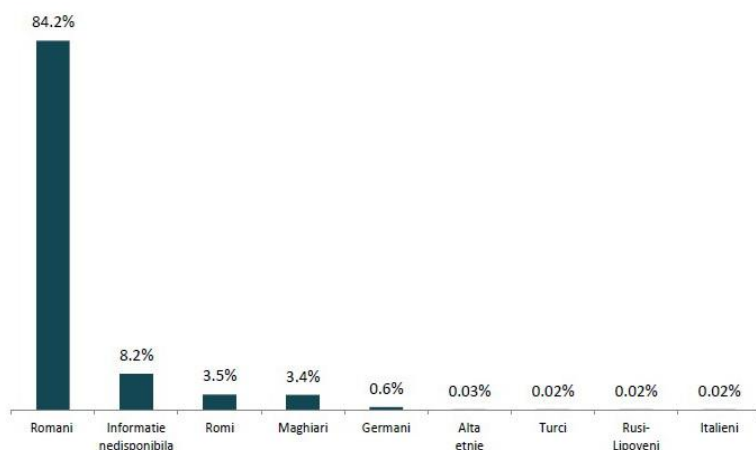
FIGURA 30 EVOLUȚIA INDICELUI DE ÎMBĂTRÂNIRE DEMOGRAFICĂ, MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ, ‰, 2010-2021

La fiecare 1000 de locuitori cu potențial de a fi activi pe piața muncii în anul 2021 în Municipiul Făgăraș, revin 482,6 locuitori inactivi, conform raportul de dependență demografică¹⁴. Numărul de persoane inactice în raport cu numărul persoanelor de vârstă activă a crescut constant în ultimii 10 ani. Această creștere determină un grad de presiune din ce în ce mai mare asupra persoanelor de vârstă activă, din perspectiva nevoii de îngrijire a persoanelor inactice afectând, de asemenea, modul în care sunt redistribuite veniturile persoanelor active către membrii inactivi ai familiei.

1.4.4 Profil etnic și confesional

Structura populației după etnie

Structura etnică a Municipiului Făgăraș, conform datelor de la recensământul din 2011, nu este foarte diversă, predominând cele trei categorii principale pe care le regăsim la nivelul întregii țări, români, maghiari, romi. Astfel, la nivelul Municipiului se evidențiază comunitatea românească în procent de 84,2%, o comunitatea romă cu o pondere de 3,5%, comunitatea maghiară, cu o pondere de 3,4%, comunitatea germană cu o pondere de 0,6% și comunități de turci, ruși-lipoveni și italieni cu o pondere de sub 0,05%.

La nivelul județului, situația este aproape asemănătoare. În județul Brașov, comunitatea românească este în proporții de 82,5%, urmată apoi de comunitatea de maghiari în proporții de 7,2% și romi 3,4%. Pe lângă aceștia, în județul Brașov mai trăiesc în proporții de sub 1% comunități de ucraineni, germani, turci, ruși-lipoveni, tătari, sârbi, slovaci, bulgari, croați, greci, italieni, evrei, cehi, polonezi, chinezi, armeni, ceangai, macedoneni și alte etnii.

FIGURA 50 STRUCTURA ETNICĂ A POPULAȚIEI ÎN MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ, 2011 RECENSĂMÂNT

Structura populației după religie

Structura religioasă de la nivelul Municipiului Făgăraș este determinată de diversele etnii care locuiesc aici pe lângă persoanele de etnie română. Cea mai numeroasă confesiune este cea a creștinilor ortodocși cu ponderea de 83,1%. Următoarele locuri sunt ocupate de reformați (1,8%), romano-catolici (1,4%) și greco-catolici (1,0%). Restul religiilor prezentate în tabelul de mai jos sunt specifice împreună pentru 4,1% din totalul populației Municipiului Făgăraș. La nivelul țării ierarhizarea principalelor confesiuni este în felul următor: Ortodox, romano-catolica, reformata, penticostala și greco-catolica.

RELIGIA	ROMANIA	BRAȘOV	MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ	% DIN TOTAL MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ
Ortodoxa	16.307.004	439.055	25.528	83,1%
Romano-catolica	870.774	17.800	420	1,4%
Reformata	600.932	11.426	568	1,8%
Penticostala	362.314	10.724	193	0,6%
Greco-catolica	150.593	3.401	307	1,0%
Baptista	112.850	1.685	195	0,6%
Adventista de ziua a saptea	80.944	2.180	188	0,6%
Musulmana	64.337	230	8	0,0%
Unitariana	57.686	5.059	84	0,3%
Martorii lui Iehova	49.820	2.455	69	0,2%

Crestina dupa Evanghelie	42.495	2.360	102	0,3%
Crestina de rit vechi	32.558	314	11	0,0%
Evanghelică lutherana	20.168	10.374	156	0,5%
Ortodoxa sarba	14.385	132	*	
Evanghelică	15.514	1.877	93	0,3%
Evanghelică de confesiune augustana	53.99	1.794	81	0,3%
Mozaica	35.19	77	*	-
Armeana	393	4	-	-
Alta religie	30.557	1.351	33	0,1%
Fara religie	18.917	1.045	28	0,1%
Atei	20.743	885	28	0,1%
Informatie nedisponibila	1.259.739	34.989	2.620	8,5%

TAB.8 STRUCTURA POPULAȚIEI DUPĂ RELIGIE, ROMÂNIA, JUDEȚUL BRAȘOV ȘI MUN. FĂGĂRAȘ, 2011

1.4.5 Zone dezavantajate din pct. de vedere socio-ec și al incluziunii sociale

La nivelul populației Municipiului Făgăraș, în Atlasul zonelor urbane marginalizate se precizează faptul că un procent de 69,2% locuiesc în zone nedezavantajate, în timp ce 15,1% locuiesc în zone dezavantajate pe ocupare, 8,2% locuiesc în zone dezavantajate pe capital uman, 6,8% locuiesc în zone marginalizate, iar 0,7% locuiesc în zone cu instituții sau sub 50 de locuitori.

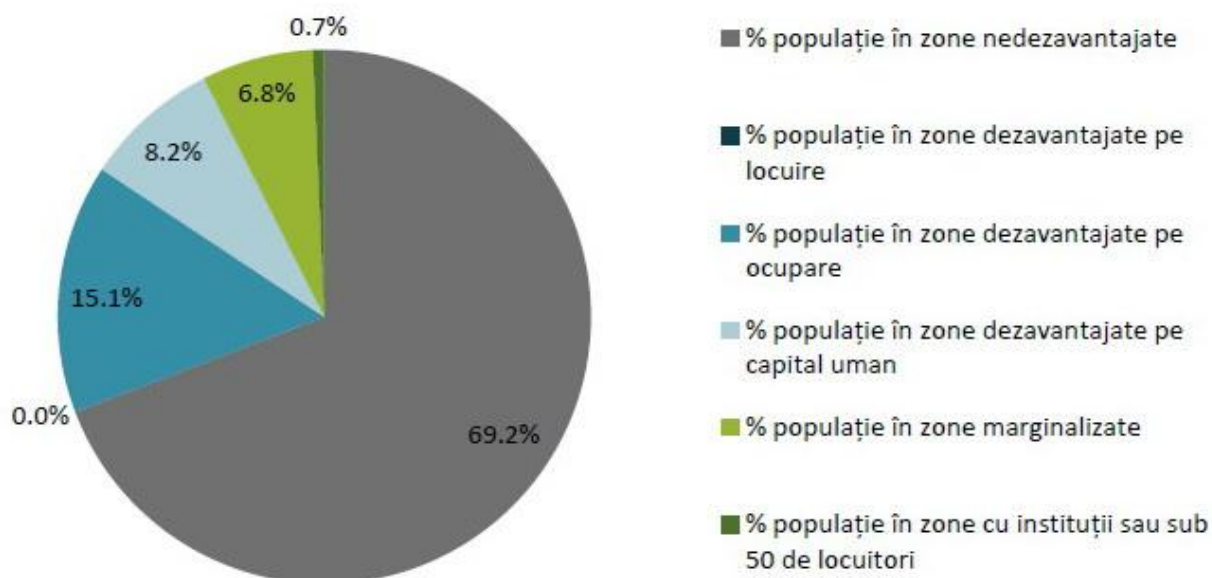

FIGURA 52 POPULAȚIA PE TIPURI MEDII DE LOCUINȚE, MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Sursa: „Atlasul zonelor urbane marginalizate din România”, Banca Mondială, 2016

Conform Atlasul zonelor urbane marginalizate din România realizat de Banca Mondială în anul 2016, următoarea imagine prezintă delimitarea comunităților marginalizate declarate de către autoritățile locale, cu accent pe cartierul Combinat ce însuma circa 1654 de locuitori.

1.5 Piața forței de muncă și resursa umană

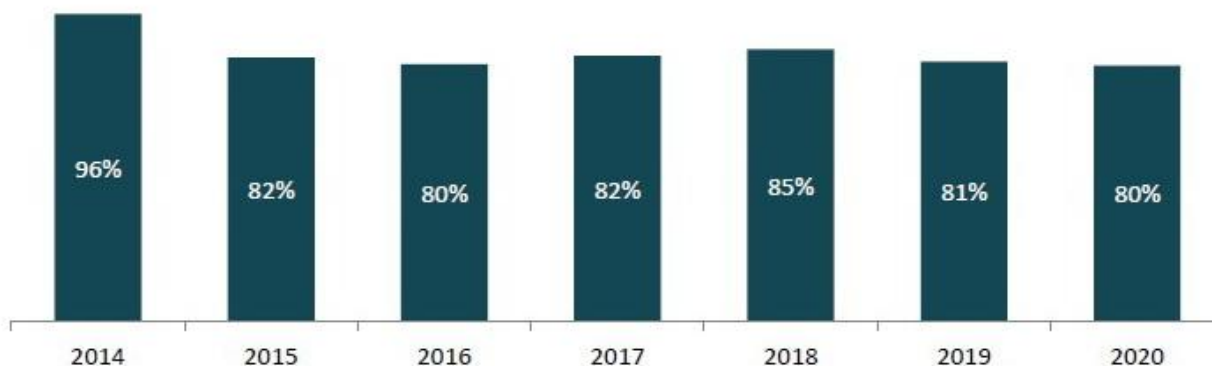
Conform Institutului Național de Statistică, în Municipiul Făgăraș, în anul 2020 erau 6.207 de salariați, dintre care 4.938 în întreprinderile active (sectorul privat al economiei). În dinamică, față de anul 2014, numărul total de salariați din Municipiu a crescut cu 7,9%, în timp ce numărul de angajați din întreprinderile active a scăzut cu 10,2%. Aceste dinamici susțin concluzia că angajatorii din sistemul public și locurile de muncă oferite de aceștia (spitale, primării, instituții publice, etc.) sunt mai atractive decât cele din mediul privat local.

Sursa: prelucrare după datele Tempo INS

FIGURA 62 EVOLUȚIA NUMĂRULUI TOTAL MEDIU DE SALARIAȚI ȘI A NUMĂRULUI MEDIU DE SALARIAȚI DIN ÎNTREPRINDERILE ACTIVE

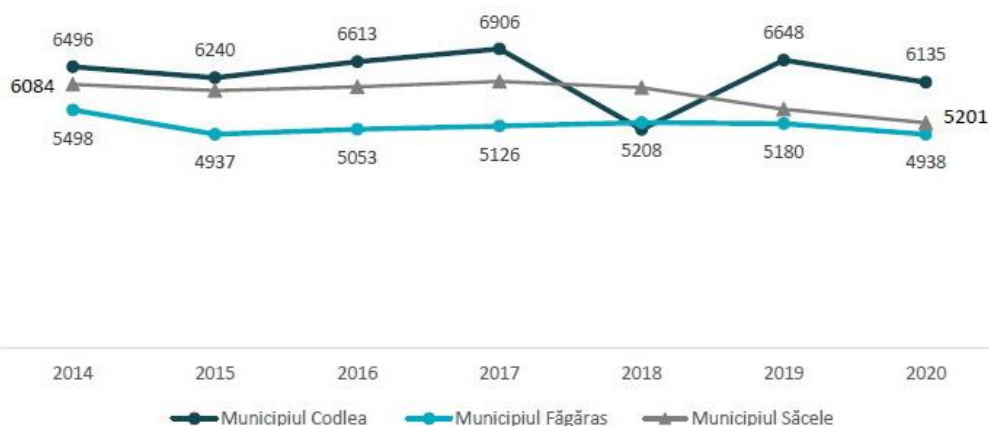
O altă descreștere a fost înregistrată în ceea ce privește ponderea salariaților din întreprinderile active în numărul total de salariați. Astfel, în anul 2020, aceasta era de 80%, față de 96% în anul 2014. Totuși, această pondere indică un mediu de afaceri sustenabil, care poate să se dezvolte și să se autosusțină. În altă ordine de idei, în contextul pandemiei de COVID-19 și a conflictului militar din Ucraina, precum și a crizei economice rezultate din aceste două evenimente, mediul de afaceri poate stagna și mai mult, ceea ce poate crește atractivitatea sectorului public pentru forța de muncă.

Sursa: prelucrare după datele Tempo INS

FIGURA 63 EVOLUȚIA PONDERII SALARIAȚILOR DIN ÎNTREPRINDERILE ACTIVE ÎN TOTALUL SALARIAȚILOR DIN MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Comparativ cu municipiile din județ cu caracteristici socio-demografice similare, deși Municipiul Făgăraș este mai mare din punct de vedere al populației, acesta are un număr mai redus al salariaților din întreprinderile active (sectorul privat). Acest fapt poate fi explicat prin diferențele pe care le întâmpină aceste orașe în ce privește structura demografică, dezvoltarea antreprenoriatului și atragerea de investiții străine pentru crearea a noi locuri de muncă. Din alt punct de vedere, se poate observa că în municipiile Codlea, Făgăraș și Săcele, în dinamică, este înregistrat un declin al numărului de salariați din întreprinderile active.

Sursa: prelucrare după datele eDemos INS

FIGURA 64 SITUAȚIA COMPARATIVĂ A EVOLUȚIEI NUMĂRULUI DE SALARIAȚI DIN ÎNTRINDERI ACTIVE LA NIVELUL MUNICIPIILOR CODLEA, FĂGĂRAȘ ȘI SĂCELE

Pe secțiuni CAEN, cei mai mulți angajați din întreprinderile active din Municipiul Făgăraș lucrau în industria prelucrătoare (44%), comerț cu ridicata și cu amănuntul (18%), construcții (8%), HORECA și activități de servicii administrative și servicii suport – câte 6%. Astfel, putem observa că acestea ramuri sunt cele mai dezvoltate la nivelul Făgărașului, în special în ceea ce privește numărul de locuri de muncă pus la dispoziție.

În dinamică, față de anul 2014, în aceste ramuri, numărul de salariați a evoluat în felul următor: industria prelucrătoare (-9%), construcții (+36%), comerț cu ridicata și cu amănuntul (-5%), HORECA (-63%) și activități de servicii administrative și servicii suport (-1%). Prin comparație, sectoarele economice cu remunerare salarială înaltă și valoare adăugată brută antrenau un număr modest de salariați în Municipiul Făgăraș: IT&C – 69 (1,4%), tranzacții imobiliare – 37 (0,7%), intermediari financiare și asigurări – 36 (0,7%) și activități profesionale, științifice și tehnice 143 (2,9%).

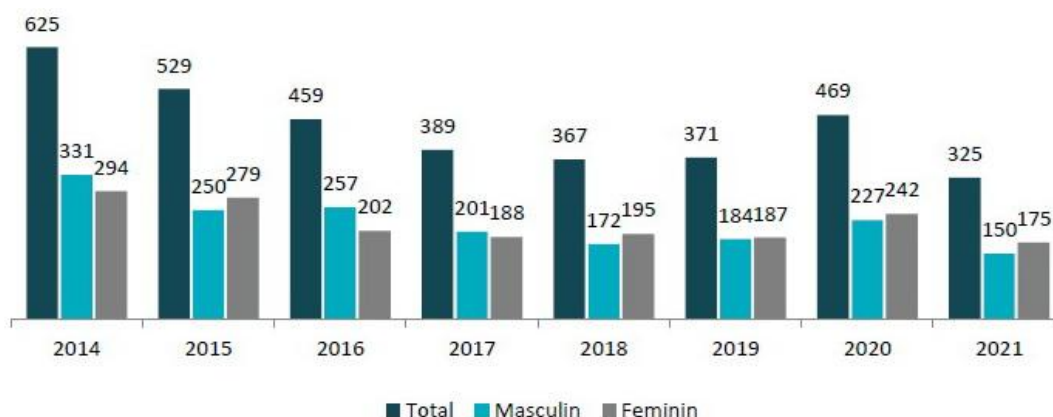

Sursa: prelucrare după datele eDemos INS

FIGURA 65 DISTRIBUȚIA ÎN 2020 (SUS) ȘI EVOLUȚIA ÎN PERIOADA 2014-2020 (JOS) A NUMĂRULUI DE SALARIAȚI PE SECȚIUNI CAEN LA NIVELUL MUNICIPIULUI FĂGĂRAȘ

Șomaj

Conform INS, în anul 2021, în Municipiul Făgăraș au fost înregistrați 325 de șomeri, dintre care 150 erau bărbați și 175 erau femei. Față de anul 2014, numărul total de șomeri a scăzut cu 48% (cu 55% în rândul bărbaților și cu 40% în rândul femeilor). În graficul de mai jos poate fi observat impactul crizei economico-sanitare din anul 2020, când fenomenul șomajului a luat amploare în întreaga lume, iar în anul 2021 se poate observa un fenomen de relansare economică, reprezentată prin scăderea numărului de șomeri față de anul anterior.

Sursa: prelucrare după datele Tempo INS

FIGURA 66 EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ȘOMERI ÎNREGISTRAȚI ÎN MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ, 2014-2021

Pentru o analiză în termeni comparabili a evoluției ratei șomajului, se folosește indicatorul cu privire la ponderea șomerilor în totalul resurselor de muncă. Astfel, la nivelul anului 2021, în Municipiul Făgăraș, șomerii au înregistrat o pondere 1,4% din totalul resurselor de muncă, sub media națională de 1,7%, dar peste media județeană de 1,3%. În comparație însă cu celelalte municipii din județul Brașov, Municipiul Făgăraș a înregistrat ponderi foarte înalte: Municipiul Brașov (0,3%), Săcele (0,6%), Codlea (0,5%). În dinamică, față de nivelul din 2014, Municipiul Făgăraș a înregistrat o scădere de 0,9 puncte procentuale, cea mai mare scădere dintre UAT-urile supuse comparației fiind înregistrată în Municipiul Săcele (-2%).

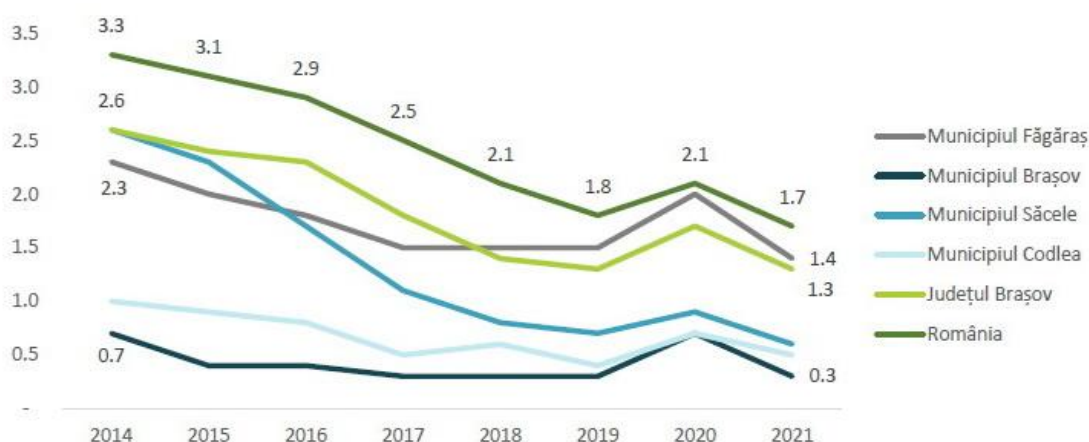
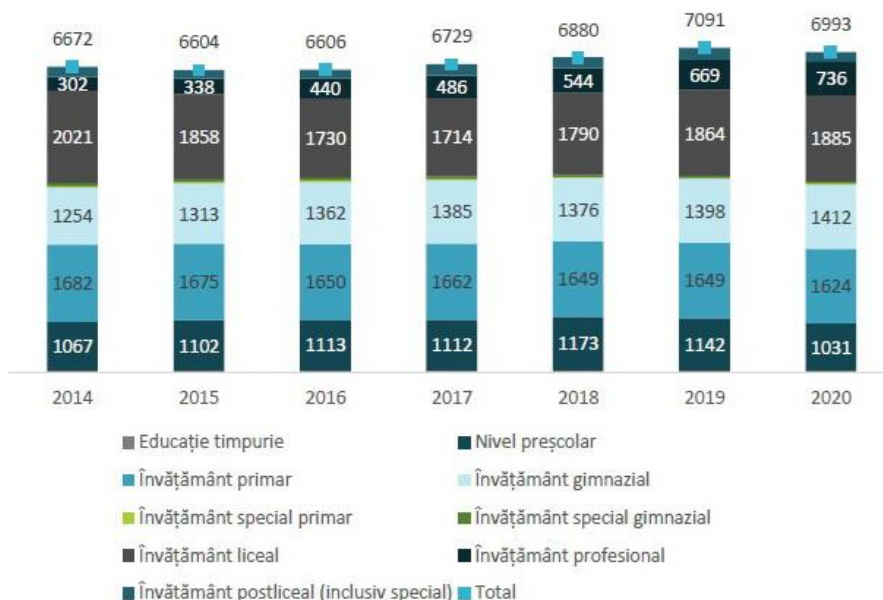

FIGURA 67 EVOLUȚIA COMPARATIVĂ A PONDERII ȘOMERILOR ÎN TOTALUL RESURSELOR DE MUNCĂ ÎN JUDEȚUL BRAȘOV, 2014-2021

1.6 Servicii și dotări publice

1.6.1 Educație

Conform datelor INS, efectivele școlare de la nivelul Municipiului Făgăraș per total prezintă o ușoară creștere în perioada 2014-2020, cu inflexiune după anul 2019. Cu toate acestea, analizând detaliat pe niveluri de învățământ se observă că doar anumite cicluri de studii a înregistrat o creștere a numărului de elevi, în speță învățământul gimnazial (de 12,6%) și mai ales cel profesional (de 146,7%). Astfel, dinamica generală este dată de aceste două niveluri de învățământ, pentru toate celelalte cicluri înregistrându-se rate de scădere între 2014 și 2020 a numărului de elevi.

Sursa: Tempo INS

FIGURA 71 EVOLUȚIA EFECTIVELOR ȘCOLARE ÎN MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ, 2014-2020

Din perspectiva tranziției elevilor între ciclurile de învățământ pe care le pot urma în Municipiul Făgăraș, strict conform datelor de școlarizare, se observă că în 4 ani în învățământul gimnazial vor fi cu aproximativ 200 de elevi mai mult, astfel că se pune problema disponibilității spațiilor de învățare. Cu toate acestea, conform discuțiilor din cadrul grupurilor de lucru organizate la nivelul Primăriei Făgăraș, a reieșit necesitatea actuală de creștere a claselor disponibile pentru învățământul preșcolar și mai ales pentru cel antepreșcolar. Inclusiv anumiți angajatori au expus faptul că există anumite dificultăți în asigurarea retenției personalului datorită lipsei unor facilități educaționale pentru copii de până la 6 ani. În această privință însă, Primăria Municipiului Făgăraș a avut în vedere începerea demersurilor pentru construcția a două grădinițe și două creșe, crescând astfel numărul de locuri disponibile cu peste 150 pentru aceste niveluri de învățământ.

Din perspectiva infrastructurii de învățământ, în Municipiul Făgăraș funcționează în prezent (2022) 20 de instituții cu rol în asigurarea activităților de școlarizare și un Club al Copiilor, ce realizează activități extracurriculare pentru aceștia. Dintre cele 20 instituții de învățământ

(dintre care 2 private), o instituție este dedicată pentru copii în vârstă de creșă, 8 asigură școlarizarea pentru învățământul preșcolar, 9 sunt dedicate ciclurilor primar și gimnazial, 6 realizează școlarizarea la nivel liceu, 4 oferă posibilitatea școlarizării în învățământ profesional și tehnic, iar 3 au programe de pregătire postliceală.

Conform informațiilor de pe platforma dedicată rețelei școlare la nivel național SIIIR, doar Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Făgăraș realizează activitățile de predare-învățare în 2 schimburi, pe când celelalte instituții de învățământ primar și secundar funcționează doar într-un schimb. Așadar, la momentul realizării analizei, situația disponibilității spațiilor de învățare este una medie și chiar bună în cazul anumitor unități de învățământ, rămânând de văzut în schimb în ce măsură tranziția efectivelor școlare între ciclurile de studii va crea un alt necesar de spații didactice noi. Acest aspect trebuie corelat și cu atractivitatea Municipiului Făgăraș pentru copii din UAT-urile învecinate, existând posibilitatea supraaglomerării unor spații în cazul în care mai mulți elevi sau părinții acestora ar dori școlarizarea în Municipiu. Analizând și datele de la INS cu privire la numărul sălilor de clasă, se observă totuși că autoritățile publice locale trebuie să ia în considerare în următorii ani că este nevoie de extinderea spațiilor și în școli situația pentru învățământul primar și gimnazial fiind la limită (conform datelor statistice).

NIVEL DE ÎNVĂȚĂMÂNT	2014	2020
Educație timpurie	10.0	10.0
Nivel preșcolar	26.0	24.5
Învățământ primar și gimnazial	36.2	37.0
Învățământ primar și gimnazial special	5.0	6.1
Învățământ liceal	12.4	12.6
Învățământ postliceal (inclusiv special)	221.0	69.3
Total	21.7	24.0

Sursa: Tempo INS

TABEL 12 SITUAȚIA COMPARATIVĂ A RAPORTULUI DINTRE NUMĂRUL DE ELEVII ȘI NUMĂRUL SĂLILOR DE CLASĂ ÎN MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ, 2014 VS. 2020

În ceea ce privește dezvoltarea competențelor digitale în rândul noilor absolvenți, tinerii angrenați în momentul de față în școală au o înțelegere mai bună asupra importanței dispozitivelor electronice în societate față de generațiile anterioare. În schimb, pentru îmbunătățirea și dezvoltarea unor competențe digitale adecvate, programa școlară prevede parcurgerea unor materii de informatică și tehnologia informației și comunicațiilor, activități pentru care este nevoie de existența unor laboratoare specializate și dotate corespunzător. La nivelul Municipiului Făgăraș se observă că numărul de PC-uri în instituțiile de învățământ primar și gimnazial a crescut semnificativ între 2014 și 2020, iar la nivel liceal există aproape 200 de astfel de echipamente pentru activitatea didactică.

NIVEL DE ÎNVĂȚĂMÂNT	2014	2020
Învățământ primar și gimnazial	50.52	27.46
Învățământ liceal	10.26	9.82
Învățământ profesional	-	16.36
Total	24.80	18.80

Sursa: Tempo INS

TAB.14 SITUAȚIA COMPARATIVĂ A NUMĂRULUI DE ELEVII PER PC ÎN MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ, 2014 VS 2020

În privința facilităților didactice sportive, conform statisticii INS situația la nivelul Municipiului Făgăraș nu este la fel de bună ca și nivelul înregistrat în 2014, numărul de căli de gimnastică și terenuri de sport fiind mai mic în 2020. Cu toate acestea, se observă că Primăria Municipiului Făgăraș are în vedere îmbunătățirea acestor facilități, fiind în curs de realizare investiții prin fonduri de la CNI pentru o sală de sport la Școala Gimnazială „Ovid Densușianu”, dar și realizarea de unui complex sportiv cu bazine de înot.

	2014	2020
Săli de gimnastică	12	9
Învățământ primar și gimnazial	4	4
Învățământ liceal	8	5
Terenuri de sport	13	9
Învățământ primar și gimnazial	3	2
Învățământ liceal	10	7

TAB.15 SITUAȚIA COMPARATIVĂ A FACILITĂȚILOR SPORTIVE ȘCOLARE ÎN MUN. FĂGĂRAȘ, 2014 VS 2020

Inițiative din cadrul comunității

Dintre inițiativele locale în domeniul educației, în perioada 2018-2022 Asociația Centrul Step by Step pentru Educație și Dezvoltare Profesională (CEDP), în parteneriat cu Asociația Internațională Step by Step, Reprezentanța UNICEF în România și Ministerul Educației Naționale s-au ocupat de implementarea proiectului ”România crește cu tine - Educația timpurie o investiție în viitor” în Județele Brașov, Bacău și un sector al Municipiului București, proiect finanțat prin intermediul Fundației Jacobs și al Fundației Botnar – Elveția. Acest proiect se înscrie în seria acțiunilor menite să susțină accesul și participarea tuturor copiilor (0-6 ani) la educație timpurie incluzivă și de calitate, fiind derulat și în Municipiul Făgăraș, ca sprijin pentru autoritatea publică locală în promovarea participării în învățământul antepreșcolar și preșcolar. Obiectivele acestui proiect s-au concentrat pe dezvoltarea unui cadru normativ și instituțional comprehensiv și convergent în domeniul educației și îngrijirii timpurii (resurse necesare din domeniile educației, sănătății și protecției sociale), facilitarea la nivel local a unor parteneriate sustenabile cu scopul de a îmbunătăți calitatea serviciilor de educație și dezvoltare timpurie, și, nu în ultimul rând, elaborarea de studii și pilotarea la nivel local a unor servicii de educație timpurie.

Ca rezultate pentru această inițiativă, au fost realizate lucrări pentru construirea a două grădinițe (Grădinița de pe strada Cetății, nr. 45 și Grădinița de pe strada Negoiu, nr. 2) și demarate lucrări de renovare a unor clădiri pentru amenajarea de creșe (strada Tăbăcari nr. 11 și strada Nicolae Bălcescu nr. 53). Mai mult, la Liceul Teologic Ortodox “Sfântul Constantin Brâncoveanu”, unde există o clasă cu profil pedagogic, s-a aprobat și specializarea de educator puericultor (din anul școlar 2021-2022), astfel încât să poată fi specializat la nivel local personalul necesar în creșe. Mai mult, a fost înființat și serviciul complementar PRIMOHUB (în clădirea Grădiniței cu P.P. „Albinuța”), care va activa începând cu anul 2022 ca un spațiu de activități pentru familii de diferite etnii, generații și preocupări, în vederea combaterii excluziunii sociale și promovării abordărilor complementare care pun în centrul lor stimularea dezvoltării copilului și sprijinirea familiei.

1.6.2 Sănătate

În general, unii oameni nu beneficiază de serviciile de îngrijire medicală de care au nevoie, deoarece nu au asigurare de sănătate, nu-și permit anumite costuri sau locuiesc prea departe de furnizorii care le oferă astfel de servicii. Intervențiile pentru creșterea accesului la serviciile de îngrijire a sănătății - cum ar fi reducerea costurilor, îmbunătățirea acoperirii asigurărilor și creșterea utilizării telesănătății - pot ajuta mai mulți oameni să obțină îngrijirea de care au nevoie.

Prin urmare, domeniul sănătății este unul dintre domeniile fundamentale care are un impact asupra populației și este strâns legat de dezvoltarea comunității. O infrastructură medicală de calitate ajută la prevenirea bolilor și la îmbunătățirea calității vieții, iar aceasta constă în îmbunătățirea calității asistenței medicale și în asigurarea faptului că toți oamenii primesc serviciile de îngrijire a sănătății de care au nevoie. Totuși, ca o infrastructură de sănătate să fie favorabilă comunității, aceasta ar trebui să întrunească în special 3 factori cheie:

FIGURA 77 PRINCIPALII FACTORI ÎN SCOPUL UNEI INFRASTRUCTURI DE SĂNĂTATE FAVORABILĂ COMUNITĂȚII

Infrastructura de sănătate

Evoluția unităților sanitare din Municipiul Făgăraș este prezentată în tabelul de mai jos, pentru anul 2020, prin comparație cu anul 2015, raportat la datele existente până la momentul efectuării analizei. În acest caz, se remarcă o creștere de 13,7% a unităților sanitare, respectiv de la 102 de astfel de unități în anul 2015, la 116 în anul 2020. Categoriile de unități de sănătate care sunt mai numeroase în anul 2020, spre deosebire de anul 2015 sunt cabinetele medicale școlare, de la 4 unități la 8 unități, cabinetele stomatologice de la 29 de unități la 35 de unități, cabinetele medicale de specialitate de la 18 unități la 21, laboratoarele medicale de la 2 unități la 6 unități și laboratoarele de tehnică dentară unde în anul 2015 nu exista nicio unitate, în anul 2020 există o astfel de unitate. Opus acestora, în anul 2020, spre deosebire de anul 2015 a scăzut numărul policlinicilor, de la 2 unități la 1, a scăzut numărul cabinetelor medicale de familie de la 26 de unități la 25 și alte tipuri de cabinete medicale pentru care în anul 2015 exista o unitate, în anul 2020 nu mai existau unități de acest tip.

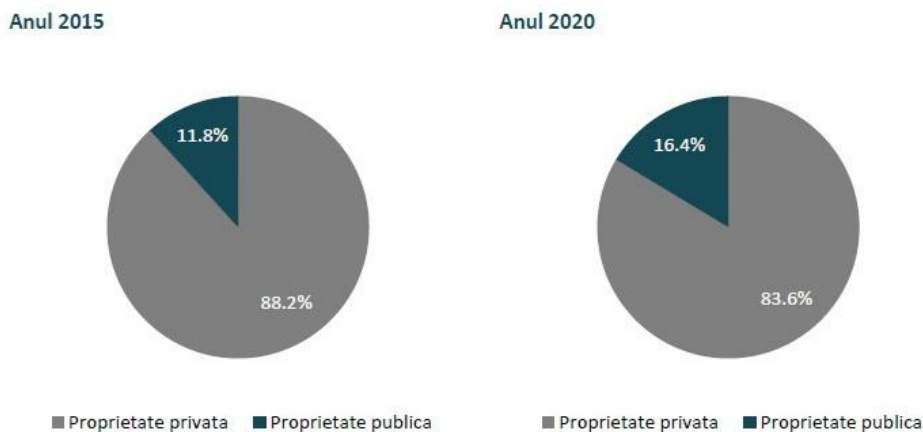

CATEGORIE	FORMĂ DE PROPRIETATE	ANUL 2015	ANUL 2020
Spitale	Proprietate publica	1	1
Ambulatorii integrate spitalului	Proprietate publica	1	1
Ambulatorii integrate spitalului	Proprietate privata	-	-
Policlinici	Proprietate publica	-	-
Policlinici	Proprietate privata	2	1
Dispensare medicale	Proprietate publica	1	1
Dispensare medicale	Proprietate privata	-	-
Centre de sănătate mintala	Proprietate publica	1	1
Cabinete medicale școlare	Proprietate publica	4	8
Cabinete medicale de familie	Proprietate publica	-	-
Cabinete medicale de familie	Proprietate privata	26	24
Cabinete stomatologice	Proprietate publica	-	-
Cabinete stomatologice	Proprietate privata	29	35
Cabinete medicale de specialitate	Proprietate publica	-	-
Cabinete medicale de specialitate	Proprietate privata	18	21
Farmacii	Proprietate publica	1	1
Farmacii	Proprietate privata	11	11
Laboratoare medicale	Proprietate publica	2	6
Laboratoare medicale	Proprietate privata	4	4
Laboratoare de tehnica dentara	Proprietate publica	-	-
Laboratoare de tehnica dentara	Proprietate privata	-	1
Alte tipuri de cabinete medicale	Proprietate publica	1	0
TOTAL		102	116

Sursa: Tempo INS

TABEL 17 UNITĂȚILE SANITARE DIN MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ PE FORME DE PROPRIETATE, 2015, 2020

Atât în anul 2015, cât și în anul 2020, predomină forma de proprietate privată a unităților sanitare. Cu toate acestea, unitățile sanitare publice au crescut din anul 2015, până în anul 2020 cu circa 58,3%, de la 12 unități sanitare publice la 19 unități sanitare publice în anul 2020. Unitățile sanitare private au crescut cu 7,8% în perioada analizată, de la 90 de unități în anul 2015, la 97 de unități în anul 2020. Prin urmare, ponderea unităților sanitare private în anul 2020 scade, comparativ cu anul 2015, așadar, în anul 2015 88,2% din totalul unităților sanitare sunt private, iar în anul 2020 ponderea acestora este de 83,6%.

Sursa: procesare proprie conform datelor de pe Tempo INS

FIG.82 DISTRIBUȚIA UNITĂȚILOR SANITARE DIN MUN. FĂGĂRAȘ PE FORME DE PROPRIETATE, 2015, 2020

În ultimii 5 ani, după cum poate fi observat și în tabelul de mai jos, numărul total al paturilor în unitățile sanitare a crescut cu aproximativ 11,7%. Această creștere este datorată numărului de paturi în spitale pentru cazurile de zi. Astfel, înainte de anul 2020 nu sunt înregistrate paturi pentru cazurile de zi în cadrul unităților sanitare din Municipiul Făgăraș, iar în anul 2020, 32 astfel de paturi sunt disponibile, rezultând un total de 305 paturi în unitățile sanitare, spre deosebire de 273 în anul 2015. Totalitatea acestora se regăsește în cadrul infrastructurii publice de sănătate.

CATEGORII DE UNITATI SANITARE	FORME DE PROPRIETATE	ANUL 2015	ANUL 2016	ANUL 2017	ANUL 2018	ANUL 2019	ANUL 2020
In spitale, inclusiv in centre de sănătate cu paturi de spital - paturi pentru internare continua	Proprietate publica	273	273	273	273	273	273
In spitale, inclusiv in centre de sănătate cu paturi de spital - paturi pentru cazuri de zi	Proprietate publica	-	-	-	-	-	32
TOTAL		273	273	273	273	273	305

Sursa: Tempo INS

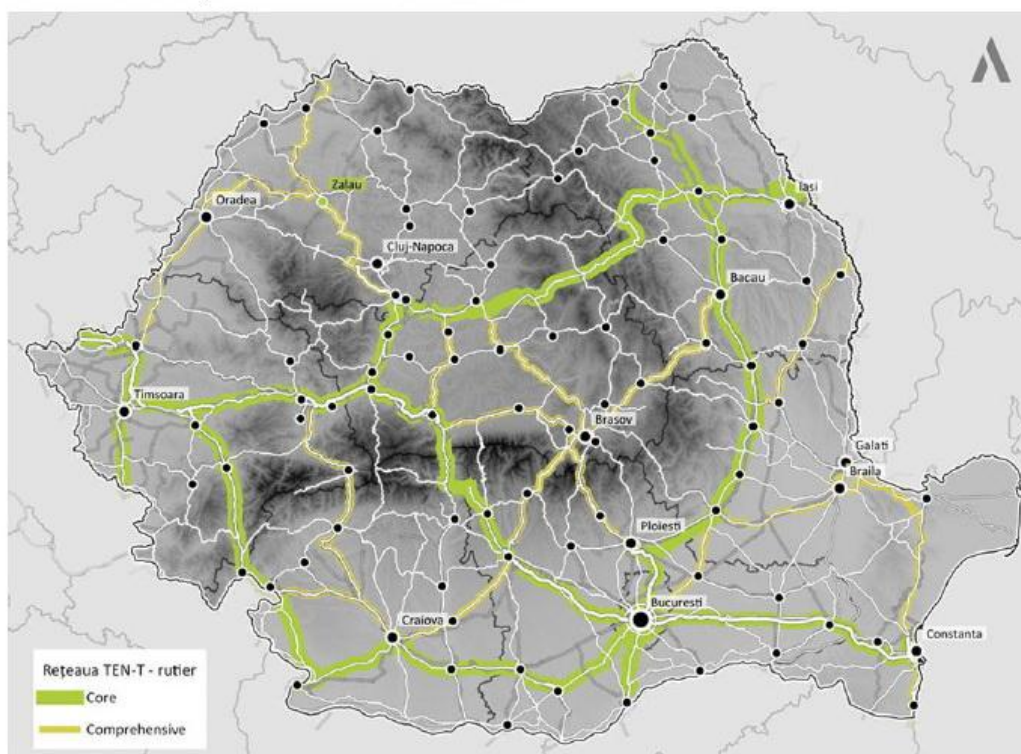
TABEL 18 NUMĂRUL DE PATURI ÎN UNITĂȚILE SANITARE DE TIPUL SPITALELOR PE FORME DE PROPRIETATE, MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ, 2015-2020

În cadrul infrastructurii de sănătate din Municipiul Făgăraș, cea mai mare unitate publică ce asigură servicii medicale în regim de permanență este Spitalul Municipal Dr. Aurel Tulbure Făgăraș. Conform prezentării acestuia, reprezintă al doilea spital ca mărime din județul Brașov.

CAP.2 MOBILITATE URBANĂ

2.1 Context teritorial

Municipiul Făgăraș este poziționat central la nivel național, situându-se pe traseul unui coridor TEN-T Comprehensive în raport cu rețeaua europeană de transport. Cel mai apropiat coridor de tip Core (central) este cel care traversează teritoriul național pe direcția est-vest: Arad – Timișoara – Sibiu – București - Constanța. Municipiul Făgăraș se află la aproximativ 70 km de autostrada A1 (față de Cluj-Napoca), proiect propus la nivel național pentru realizarea unei conexiuni rutiere rapide între București și Arad, care se continuă ulterior cu M43 / M5 spre Budapesta (Ungaria).

Sursa: prelucrarea consultantului după TenTec Interactive map viewer

FIGURA 102 REȚEAUA TEN-T ÎN ROMÂNIA

În ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii de transport, Masterplanul General De Transport (MPGT) al României este documentul strategic principal prin care s-au stabilit prioritățile de dezvoltare în domeniu, inclusiv proiectele care beneficiază de finanțare din Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020. Acest document include analize și intervenții planificate pentru toate modurile de transport (rutier, feroviar, aerian și naval), precum și soluțiile pentru asigurarea unui nivel ridicat de interoperabilitate și mobilitate crescută pentru populație și firme. În cazul Municipiului Făgăraș, MPGT prevede următoarele intervenții relevante, acestea vizând fie în mod direct orașul, fie fiind localizate în vecinătate, având impact direct asupra dezvoltării lui:

- Autostrada A13: Brașov – Făgăraș – Sibiu;
- Autostrada A3: Făgăraș – Sighișoara – Târgu Mureș.

2.2 Cererea de transport

Cererea de transport la nivel teritorial se realizează prin intermediul unui model de transport, care are la bază date statistice și informații obținute în urma anchetelor de circulație. Conform Planului de Mobilitate Urbană Durabilă a Municipiului Făgăraș, modelul de transport a fost realizat pentru Zona Urbană Funcțională a Municipiului Făgăraș, având la bază o rețea de transport extinsă pentru tot acest teritoriu și luând în considerare mai multe moduri de transport: transport privat (autoturism, mers pe jos, bicicletp) și transport public (rutier și feroviar).

Ținând seama de zonificarea realizată și de informațiile dezagregate din prelucrarea rezultatelor anchetelor cu privire la categoria demografică care utilizează un anumit mod de transport per zonă și respective ratele de deplasare pentru o anumită activitate și mod per zonă, s-a realizat o estimare pe baza unui model simplificat de cerere variabilă în patru pași. Matricele obținute din modelul de transport, care au fost completate cu influențele traficului rutier din Modelul Național de Transport (MPGT), au fost alocate pe itinerarii și apoi validate și calibrate în funcție de datele disponibile.

Matricea cererii de transport la nivelul orașului este rezultatul combinației dintre mărimea cererii modelate din datele obținute în cadrul modelului de transport și cererea de transport de penetrație rezultată din MPGT. În tabelul de mai jos s-a prezentat o sinteză asupra deplasărilor zilnice ținând cont de relațiile majore de deplasare (în interiorul orașului, în relație cu exteriorul orașului).

Deplasări/zi	Autoturism – deplasări	Intern	Extern
	Intern	85567	32698
	Extern	33077	76986
	Transport de marfă – vehicule grele	Intern	Extern
	Intern	-	1462
	Extern	1237	3293
	Transport de marfă – vehicule ușoare	Intern	Extern
	Intern	9758	3141
	Extern	3815	9023
	Transport Public	Intern	Extern
	Intern	2572	9312
	Extern	15575	6821
	Bicicleta - deplasări	Intern	Extern
	Intern	12741	-
	Extern	-	-
	Mers pe jos - deplasări	Intern	Extern
	Intern	8212	-
	Extern	-	-

TABEL 27 SINTEZA MATRICELOR ORIGINE-DESTINAȚIE

Pe baza matricelor mai sus enunțate și ținând cont de formalizările matematice ale algoritmilor de alocare, cererea de transport este distribuită în rețelele urbane modelate anterior, putându-se astfel ilustra mărimea fluxurilor de trafic pe elementele de rețea la nivelul anului de bază – 2022. Mărimea fluxurilor se exprimă în vehicule pe zi în cazul autoturismelor și vehiculelor de marfă, respectiv în deplasări pe zi în cazul deplasărilor cu bicicleta sau pe jos.

Se poate observa că în cazul vehiculelor, cea mai mare cerere de transport se înregistrează în cazul axei est-vest a Municipiului, pe străzile Tudor Vladimirescu, Tăbăcari, Bulevardul Unirii, Doamna Stanca. Cu toate acestea, un volum mediu de transport cu autoturisme se observă și pe străzile municipale care realizează legătura pe direcția nord-sud, cum ar fi străzile 13 Decembrie, Negoiu, Combinatului și Uniunii.

Nivelul de serviciu al rețelei este așadar unul bun, cu excepția coridorului est-vest, unde se înregistrează un nivel mediu de serviciu, iar punctual, în zona intersecțiilor mari un nivel de serviciu scăzut.

Odată cu dezvoltarea orașului este probabilă apariția mai multor puncte de interes (centre comerciale, zone turistice, zone rezidențiale, etc) , care vor atrage / genera la rândul lor mai multe deplasări. Totodată, prin amplasarea orașului pe unul din coridoarele principale de tranzit ale regiunii și poziția sa în centrul geografic al țării este de așteptat ca traficul de tranzit să crească în zonă, lucru care va afecta calitatea vieții, în lipsa unor infrastructuri adecvate care să preia valorile de trafic în creștere.

În prezent Municipiul Făgăraș nu dispune de o alternativă pentru traficul de tranzit, astfel că toate vehiculele care tranzitează Făgărașul pe relația Brașov – Sibiu trec prin centrul localității, afectând semnificativ calitatea locuirii, prin nivele crescute ale emisiilor de gaze cu efect de seră, a zgomotului și vibrațiilor cauzate de trecerea autovehiculelor, în special a vehiculelor grele de marfă.

2.3 Transport rutier

La nivelul Municipiului Făgăraș, rețeaua stradală are elemente de tip grilă, având un ax central, reprezentat de DN1 pe direcția est – vest din care se desprind o serie de străzi colectoare pe direcția nord – sud, cele mai importante fiind Str. Gheorghe Doja spre Nord, care se continuă cu DJ104D spre Comuna Șoarș, Str. Libertății, Str. Mihai Eminescu, Str. 13 Decembrie, Str. Negoiu, aflate la sud de DN1, dar și Str. Trandafirilor și Str. Uniunii care formează un semi-inel în zona de Sud, constituind o rută alternativă la DN, în special pentru traficul de marfă care se deplasează pe relația Sibiu – Brașov.

La nivelul zonei urbane funcționale, rețeaua de drumuri prezintă de asemenea elemente de tip grilă. Principala arteră de tranzit este DN1 pe direcția est – vest, din care pornesc o serie de drumuri județene spre sud către localitățile situate spre zona montană. Aceste drumuri sunt totodată conectate prin Drumul Județean 104A, paralel cu DN1.

La Nord de Făgăraș, rețeaua de drumuri și localități are o densitate redusă și urmează în ca mai mare parte relieful deluros. Cele mai importante drumuri sunt DJ104D Făgăraș – Șoarș care se continuă către județul Mureș până în Sighișoara, respectiv DJ105A care face legătura cu localitatea Rupea spre nord-est și cu localitatea Agnita din județul Sibiu prin DJ105.

Din punct de vedere al încadrării în teritoriu, Municipiul Făgăraș se află aproximativ la jumătatea distanței dintre Brașov și Sibiu (65km față de Brașov și 75km față de Sibiu), situându-se pe un important coridor național de tranzit. Alte localități importante din proximitate sunt orașul Victoria, situat la circa 32km Vest, parte din zona urbană funcțională și orașul Rupea, situat la circa 41km nord-vest.

FIGURA 108 ÎNCADRAREA MUNICIPIULUI FĂGĂRAȘ ÎN REȚEAUA NAȚIONALĂ DE DRUMURI

Rețeaua urbană de străzi a Municipiului Făgăraș măsoară în total circa 62.5 km, dintre care aproximativ 3.5 km reprezintă traseul DN1 prin localitate, fiind încadrat în categoria funcțională de stradă de legătură, având 4 benzi de circulație între limitele UAT-ului și o lățime a părții carosabile de 14 metri. Restul rețelei este împărțită astfel:

- 25.6 km străzi colectoare, reprezentând cu precădere arterele nord – sud și traseul de tranzit pentru marfă, având lățimi ale părții carosabile cuprinse între 6 și 14 metri: Șos. Combinatului, Str. Ion Creangă, Șos. Hurezului, Str. 13 Decembrie, Str. Octavian Paler, Str. Mihai Eminescu, Str. Negoiu, Str. Republicii, Str. Uniunii, etc.
- 33.4 km străzi de folosință locală, având lățimi ale părții carosabile mai mici de 7 metri, în general 4.5 – 6 metri.

Din lungimea totală a rețelei, peste 90% reprezintă străzi asfaltate, cu un procent redus de străzi de pietriș în zonele de periferie din nordul orașului, cum sunt Str. Gavrilă Ogoreanu, Str. Nouă, Str. Muncii, Str. Cânepii sau Str. Cristea Vasile.

Începând cu anul 2015, municipalitatea a început un program extins de reabilitări, astfel că pe multe străzi, cu precădere pe cele colectoare s-au făcut intervenții care au vizat realizarea de trotuare și refacerea structurii rutiere, având ca obiectiv final modernizarea întregii rețele rutiere până în anul 2023.

În cazul transportului de marfă la nivel național, se remarcă o utilizare accentuată a rețelelor rutiere în detrimentul transportului cu ajutorul căilor ferate sau a altor moduri de transport (aerian, naval, etc.). Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică,

ponderea modurilor de transport în desfășurarea traficului intern de marfă în anul 2020 este reprezentată în figura de mai jos.

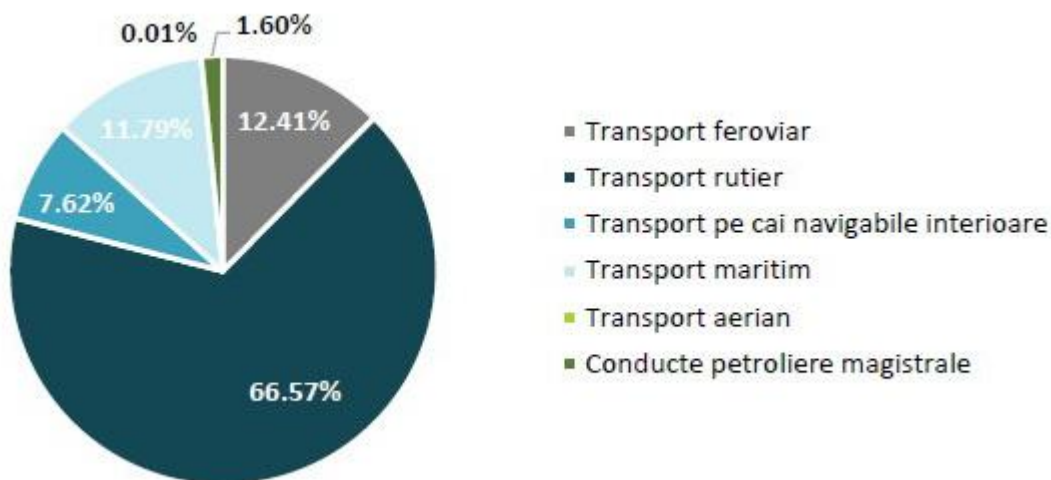

FIGURA 109 MĂRFURI TRANSPORTATE PE MODURI DE TRANSPORT – ANUL 2020

Identificăm un procent de aproximativ 66% pentru marfa transportată prin intermediul rețelelor rutiere, fapt ce conduce către o serie de neplăceri cauzate de aglomerația ce se formează pe rețea, poluarea cauzată de noxe, valori ridicate ale zgomotului, precum și riscul mărit de accidente.

La nivelul Municipiului Făgăraș și al zonei urbane funcționale, principala arteră rutieră este Drumul Național 1 București – Brașov – Sibiu – Cluj Napoca – Oradea și în lungul căruia se desfășoară cea mai mare parte din traficul de marfă, fiind un coridor major de tranzit la nivel național.

Industria de la nivelul Municipiului generează pe de o parte un flux de deplasări de persoane către și de la locul de muncă, însă centrele industriale atrag și generează și trafic de marfă. Principalii generatori pentru traficul de marfă la nivel local sunt concentrați în 3 puncte, respectiv la Combinatul Chimic, situat în zona de sud a Municipiului, pe platforma URPU din zona Str. Negoiu și în Zona Industrială Vest, situată pe Str. Vlad Țepeș. La nivelul zonei funcționale se mai regăsesc Combinatul Chimic Victoria și Depozitul de Produse Petroliere din Șercaia care generează / atrag trafic de marfă într-o proporție semnificativă. La acestea se adaugă zonele comerciale care atrag traficul de marfă, cu precădere zona comercială aflată în estul Făgărașului.

Pe lângă transportul de marfă generat de industria locală și de comerț, o pondere semnificativă o înregistrează transportul de marfă care tranzitează Municipiul Făgăraș și restul localităților, în mod special pe cele aflate în lungul DN1. Deoarece nicio localitate nu beneficiază de centuri ocolitoare, tot traficul de tranzit, inclusiv cel de marfă pătrunde în zonele locuite, generând disconfort locuitorilor, prin emisii și zgomot, crescând totodată riscul de accidente prin alternanța ambientală urban – extraurban a drumului care solicită conducătorii auto să se adapteze de la un regim de condus la altul într-un timp foarte scurt.

În Municipiul Făgăraș, circulația vehiculelor cu masa totală autorizată mai mare de 7.5 tone este reglementată prin Hotărâre de Consiliu Local și se desfășoară doar pe trasee prestabilite, astfel:

- Pe direcția est-vest:
  - Dinspre Brașov spre Sibiu: în lungul DN1 pe Str. Tudor Vladimirescu – Str. Tăbăcari – Bd. Unirii – Str. Doamna Stanca;
  - Dinspre Sibiu spre Brașov: pe Str. Doamna Stanca – Str. Octavian Paler – Str. 13 Decembrie – Str. Uniunii – Str. Negoiu;
- Pe direcția nord – sud:
  - În zona industrială sud: pe Șos. Hurezului – Șos. Combinatului – Str. Uniunii, cu extensie pe Str. Ciocanului
  - În zona de nord: pe Str. Gh. Doja – Str. Mihai Viteazul – Str. Tăbăcari Suplimentar, pe Str. Mircea Eliade și Str. Ion Creangă este permisă circulația vehiculelor cu masa totală autorizată până în 7.5 tone. Pe restul arterelor din Municipiul Făgăraș este permisă circulația doar a vehiculelor de până în 3.5 tone, conform hărții atașate.

FIGURA 110 HARTA TRASEELOR DE MARFĂ ÎN MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ

Managementul traficului

În Municipiul Făgăraș există în prezent o singură intersecție semaforizată în funcțiune, cea dintre Bd. Unirii (DN1) și Str. Mihai Eminescu, autoritatea locală având în curs de implementare un program de extindere a sistemului de management al traficului prin care se vor semaforiza principalele intersecții și treceri de pietoni din localitate. Alte 5 intersecții în lungul DN1 sunt dirijate prin sensuri giratorii, în timp ce restul intersecțiilor la nivelul localității Făgăraș sunt dirijate prin indicatoare rutiere.

Cele 6 intersecții dirijate prin semafoare sau sens giratoriu de pe DN1 în Municipiul Făgăraș sunt singurele puncte de pe rețeaua analizată care pot constitui puncte critice predispuse la congestie, însă în urma analizelor în teritoriu s-a constatat că întârzierea cauzată de aceste intersecții este redusă. Astfel, în cazul intersecției semaforizate dintre Bd. Unirii și Str.

Mihai Eminescu, în urma unui ciclu de semaforizare s-a observat că toate vehiculele din coadă tranzitează intersecția pe durata unei singure faze de verde, în timp ce la sensurile giratorii cozile care se formează nu depășesc un număr redus de numai 3-4 vehicule, în ansamblu nivelul de serviciu al rețelei rutiere și intersecțiilor fiind satisfăcător.

În ceea ce privește managementul parcărilor, la nivelul Municipiului Făgăraș au fost amenajate parcări de reședință în zonele dens construite. Astfel, la nivelul lunii mai 2022, în Făgăraș existau circa 5100 de locuri de parcare de reședință, cele mai multe fiind concentrate în cartierele Câmpului, 13 Decembrie, Tudor Vladimirescu, Negoiu și pe Bd. Unirii. Cu toate acestea, s-a constatat că în aceste zone, dar și în zonele cu densitate redusă de locuire numărul de locuri de parcare este insuficient, astfel că pe multe artere se regăsesc autoturisme parcate pe carosabil sau pe trotuar, stânjenind circulația, îndeosebi pe cea pietonală.

În vederea ameliorării situației parcărilor, autoritatea locală a implementat o serie de sensuri unice pe arterele cu trafic redus pentru a putea amenaja locuri de parcare pe una din cele două benzi de circulație. Această măsură se dovedește a fi totuși insuficientă, în continuare existând autoturisme parcate pe trotuare, în timp ce posibilitățile de extindere pe orizontală a parcajelor sunt puternic limitate.

Parcărilor de reședință sunt rezervate riveranilor care le închiriază între orele 16:00 și 08:00 în zilele lucrătoare și permanent în zilele nelucrătoare. Astfel, aceste locuri sunt libere pentru a fi ocupate de oricine între orele 08:00 și 16:00 în zilele lucrătoare, însă la nivelul autorității locale nu există un sistem de informare dinamică privind disponibilitatea locurilor de parcare sau panouri de informare cu privire la amplasamentul parcărilor.

2.4 Transport public

În Municipiul Făgăraș este organizat un serviciu de transport public local aflat în subordinea Primăriei Făgăraș. Acesta operează 2 trasee care leagă principalele zone de interes și de locuințe, astfel:

- Traseul 1: Kaufland – Centru – Cartier Combinat – Centru – Kaufland;
- Traseul 2: Cartier Galați – Centru – Cartier Combinat.

Prețul unei călătorii este de 2 lei, iar al unui abonament lunar valabil pe ambele linii este de 65 de lei. În ciuda tarifelor accesibile, programul de circulație nu este deloc atractiv pentru călători, autobuzele având un interval de urmărire de 60 de minute în timpul săptămânii, mult prea mare, dat fiind faptul că la dimensiunile reduse ale orașului, acesta poate fi parcurs pe jos în aproximativ 30 – 40 de minute. În zilele de sâmbătă programul de circulație se încheie la ora 16:00, iar intervalul de urmărire este de 120 de minute, în timp ce duminica și în zilele de sărbători legale transportul public nu circulă.

Legătura cu celelalte localități din județ este asigurat prin liniile prevăzute în programul județean de transport public. Astfel, Făgărașul este punct de plecare sau de tranzit pentru o multitudine de linii județene care acoperă următoarele relații cu frecvențele zilnice menționate în paranteze:

- Brașov – Ghimbav – Făgăraș (LV 15 curse, SD 8 curse);
- Brașov – Râșnov – Făgăraș – Victoria (LD 3 curse);
- Făgăraș – Drăguș (LV 5 curse, SD 1 cursă);
- Făgăraș – Șinca Nouă (LV 1 cursă, SD nu circulă);

- Făgăraș – Șercăița (LV 7 curse, SD 1 cursă);
- Făgăraș – Toderița (LV 1 cursă, SD nu circulă);
- Făgăraș – Bărcuț (LV 3 curse, SD 1 cursă);
- Făgăraș – Iași (LV 2 curse, SD nu circulă);
- Făgăraș – Breaza (LV 5 curse, SD 2 curse);
- Făgăraș – Bohoț (LV 1 cursă, SD nu circulă);
- Făgăraș – Grid (LV 1 cursă, SD nu circulă);
- Făgăraș – Rodbav (LV 1 cursă, SD nu circulă);
- Făgăraș – Felmer (LD 1 cursă);
- Făgăraș – Șona (LV 1 cursă, SD nu circulă);
- Făgăraș – Cobor (LV 2 curse, SD nu circulă);
- Făgăraș – Victoria (LV 1 cursă, SD nu circulă);
- Făgăraș – Homorod – Rupea (LD 2 curse);
- Făgăraș – Dacia – Rupea (LV 1 cursă, SD nu circulă);
- Făgăraș – Zărnești (LD 4 curse);

Programul de circulație al acestor linii acoperă cu precădere zilele lucrătoare și este adaptat încât să răspundă nevoilor punctuale de navetă la locurile de muncă sau la școală, nefiind un program regulat, ci cu curse stabilite la orele de interes – dimineața și seara la orele de navetă. Multe dintre aceste linii nu circulă în zilele nelucrătoare sau au un program puternic limitat cu o semicursă dimineața spre localitățile mari și una seara în sens opus, astfel că în afara zilelor lucrătoare, mobilitatea populației din zonele rurale este puternic limitată, în lipsa unor alternative individuale de transport.

Municipiul Făgăraș este de asemenea deservit de curse rutiere interjudețene și internaționale. Zilnic există legături către București, Aeroportul Otopeni, Brașov, Cluj-Napoca, Sibiu, Timișoara, Arad, Târgu Mureș, Alba Iulia, Deva, Focșani, Brăila, Galați, Botoșani, Iași, dar și destinații internaționale din Germania, Suedia, Marea Britanie, Olanda, Italia, Bulgaria și Grecia.

În ceea ce privește stațiile de transport public, este dificil de tras o concluzie generală, deoarece nivelul de amenajare variază mult. Astfel, în zona centrală unele stații au refugiu pentru călători, opțional alveolă, în timp ce altele nu prezintă nicio amenajare în afara indicatorului rutier și marcajului orizontal. În zona industrială stațiile au amenajări vechi din perioada vechiului sistem de transport public asigurat de IJTL, care nu mai asigură protecție călătorilor în caz de intemperii meteo, în timp ce în alte zone periferice stațiile nu prezintă niciun fel de amenajări, o parte dintre acestea fiind amplasate în zone fără trotuar sau treceri de pietoni, unde accesul călătorilor este periculos.

În prezent se află în desfășurare o serie de proiecte de reamenajare a spațiilor urbane, ce includ și amenajări ale stațiilor de transport public, inclusiv zone de așteptare și de acces. Situația stațiilor este similară și în localitățile din zona urbană funcțională unde stațiile au amenajări minime, adesea în stare de degradare și în general pe un singur sens al străzilor.

Nu sunt disponibile statistici cu privire la numărul de utilizatori ai serviciilor de transport județean, însă din anchetele de mobilitate a rezultat faptul că aceste servicii nu sunt foarte atractive, în special din cauza frecvențelor scăzute și a confortului scăzut din vehicule.

Municipiul Făgăraș, dar și o parte din localitățile din zona urbană funcțională sunt conectate la rețeaua feroviară națională prin Magistrala 200 de cale ferată Brașov – Sibiu. Cea mai importantă stație este Gara Făgăraș, alte localități cu acces la calea ferată fiind Perșani,

Șercaia, Mândra, Beclean, Dridif, Voila, Olteț, Viștea și Ucea. CFR Călători este singurul operator feroviar din zonă, asigurând servicii IR, RE, Regio, dar și internaționale.

2.5 Deplasări nemotorizate

Ca modalitate de transport alternativ, din punct de vedere al costurilor de deplasare, al spațiului urban ocupat și al impactului asupra mediului, deplasarea cu bicicleta este una dintre cele mai eficiente modalități, și deci este necesar a fi promovată în fiecare mod posibil. Modul de deplasare cu bicicleta a început să devină o alternativă viabilă pentru deplasările din interiorul orașelor. Acest mijloc de deplasare conduce către un stil de viață sănătos, promovează conceptul de mediu nepoluat și ajută la reducerea congestiei de pe rețeaua rutieră.

Anchetele de mobilitate derulate indică faptul că doar 3% din deplasările zilnice sunt efectuate cu bicicleta, deși, dat fiind dimensiunile reduse ale Municipiului Făgăraș, aceasta ar fi cea mai potrivită alegere. În ciuda acestui fapt, lipsa spațiilor dedicate deplasărilor velo, fie piste sau benzi pentru biciclete conduce la un nivel scăzut de siguranță pentru utilizatori, ceea ce face ca acest mod să nu fie preferat de foarte multe persoane. Conflictul autovehicul - biciclist tinde să genereze o vulnerabilitate crescută a utilizatorilor de bicicletă, lipsa unei căi dedicate sau a unei delimitări vizibile între suprafața carosabilă și porțiunea dedicată pentru biciclete descurajează deplasările de acest fel.

Ca parte a proiectelor de modernizare a străzilor, autoritățile locale au în vedere trasarea de benzi pentru biciclete pe acele străzi a căror lățime este suficient de mare să acomodeze astfel de marcaje, în plus față de lățimea normală a unei benzi de circulație. În prezent există doar 2 străzi pe care s-au realizat astfel de marcaje, respectiv Str. Negoiu și Str. 13 Decembrie pe tronsonul de legătură cu Str. 1 Decembrie 1918. Cu toate acestea, marcajele respective delimitează benzi foarte înguste de aproximativ jumătate de metru care nu pot asigura gabaritul necesar unui biciclist și prin urmare nu prezintă siguranță în utilizare.

(a) Str. Negoiu

(b) Str. 13 Decembrie – tronson legătură

În afara acestor amenajări, utilizatorii de biciclete circulă în funcție de categoria funcțională a străzii, pe carosabil, acolo unde traficul este redus și în mod special pe unde nu circulă traficul greu, sau pe trotuar, așa cum este cazul arterelor peste care se suprapune DN1.

În zona centrală există totuși o serie de rastele care permit legarea în siguranță a bicicletelor. În afara acestora, utilizatorii de biciclete se folosesc de balustrade sau stâlpi pentru

a-și lega bicicletele, ceea ce înseamnă, că deși deplasările cu bicicleta ocupă o pondere foarte redusă, există interes din partea utilizatorilor existenți pentru dezvoltarea infrastructurii de circulație și parcare.

(a) Str. Mihai Viteazul

(b) Str. Republicii

Deplasările pietonale sunt un mijloc de transport alternativ, prietenos cu mediul care, alături de deplasările cu bicicleta pot susține reducerea emisiilor de carbon provenite din transport și, implicit, tranziția către orașe mai sustenabile. Pe lângă beneficiile pe care acest mijloc le are pentru mediu, se evidențiază și beneficiile asupra populației, contribuind în mod direct la îmbunătățirea și menținerea unei bune stări de sănătate a acestora. Totodată, infrastructura de transport pietonal, în special spațiile/zonile pietonale ample (piețe, scuaruri, parcuri etc.) constituie dotări de agrement și petrecere a timpului liber, fiind și importante zone pentru desfășurare a activităților de socializare sau de sport. Prin funcțiunea lor, acestea pot contribui și la închegarea comunităților la nivel local. Astfel, infrastructura deplasărilor pietonale cuprinde atât zonele pietonale integrale (piețe, scuaruri, străzi), cât și alte elemente precum aleile aferente spațiilor verzi sau trotuarele.

În Municipiul Făgăraș deplasările pietonale sunt destul de frecvente, reprezentând 17% din totalul deplasărilor. Cu toate acestea, infrastructura dedicată acestui mod de transport necesită îmbunătățiri. Ca parte a proiectelor de reabilitare a străzilor, s-au făcut intervenții și asupra trotuarelor, adesea fiind primul element al tramei asupra căruia s-a intervenit. Cu toate acestea, în mod special pe străzile secundare trotuarele sunt înguste, din cauza amprizei înguste a străzilor, în timp ce pe străzile principale trotuarele, deși generoase sunt ocupate de diverse obstacole sau mașini parcate, ceea ce îngreunează deplasarea pietonilor. La nivelul Municipiului Făgăraș, lungimea trotuarelor se ridică la 47.90km, ceea ce înseamnă că aproximativ 15km de străzi nu au trotuar. Acești kilometri sunt distribuiți în mod special în zonele periferice, principalele artere fără trotuar fiind Șos. Combinatului, Șos. Hurezului, Str. Vlad Țepeș și străzile care sunt neasfaltate.

Cu toate acestea, există interes din partea autorităților de a îmbunătăți condițiile de deplasare ale pietonilor, prin modernizarea și extinderea rețelei de trotuare. Suplimentar față de aceste măsuri, se constată necesitatea intervenirii pe arterele peste care se suprapune DN1 pentru eliberarea trotuarelor de autoturismele parcate.

În ceea ce privește deplasările pietonale, centrul orașului poate fi atins în maxim 30 de minute de mers pe jos din tot nucleul orașului situat la nord de magistrala de cale ferată, inclusiv din Cartierul Galați. Pentru deplasările care au ca origine Cartierul Combinat, durata de acces în centrul orașului depășește 30 de minute.

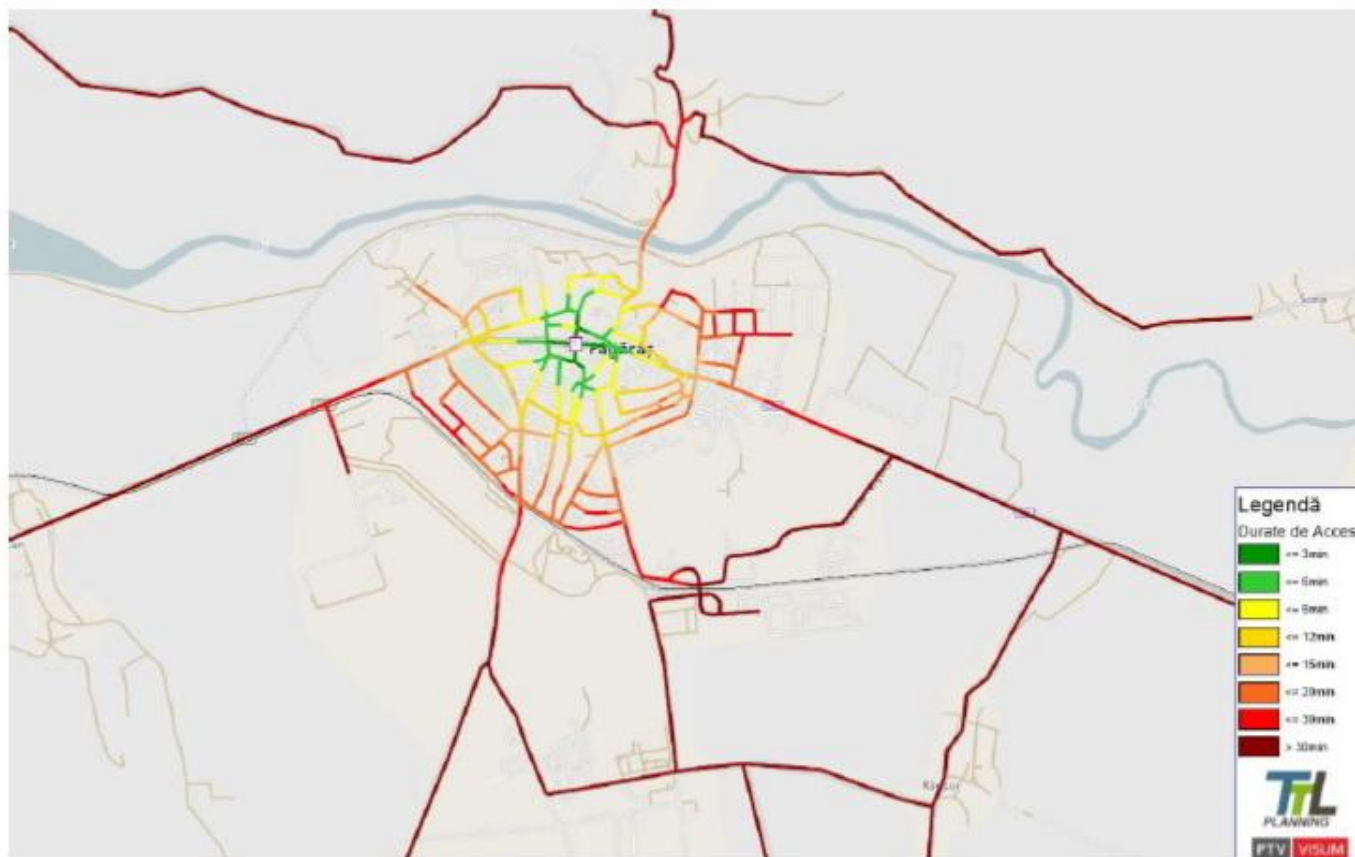

FIGURA 118 ACCESIBILITATEA REȚELEI RUTIERE PENTRU MERSUL PE JOS FAȚĂ DE CENTRUL ORAȘULUI

2.6 Alte transporturi

Transportul în comun în interiorul și exteriorul Municipiului, se realizează cu autobuze și microbuze, în sistem privat sau de stat.

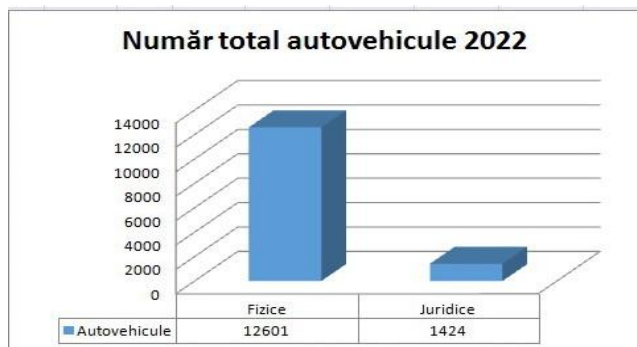
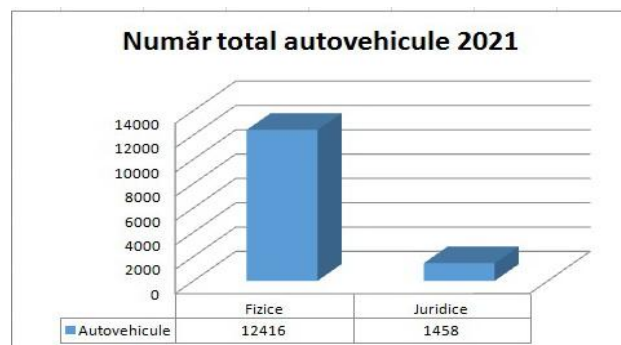
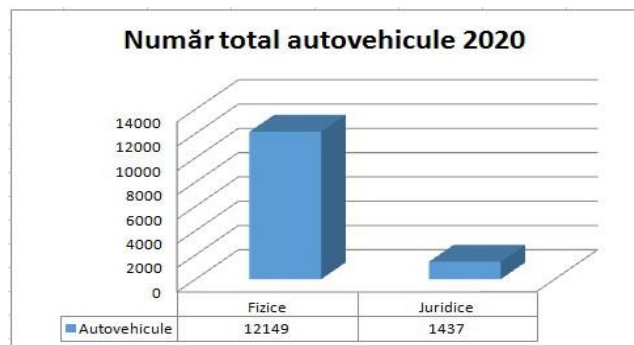
În interiorul Municipiului există de asemenea și rețele de transport de tip TAXI.

Tab. 9. Situația vehiculelor înregistrate la compartimentul de Impozite și taxe al primăriei municipiului Făgăraș

An 2010/2011/2012	Autoturisme	Autovehicule 12 t	Motociclete/ motorete scutere	Autobuze/ autocare/ microbuze	Remorci/ semiremorci/ rulote
Persoane juridice	808/772/760	626/612/605	12/14/12	37/36/35	220/219/211
Persoane fizice	7241/7611/7704	260/271/287	260/260/262	3/4/4	581/587/595

Tab. 10. Situația vehiculelor înregistrate la Serviciul Taxe și Impozite al UAT Făgăraș (2020/2021/2022)

Categorie	2020		2021		2022	
	Fizice	Juridice	Fizice	Juridice	Fizice	Juridice
Autovehicule 12 t	30	158	33	159	33	144
Autoturisme	10992	975	11205	988	11358	995
Remorci, semiremorci, rulote	772	237	814	244	823	228
Motociclete, motorete și scutere	352	32	360	31	385	22
Autobuze, autocare, microbuze	3	35	4	36	2	35

Creșterea alarmantă a numărului de autoturisme proprietate personală duce la creșterea gradului de poluare a aerului.

Parcul auto al Municipiului Făgăraș are în dotare următoarele autovehicule, la nivel de an 2022:

- Transport persoane: 6 autobuze
- Autoturisme: 6 auto
- Transport marfă și autospeciale: 4 tractoare, 4 remorci, 3 autoutilitare.

Se necesită înnoirea parcului auto cu durata de viață depășită cu autovehicule cu consum redus de combustibil și /sau de concept hibrid sau electric. Reducerea consumului de carburanți duce la reducerea emisiilor de gaze.

2.7 Locuire

Conform bilanțului teritorial, zonele de locuire acoperă 18% din teritoriul Municipiului Făgăraș, iar proporția locuințelor individuale este majoritară. Țesutul urban are la bază o structură vernaculară preexistentă în jurul cetății, care se îmbină cu țesutul urban planificat, caracteristic dezvoltărilor saxone și cel dezvoltat organic. Cartierele periferice (Meltea, Florilor, Negoiu) și cel de locuințe colective proiectate planificat în anii 1970 au un țesut structurat regulat sau aproape regulat.

Zona de locuințe individuale este caracterizată printr-un regim mic de înălțime, cu maxim 2 etaje. În cartierele Meltea, Negoiu și Florilor, parcelele au forme rectangulare cu laturile proporționale, iar în celelalte cartiere (preponderent Galați, Titu Perția, Veteranilor) se observă un țesut urban cu terenuri înguste și foarte lungi, o reminiscență a fostelor zone cu caracter rural sau agricol. Cartierul Meltea prezintă o serie de locuințe individuale (spre nord), unde se observă o dezvoltare a țesutului construit în ultimii ani, însă dispune și de locuințe colective, cu spații verzi sau pentru comunitate de dimensiuni reduse. Locuințele colective din acest cartier au înălțimi de P+4 etaje, dar există și trei blocuri cu înălțimi de P+9 etaje. La nivel municipal, zonele de locuire colectivă sunt planificate și prezintă ample spații pentru parcuri în jurul blocurilor. În cartierele 13 Decembrie și Negoiu se regăsesc spații verzi în jurul blocurilor cu suprafețe mai mari, dar din cauza nevoii de locuri de parcare, acestea au fost îngrădite.

FIGURA 17 LOCUINȚE COLECTIVE ÎN CARTIERELE 13 DECEMBRIE (STÂNGA) ȘI COMBINAT (DREAPTA) DIN MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ, 2022

2.8 Spații publice

Rețeaua de spații publice a Municipiului Făgăraș poate fi clasificată din perspectiva configurării teritoriale în următoarele categorii:

- suprafețe (parcuri, grădini și alte spații publice de mare amploare);
- puncte (scururi, piețe și ale spații publice de mici dimensiuni);
- linii (bulevarde și străzi cu zone pietonale generoase mărginite de obiective de interes).

Așa cum se poate observa în bilanțul teritorial, rețeaua de spații verzi de la nivelul Municipiului Făgăraș nu este extinsă, ea reprezentând aproximativ 4% din teritoriul Municipiului. În această categorie, ca spații ample (suprafețe), se încadrează Parcul Regina Maria, Cetatea Făgăraș și cimitirul catolic ca spațiu alternativ pentru plimbări. Parcul Regina Maria reprezintă

singurul spațiu verde de acest fel (parc) din oraș și are o suprafață de aproximativ 24 ha. El se află într-o stare relativ degradată în partea de nord și în stare avansată de degradare în partea de sud, însă în prezent Primăria Municipiului Făgăraș are în implementare un proiect prin care acesta va fi reamenajat astfel încât aleile pietonale, spațiile verzi, spațiile de joacă și restul dotărilor vor fi recondiționate. În plus, în zona centrală Cetatea Făgăraș reprezintă nu doar o atracție turistică, ci și o zonă de relaxare, aceasta fiind înconjurată de apă și zone verzi. Ca măsură de extindere a posibilităților de recreere în zona centrală a Municipiului, administrația locală are în desfășurare un proiect de pietonalizare și reamenajare a spațiilor cuprinse între Cetatea Făgăraș, Baia Comunală, Casa de Cultură și Catedrală.

Sursa: Google Maps, street view

FIGURA 19 SPAȚIILE VERZI ȘI PIETONALE DIN JURUL CETĂȚII FĂGĂRAȘ, 2022

Spațiile de tip punct de la nivelul Municipiului Făgăraș sunt dispuse la nivelul întregului oraș, acestea având în principal funcțiuni recreative pentru populația rezidentă:

- Piața Republicii – aceasta funcționează ca un mic spațiu verde (tip parc) și pietonal în fața primăriei și a principalei zone cu restaurante și cafenele din oraș.
- Spațiul verde din jurul Catedralei Sfântul Ioan Botezătorul – această zonă verde nu este umbrită și nu are amenajate locuri de odihnă pentru populație, astfel că are mai degrabă o funcțiune peisageră.
- Spațiul de joacă dispus la sud de Cetate;
- Spații de joacă pentru copii dispuse în cadrul cartierelor de locuințe, în special între blocuri;
- Stadionul acoperit de lângă parcul Regina Maria;
- Terenul de baschet;
- Stadionul din cartierul Galați.

FIGURA 20 PIAȚA REPUBLICII DIN MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ, 2022

În ceea ce privește spațiile liniare, acestea sunt reprezentate în principal de Strada Mihai Viteazul (în jurul cetății), Strada Mihai Eminescu (de la Piața Republicii până la Piața agroalimentară) și drumul național DN1, de la intersecția cu Str. Azotului până la intersecția cu Str. Doamna Stanca. În plus, spații liniare de dimensiuni mai mici se regăsesc și în zonele de locuire colectivă pe străzile principale (străzile Teiului, 13 Decembrie, Parcului, Negoiu, Titu Perția etc.).

FIGURA 21 TROTUAR CU SPAȚIU VERDE LINIAR PE STRADA 1 DECEMBRIE 1918 DIN MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ, 2022

Spațiile verzi de protecție adiacente râului Olt sunt utilizate în prezent ca zonă de promenadă, însă proiectul actual pentru centura ocolitoare a Municipiului poate conduce la scăderea interesului pentru această zonă a cetățenilor.

Doar 4% din suprafața UAT-ului este reprezentată de zone cu spații verzi sau de recreere/de agrement pentru cetățeni. Singurul parc din oraș este situat în partea de sud, după calea ferată, iar cimitirul catolic și Piața Republicii sunt utilizate ca alternative de petrecere a timpului liber de către cetățeni. Conform registrului spațiilor verzi, la nivel municipal se înregistrează o medie de 21,97 mp de spații verzi per cap de locuitor, valoare sub media europeană de 26 mp/locuitor.

2.9 Sisteme de alimentare

2.9.1 Sisteme de alimentare cu apă

În Municipiul Făgăraș, sistemul de alimentare cu apă se compune din: surse de alimentare cu apă, rezervoare, stație de clorurare, conducte de aducțiune, conducte de distribuție și branșamente. Operatorul serviciilor de alimentare cu apă și canalizare este S.C. APA CANAL SIBIU S.A. Necesarul de apă al Municipiului este asigurat din sursa subterană și din captări de izvoare. Cantitatea totală de apă potabilă disponibilă poate ajunge la 10691 mii m³/an, din care în rețeaua de apă potabilă sunt introduși 6583 mii m³/an. Cantitatea de apă potabilă distribuită către consumatori este de 5709 mii m³/an.

În Municipiul Făgăraș sunt aproximativ 3344 branșamente, dintre care: 2806 la populație, 464 la agenți economici și 74 la bugetari.

2.9.2 Sisteme de alimentare cu energie electrică

Alimentarea cu energie electrică este asigurată din rețeaua națională, de către furnizorul S.C. ELECTRICA FURNIZARE S.A. Numărul total de abonați la nivelul Municipiului este de aproximativ 16000 persoane fizice, respectiv 1000 persoane juridice. Lungimea rețelelor electrice ale Municipiului sunt după cum urmează:

- rețele subterane, de 0,4 Kvolți - 54 km;
- rețele de medie tensiune, de 20 Kvolți - 30 km;
- rețeaua de iluminat public, de 0,4 Kvolți - 10km.
- rețeaua de iluminat public se afla în administrarea Primăriei Municipiului Făgăraș și măsoară 10 km.

Tab. 6. Centralizator surse de iluminat Fagaras in 2010

Tipul sursei	Puterea nominala- W/buc	Cantitate-buc	Puterea instalata - W
Hg	125	140	17500
Hg	250	588	147000
Hg	400	1	400
Na	50	5	250
Na	70	294	20580
Na	100	164	16400
Na	150	28	4200
Na	250	124	31000

Tipul sursei HG: 775 W/buc; 729 buc cu total putere instalata:164.900 W

Tipul sursei Na: 620 W/buc; 615 buc cu o putere instalata totala: 72.430 W

Tab 7. Centralizator surse de iluminat Făgăraș în ianuarie 2023
Centralizator aparate de iluminat pentru care se prestează serviciul de întreținere
al iluminatului public în Municipiul Făgăraș

Numărul corpurilor								
Electrica		Primarie						
Existent	Casat	Na	20w	30w	80w	100w	TP	60w
1010	829	111	163	70	504	272	94	33
		1136						
2257								

1121 Na
1136 LED

2.9.3 Sistemul de alimentare cu gaze naturale

Sistemul de alimentare cu gaze naturale este în administrarea S.C. DISTRIGAZ SUD S.A.

Rețeaua de gaze naturale, reabilitată între anii 2000 - 2003, a fost înlocuită integral și acoperă în prezent aproximativ 95% din suprafața Municipiului. De asemenea aproximativ 60% din contoare s-au înlocuit cu altele noi.

Alimentarea cu gaz metan se face din conducta magistrală Mediaș- București, rețeaua de distribuție în localitate având o lungime totală de aproximativ 99 km, din care 15 km sunt confecționați din oțel, iar 84 km din polietilenă.

În total există 3068 branșamente, având lungimea de 23,2 km, din care 12,6 km sunt confecționați din oțel (reprezentând 1229 branșamente), iar 10,6 km din polietilenă (reprezentând 1839 branșamente) .

Numărul total de abonați din Municipiul Făgăraș este de 13900.

2.9.4 Sistemul de alimentare cu energie termică

În anul 2020 încălzirea blocurilor de locuințe se face atât prin sistemul centralizat cât și prin microcentralele de apartament . Lungimea rețelilor de distribuție a energiei termice este de 21,417 km.

Apa caldă menajeră și agentul termic necesare cartierelor de blocuri ale Municipiului Făgăraș sunt asigurate de SPAET (Serviciul Public de Alimentare cu Energie Termică)

Cele 28 centrale termice existente în cartierele Municipiului până în 1998, au fost înlocuite integral cu 8 centrale noi.

Fondurile necesare au fost obținute din credite externe susținute de BERD - Londra, în baza unor soluții tehnice stabilite de specialiști, utilizându-se cele mai noi tehnologii din Europa, aplicate pentru prima dată în Europa la aceasta scară și întindere.

În luna noiembrie 2001, s-a finalizat punerea în funcțiune a noului sistem de încălzire centralizat, Municipiul Făgăraș devenind primul oraș din țară cu un sistem de încălzire complet reabilitat și modernizat, de la sursă până la consumatorii casnici.

În anul 2008 s-a efectuat și contorizarea termică a încălzirii apartamentelor branșate la sistemul centralizat al regiei, prin montarea de robinete termostatici și repartitoare electronice pe fiecare calorifer, Făgărașul fiind astfel primul oraș din țară la care sistemul de încălzire urbană a fost dotat cu sistem de reglare termică la consumatori.

Pentru cartierele de blocuri și unele instituții publice (școli, Spitalul Municipal) furnizarea energiei termice pentru încălzire și prepararea apei calde menajere este asigurată tot de SPAET - societate care funcționează ca prestator de servicii sub autoritatea Consiliului Local Făgăraș.

Tab. 7. Situatia apartamentelor ce beneficiaza de incalzire de la SC ECOTERM SA

An calendaristic	2006	2007	2008	2009	2010
Nr de apartamente ce beneficiaza de incalzire	4 986	4 921	4 815	4 705	4 515

Tab. 8. Situatia la 31.10.2010 a numarului de bransamente ramase in functiune

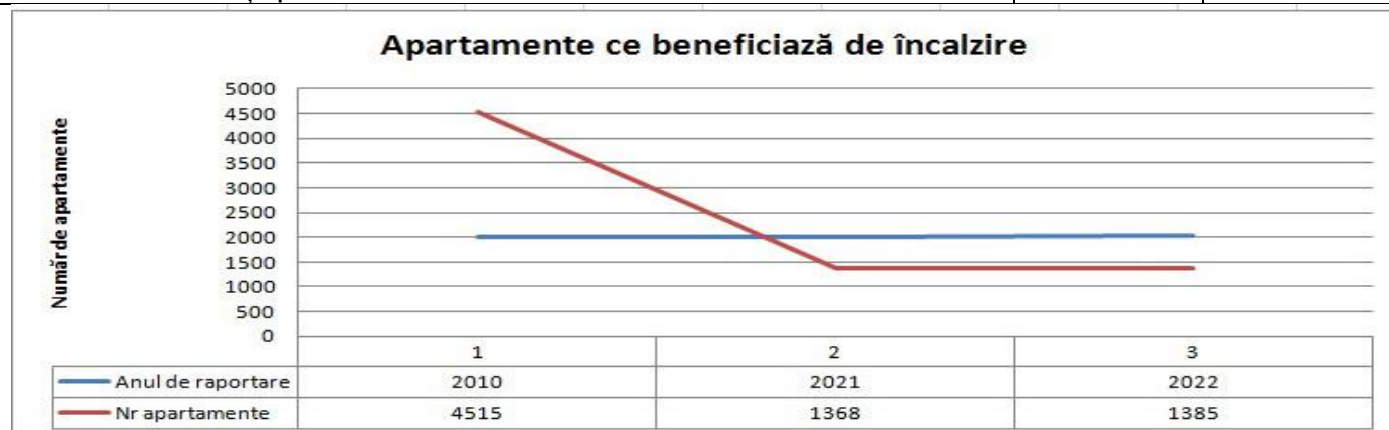
CENTRALA TERMICA	numarul de bransamente initial	Total bransamente ramase in functiune la 31.10.2010
C.T.1 T.Vladimirescu	44	41
C.T.2 13Decembrie	82	78
C.T.3 V. Alecsandri	35	34
C.T.4 Gara	61	56
CT 5 "Centru "	75	62
C.T 6 " D-na Stanca "	39	36
C.T 7 Campului	33	28
C.T 8 SERE	19	11
C.T. 9 Spitalul Municipal Fagaras	15	

Ca atare, procentul debransărilor de la încălzire la 1 nov 2010: 58.19%.

Ca urmare a debransărilor de la sistemul centralizat cat și existența unor rețele neizolate termic în subsolul unor blocuri de locuințe SPAET nu funcționează la întreaga capacitate.

Tab. 9. Situația apartamentelor / instituțiilor publice ce beneficiază de încălzire de la SC SPAET SA pentru anii 2021 și 2022

An calendaristic	2021	2022
Număr de apartamente care beneficiază de încălzire	1368	1385
Numar de instituții publice care beneficiază de încălzire	19	19

CAP.3 MANAGEMENTUL DEȘEURILOR

Conform Planului județean de gestionare a deșeurilor în județul Brașov, pentru perioada 2020-2025, deșeurile colectate din zona Făgăraș sunt gestionate astfel:

- Deșeurile menajere în amestec și deșeurile similare în amestec sunt transportate direct
- Deșeurile reciclabile colectate separat sunt preluate de către operatorii autorizați, în vederea valorificării.

Operatorul de salubritate care își desfășoară activitatea pe teritoriul Municipiului Făgăraș este SC SALCO SERV S.A., conform unui contract de delegare a gestiunii serviciilor publice de salubritate din Municipiul, valabil până în 2028. Activitățile derulate de operatorul de salubritate s-au concluzionat în ultimii 3 ani (2019-2021) prin colectarea în total a peste 28 de mii tone de deșeuri, dintre care doar 1100 au fost colectate separat. În urma calculului reiese că proporția de deșeuri colectate separat a crescut în ultimii ani și a atins în 2020 valoarea de 42,71%. Printre activitățile de care este responsabil operatorul de salubritate se numără:

- Colectarea separată și transportul separat al deșeurilor menajere și al deșeurilor similare provenind din activități comerciale din industrie și instituții, inclusiv fracții de colectare separate (3 fracții: plastic-metal, hârtie-carton și sticlă), fără a aduce atingere fluxului de deșeuri de echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori;
- Colectarea și transportul deșeurilor provenite din locuințe, generate de activități de reamenajare și reabilitare interioară și/sau exterioară a acestora;
- Organizarea prelucrării, neutralizării și valorificării materiale și energetice a deșeurilor;
- Operarea / administrarea stațiilor de transfer pentru deșeurile municipale și similare;
- Sortarea deșeurilor municipale și similare în stațiile de sortare;
- Organizarea tratării mecano-biologice a deșeurilor municipale și similare;
- Administrarea depozitelor de deșeuri și/sau a instalațiilor de eliminare a deșeurilor municipale și similare;
- Gestionarea deșeurilor de echipamente electrice și electronice;
- Măturatul, spălatul, stropirea și întreținerea căilor publice;
- Colectarea cadavrelor animalelor de pe domeniul public și predarea acestor către unitățile de ecarisaj sau către instituții de neutralizare;
- Dezinsecția, dezinsecția și deratizarea.

Problema colectării separate a deșeurilor, conform discuțiilor din cadrul grupului de lucru, este la sursă. Populația nu este învățată să realizeze colectarea separată, iar din cantitățile de deșeuri din recipientele comune, sub 50% este cantitate reciclabilă conform informațiilor operatorului. Se observă însă nevoia unor investiții în infrastructura de colectare și gestiune a deșeurilor în vederea amplasării unor sisteme noi de colectare pe mai multe fracții, construirea unei stații noi de sortare (la moment sortarea se face manual de către angajații operatorului într-un spațiu insuficient pentru această activitate), realizarea unei stații de transfer și achiziția unei stații de compostare a deșeurilor biodegradabile.

3.1 Sistemul de gestionare al deșeurilor la nivel local

3.1.1 Regulamentul local de salubritate

(1) Serviciului public de salubritate al Municipiului Făgăraș este înființat și organizat la nivelul localității pentru satisfacerea nevoilor de salubritate ale populației, ale instituțiilor publice și ale agenților economici de pe teritoriul unității administrativ-teritoriale astfel încât să se prevină efectele nocive cauzate de colectarea, transportul, tratarea, stocarea și depozitarea deșeurilor.

(2) Prevederile prezentului regulament se aplică atât operatorului serviciului public de salubritate al Municipiului Făgăraș denumit în continuare SC SALCO SERV SA, cât și beneficiarilor/utilizatorilor serviciului de salubritate, care sunt obligați să respecte întocmai măsurile stabilite pentru asigurarea igienei publice și a salubrității localității. *(Conform Art. 36, alin.3 din Norma 4 din 2014 a Ordinului 119 din 2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației)*

(3) Gestionarea deșeurilor trebuie să se realizeze fără a pune în pericol sănătatea populației și fără a dăuna mediului, în special *(Conform Art. 21 din OUG nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor)*:

- a) fără a genera riscuri de contaminare pentru aer, apă, sol, faună sau floră;
- b) fără a crea disconfort din cauza zgomotului sau a mirosurilor; și
- c) fără a afecta negativ peisajul sau zonele de interes special.

(4) Prezentul regulament stabilește cadrul juridic unitar privind desfășurarea serviciului de salubritate, definind modalitățile și condițiile care trebuie îndeplinite pentru asigurarea serviciului de salubritate, indicatorii de performanță, condițiile tehnice, raporturile dintre operator-beneficiari - autoritatea administrației publice locale, taxe, tarife și controlul funcționării serviciului.

(5) Prevederile prezentului regulament se aplică la proiectarea, executarea, recepționarea, exploatarea și întreținerea instalațiilor și echipamentelor din sistemul public de salubritate, cu urmărirea tuturor cerințelor legale specifice în vigoare.

(6) Serviciul public de salubritate al Municipiului Făgăraș face parte din sfera serviciilor comunitare de utilități publice și se desfășoară sub controlul, conducerea și coordonarea administrației publice locale, în scopul salubrității Municipiului Făgăraș. *(Conform Art.2 alin.1 din Legea nr. 101/2006)*

Regulamentul serviciului public de salubritate al Municipiului Făgăraș (2023) a fost aprobat prin [HOTĂRÂREA nr.138 din data de 30 mai 2023](#) - privind aprobarea modificării și completării art. 1 din HCL nr. 47/23.02.2023 privind aprobarea modificării și completării Regulamentului Serviciului Public de Salubritate al Municipiului Făgăraș, aprobat în formă actualizată prin HCLnr.233/30.06.2022 și a Contractului de delegare a gestiunii serviciilor publice de salubritate din Municipiul Făgăraș prin încredințare directă nr. 5035/05.03.2008

3.1.2 Modalitatea de gestiune a serviciului de salubritate pentru activitatea de eliminare, prin depozitare

---

HOTĂRÂREA nr. 411 din data de 22 decembrie 2022 privind aprobarea Studiului de oportunitate privind modalitatea de gestiune a serviciului de salubritate pentru activitatea de eliminare, prin depozitare, a deșeurilor reziduale, a deșeurilor stradale, a deșeurilor de pământ și pietre provenite de pe caile publice, a reziduurilor rezultate de la instalațiile de tratare a deșeurilor municipale, precum și a deșeurilor care nu pot fi valorificate provenite din activități de reamenajare și reabilitare interioară și/sau exterioară a locuințelor, provenite de pe raza UAT Municipiul Făgăraș, la depozitele de deșeuri nepericuloase, a Caietului de sarcini, a Regulamentului și a Contractului-cadru, precum și a formei de gestiune.

HOTĂRÂREA NR. 30 din data de 2 februarie 2023 privind modificarea Art.3, Art.4 și Art.5 din HCL nr. 411 din data de 22 decembrie 2022 privind aprobarea Studiului de oportunitate privind modalitatea de gestiune a serviciului de salubritate pentru activitatea de eliminare, prin depozitare, a deșeurilor reziduale, a deșeurilor stradale, a deșeurilor de pământ și pietre provenite de pe căile publice, a reziduurilor rezultate de la instalațiile de tratare a deșeurilor municipale, precum și a deșeurilor care nu pot fi valorificate provenite din activități de reamenajare și reabilitare interioară și/sau exterioară a locuințelor, provenite de pe raza UAT Municipiul Făgăraș, la depozitele de deșeuri nepericuloase, a Caietului de sarcini, a Regulamentului și a Contractului-cadru, precum și a formei de gestiune

3.1.3 Modalitatea de gestiune a serviciului de salubritate pentru activitatea de sortare a deșeurilor hârtie, de carton, metal, plastic și sticlă

HOTĂRÂREA nr. 403 din data de 22 decembrie 2022 privind aprobarea Studiului de oportunitate privind modalitatea de gestiune a serviciului de salubritate pentru activitatea de sortare a deșeurilor hârtie, de carton, metal, plastic și sticlă colectate separat din deșeurile municipale provenite de pe raza UAT Municipiul Făgăraș în stații de sortare, inclusiv transportul reziduurilor rezultate din sortare la depozitele de deșeuri și/sau la instalațiile de valorificare energetică, a Caietului de sarcini, a Regulamentului și a Contractului-cadru, precum și a formei de gestiune

3.1.4 Construirea de insule ecologice digitalizate în Municipiul Făgăraș

HOTĂRÂREA nr. 301 din data de 20 septembrie 2022 privind aprobarea depunerii de către Municipiul Făgăraș a proiectului ” Construirea de insule ecologice digitalizate” în cadrul PNRR, Apelului de proiecte PNRR

Necesitatea, oportunitatea și potențialul economic al investiției

Municipiul Făgăraș este permanent preocupat de alinierea la standardele europene, de dezvoltarea durabilă și competitivă a localității și de obținerea de rezultate tangibile care să aducă un impact pozitiv asupra nivelului de trai și calității vieții locuitorilor săi.

Protejarea mediului și valorificarea resurselor aferente în mod responsabil sunt primordiale pentru o dezvoltare durabilă. Primăria Municipiului Făgăraș oferă o atenție sporită acestui capitol și înțelege importanța colectării separate a deșeurilor în condiții moderne. La momentul actual Municipiul Făgăraș nu deține insule modulare de colectare separată a deșeurilor și dorește achiziționarea acestora.

De asemenea, operatorul SC Salco Serv S.A care prestează la momentul actual serviciul public de salubritate pe raza teritorială a Municipiului Făgăraș realizează următoarele tipuri de activități:

1) Colectarea separată și transportul separat al deșeurilor menajere și al deșeurilor similare provenite din activități comerciale, din industrie și instituții, inclusiv fracții colectate separat, fără a aduce atingere fluxului de deșeuri de echipamente electrice și electronice, baterii și acumulatori;

2) Colectarea și transportul deșeurilor provenite din locuințe, generate de activități de reamenajare și reabilitare interioară și/sau exterioară a acestora;

3) Gestionarea deșeurilor de echipamente electrice și electronice

4) Servicii conexe aferente

Conform Autorizației de Mediu a operatorului local de salubritate S.C. Salco Serv S.A. nr. 19/ 16.01.2012 revizuită în data de 03.03.2015 și 16.10.2018 tipurile de activități se suplimentază cu următoarele activități autorizate:

- a. colectarea deșeurilor nepericuloase
- b. colectarea deșeurilor periculoase
- c. tratarea și eliminarea deșeurilor nepericuloase
- d. comerț cu ridicata al deșeurilor și resturilor
- e. transporturi mixte de mărfuri

Necesitatea acestui proiect este data de faptul că numărul existent de puncte de colectare a deșeurilor este insuficient, având în vedere populația existentă și în creștere.

Municipiul Făgăraș, prin proiect propus dorește atingerea și îndeplinirea Obiectivului Sustenabilitatea și Durabilitatea Dezvoltării - Protecția mediului și asigurarea condițiilor pentru dezvoltare durabilă și sustenabilă - Axa 5.1. Dezvoltarea unei infrastructuri ecologice de gestionare urbană a deșeurilor - care va duce la îndeplinirea următoarelor principii:

- Obligația permanentă de asigurare a colectării separate pentru cel puțin patru fracții;
- Interzicerea la depozitare a deșeurilor municipale colectate separat;
- Reducerea cantităților de deșeuri eliminate prin depozitare;
- Creșterea gradului de colectare separată a deșeurilor reciclabile
- Implementarea instrumentului economic "plătește pentru cât arunci"
- Crearea unui ambient fără riscuri de disconfort și de contaminare pentru aer, apă, sol, faună sau floră

Prin achiziția unui număr de maxim 50 de insule ecologice digitalizate, respectiv :

- 40 insule de tip 1- Insulă supraterană încasată cu 5 containere de câte 1,1 mc pentru toate cele 5 fracții: biodegradabil, rezidual, sticlă, plastic/metal, hârtie/carton

- 10 insule de tip 2- Insulă supraterană compusă din 5 containere supraterane staționare proiectate și fabricate conform standardelor europene în vigoare, cu următoarele capacități pentru cele 5 fracții: pentru biodegradabil, rezidual și sticlă între 2 și 3 mc, iar pentru plastic/metal și hârtie/carton între 4 și 5 mc

Municipiul Făgăraș își propune creșterea gradului de colectare separată a deșeurilor în vederea atingerii țintelor impuse la nivel național și reducerea cantităților de deșeurilor eliminate prin depozitare. Municipiul Făgăraș alături de operatorul local de salubritate își propune să organizeze campanii informare, educare și de conștientizare a populației privind beneficiile prevenirii generării de deșeuri și gestionarea sustenabilă a acestora, în conformitate cu Manualul de Identitate Vizuală al Programului și să promoveze instrumentul economic «plătește pentru cat arunci».

Posibilitatea finanțării prin PNRR - Componenta 3 - Investiția II, Subinvestiția II.B. a insulelor ecologice digitalizate care vor asigura colectarea separată a deșeurilor este o oportunitate mult așteptată de către Primăria Municipiul Făgăraș și vine în completarea măsurilor întreprinse de autoritățile publice locale pentru sustenabilitatea și durabilitatea în gestionarea confirmă a deșeurilor

Implementarea și dezvoltarea pe raza Municipiul Făgăraș a unor servicii publice specializate pentru gestionarea deșeurilor, respectiv colectarea separată a deșeurilor prin intermediul insulelor ecologice digitalizate de tip 1 și tip 2 pentru toate cele 5 fracții - biodegradabil, rezidual, sticlă, plastic și metal și hârtie și carton, prezintă următoarele avantaje incontestabile:

- Eficiența crescută în domeniul colectării separate a deșeurilor
- Creșterea gradului de precollectare separată a deșeurilor direct de la sursa de generare
- Insulele vor avea o estetică plăcută, fără a afecta negativ peisajul sau zonele de interes special
- Eliminarea disconfortului cauzat de zgomot și de mirosurile neplăcute
- Accesul facil al utilizatorilor și stimularea comportamentului responsabil al acestora
- Posibilitatea de identificare ușoară a generatorilor pe bază de cartelă de acces

3.1.5 Înfiiințarea de centre de colectare prin aport voluntar (CAV)

HOTĂRÂREA nr. 300 din data de 20 septembrie 2022 privind aprobarea depunerii de către Municipiul Făgăraș a proiectului "înfiiințarea de centre de colectare prin aport voluntar" în cadrul PNRR, Apelului de proiecte PNRR/ 2022/C3/S/I.1.A

Necesitatea, oportunitatea și potențialul economic al investiției

Municipiul Făgăraș este permanent preocupat de alinierea la standardele europene, de dezvoltarea durabilă și competitivă a localității și de obținerea de rezultate tangibile care să aducă un impact pozitiv asupra nivelului de trai și calității vieții locuitorilor săi.

Municipiul Făgăraș a analizat posibilitatea modernizării sistemului de gestionare a deșeurilor pe raza UAT Făgăraș. Datorită unor cerințe de colectare tot mai ridicate atât din partea populației cât și a agenților economici am constatat că este necesară înființarea unei structure noi de colectare în Municipiu.

Pentru această investiție s-a identificat o parcelă de teren pe care se poate amplasa un Centru de colectare prin Aport Voluntar după modelul-tip al infrastructurii prezentat. Sursa de finanțare - PNRR / 2022 / C3 / S / I.I.A a cărui obiectiv este înființarea unui Centru de colectare prin Aport Voluntar în respectarea Art. 60, Lit. h) din OUG 92/2022 proiect care va oferi

cetățeanului posibilitatea de a se debarasa fără plată de deșeurile generate și totodată va accelera procesul de extindere și modernizare a sistemului de gestionare a deșeurilor în România cu accent pe colectare separată, prevenție, reducere, reutilizare și valorificare în vederea conformării cu directivele aplicabile și tranziția la economia circulară.

Obiectivul specific îl reprezintă dezvoltarea unui management al deșeurilor efficient prin suplimentarea capacităților de colectare separată, pregătire pentru reutilizare și valorificare în vederea continuării procesului de conformare cu prevederile directivelor specifice și de tranziție la economia circulară ce vine ca o măsură suplimentară Centrul fiind o soluție locală de trecere la economia circulară pentru comunitatea locală și care poate fi exemplificată ca un exemplu de urmat.

Conform Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor aprobat prin HCJ 264/26.08.2021 la nivelul Municipiului Făgăraș este prevăzut a fi realizat un Centru de colectare prin Aport Voluntar. Protejarea mediului și valorificarea resurselor aferente în mod responsabil sunt primordiale pentru o dezvoltare durabilă. Municipiul Făgăraș oferă o atenție sporită acestui capitol și înțelege importanța colectării separate a deșeurilor în condiții moderne.

Necesitatea acestui proiect este data de faptul că nu există un centru de colectare prin aport voluntar pe raza Municipiului Făgăraș, iar ridicarea deșeurilor menționate în cadrul acestui proiect se face în acest moment, contracost pentru populația deservită.

Astfel, prin achiziția și construirea/amenajarea unui Centru de colectare prin Aport Voluntar Municipiul Făgăraș își propune creșterea gradului de colectare separată a deșeurilor în vederea atingerii țintelor impuse la nivel național și reducerea deșeurilor eliminate prin depozitare.

Acest obiectiv vine în sprijinul comunității locale prin faptul că, prin acest sistem se păstrează curățenia, se elimină disconfortul olfactiv prin aportul voluntar a deșeurilor către acest centru. Principalele avantaje constau în:

- Eficiența crescută în domeniul colectării separate a deșeurilor datorită tehnologiilor și calității materialelor selecționate,
- Centru de colectare prin Aport Voluntar va avea o estetică plăcută care poate fi integrată în orice peisaj urban și architectural,
- Crearea unui ambient fără riscuri de contaminare apă/aer/sol
- Accesul facil al utilizatorilor
- Stimularea compartimentului responsabil a utilizatorilor
- Simplitate în utilizare, accesibilitate

Numărul de locuitori deserviți de proiect este de 36.815 cetățeni, conform adresei înregistrată cu nr. 3142/04.10.2023 a Institutului Național de Statistică - Direcția Județeană de Statistică Brașov.

3.2 Închiderea rampei de deșeuri din Municipiul Făgăraș

Lucrările de închidere a depozitului neconform de deșeuri din Dealul Galațiului au fost finalizate. Un milion de kg de gunoaie se aflau pe o suprafață de 4 ha, la începerea lucrărilor, pe rampa unde au fost depozitate până în 2016.

Terenul a fost restrâns la 2,3 ha, unde a fost însămânțat gazon, iar suprafața a fost împrejmuită cu gard. Aproximativ 350 de salcâmi au fost plantați în prima etapă, urmând să fie sădiți încă 200 de puieți. A fost construit un drum cu o lungime de 53 m și o alee perimetrală, accesul fiind permis doar persoanelor autorizate.

„Am reușit să închidem definitiv, să sigilăm și ecologizăm fosta rampă cu deșeuri. Făgărașul contribuie astfel la îndeplinirea obligațiilor pe care le are România pentru protejarea sănătății cetățenilor, a mediului înconjurător și față de Comisia Europeană. Terenul nu va fi folosit în următorii 30 de ani pentru a se putea reface și vor fi efectuate analize periodice privind factorii de mediu”, a declarat primarul Gheorghe Sucaciu.

Au fost realizate: o gură de deversare în lungime de peste 500 de m pentru colectarea apelor meteorice, trei puțuri de monitorizare a apei freactice, un sistem de monitorizare pentru tasări cu patru martori pentru toate punctele cardinale, un sistem de colectare a biogazului cu 14 analizatoare, etanșarea de suprafață în 6 straturi și un zid de sprijin. De asemenea, au fost construite un sistem de ape pluviale prevăzut cu decantor și filtru, un șanț pentru descărcarea apelor pluviale pe toată lungimea superioară a depozitului și rigole pe toată lungimea inferioară. Procesul de închidere a gropii de gunoi a fost monitorizat de Garda de Mediu Brașov, iar post-monitorizarea va fi asigurată de Primăria Făgăraș în următorii de 30 de ani. Investiția are o valoare de aproximativ 7 milioane de lei, aproape 90% fiind suportată de către Administrația Fondului pentru Mediu, iar restul din bugetul local al Municipiului.

3.3 Plan calitate aer (legislație)

[HOTĂRÂREA NR. 418 din data de 28.11.2018](#) privind aprobarea „Planului de Menținere a Calității Aerului în județul Brașov 2018-2022”

În cadrul grupului de lucru pentru verificarea conținuturilor Planurilor de calitate a aerului și a Planurilor de menținere a calității aerului, în vederea avizării, constituit în baza Deciziei nr. 849/14.09.2016, a fost analizat Planul de menținere a calității aerului în județul Brașov, 2018 - 2022, în conformitate cu prevederile Procedurii de avizare.

În urma analizei s-a constatat că au fost îndeplinite cerințele prevăzute în Hotărârea nr. 257 din 15 aprilie 2015 pentru aprobarea metodologiei de elaborare a planurilor de calitate a aerului, a planurilor de acțiune pe termen scurt și a planurilor de menținere a calității aerului.

Planul de menținere a calității aerului în județul Brașov 2018 - 2022 a fost avizat și propus spre avizare finală de către APMBrașov, prin referatul cu nr. 16.141/15.10.2018. Ca urmare a analizei în cadrul grupului de lucru s-a decis propunerea spre avizare finală a Planul de menținere a calității aerului în județul Brașov 2018 - 2022.

Se menționează că, în conformitate cu prevederile HG nr. 257/2015, art. 45 și art. 46:

- Hotărârea Consiliului Județean de aprobare a planului de menținere a calității aerului se motivează în fapt și în drept și trebuie să conțină informații cu privire la decizia luată, motivele și considerațiile pe care se întemeiază aceasta, procesul de participare a publicului la luarea deciziei, inclusiv modul în care au fost luate în considerare rezultatele consultării publicului, precum și posibilitatea contestării deciziei la instanța competentă;

- Consiliului Județean Brașov va pune la dispoziția publicului hotărârea împreună cu planul de menținere a calității aerului, prin afișare la sediul propriu și pe propria pagină de internet, în termen de 5 zile lucrătoare de la luarea deciziei.

3.4 Programul privind casarea autovehiculelor uzate – Rabla local

Municipiul Făgăraș a aprobat Procedura internă pentru participarea solicitanților de finanțare persoane fizice, în cadrul „**Programului privind casarea autovehiculelor uzate**” derulat în cofinanțare cu Administrația Fondului pentru Mediu, aprobat prin Ordinul 2261/23.08.2022 cu modificările și competențele ulterioare.

Prin Ordinul Ministrului Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 2261 din 23 august 2022 a fost aprobat Ghidul de finanțare al „Programului privind casarea autovehiculelor uzate”. Programul este finanțat din veniturile Fondului pentru mediu, în limita creditelor de angajament și bugetare prevăzute cu această destinație prin bugetul anual al Fondului pentru mediu aprobat conform legii și bugetul local.

S-a ținut cont de [HCL nr. 94/2023](#) privind aprobarea participării Municipiului Făgăraș la Programul privind Casarea autovehiculelor uzate, derulat în cofinanțare cu Administrația Fondului pentru Mediu și având în vedere prevederile lit. D alin.b), din Anexa nr. 1 din Ordinului nr. 2261/2022 pentru aprobarea Ghidului de finanțare a Programului privind casarea autovehiculelor uzate cu modificările și completările ulterioare, UAT Făgăraș elaborează, aprobă și publică pe plan local procedura internă privind participarea solicitanților de finanțare în cadrul Programului.

S-a ținut cont de adresa Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 60/BC/06.04.2023, înregistrată la Municipiul Făgăraș cu nr. 32277/07.04.2023, prin care se comunică perioada de depunere a cererilor de finanțare, pentru unitățile administrativ-teritoriale în cadrul Programului Rabla Local.

Anual se pot organiza una sau mai multe sesiuni de finanțare a Programului privind casarea autovehiculelor uzate în limita bugetului Programului aprobat prin dispoziția președintelui AFM.

Stimulentul pentru casare reprezintă suma nerambursabilă în cuantum de 3.000 lei acordată beneficiarului care a predat spre casare și a radiat din circulație și din evidența fiscală a delegatului un autovehicul uzat; stimulentele pentru casare este constituit din suma de 2.400 lei alocată din Fondul pentru mediu și suma de 600 lei susținută din surse proprii de către delegat, conform art. 5, alin (1), lit. s) din Ordinul nr. 2261/2022 cu modificările și competențele ulterioare Municipiul Făgăraș a solicitat finanțarea în cadrul acestei sesiuni de înscriere la Programul privind casarea autovehiculelor uzate, pentru casarea a 250 de autovehicule uzate.

CAP.4 INVENTAR AL EMISIILOR DE BAZĂ ÎN MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ (Baseline Emission Inventory - BEI)

BEI cuantifică următoarele emisii generate ca urmare a consumului de energie pe teritoriul autorității locale:

1. Emisiile directe ca urmare a arderii de combustibil în teritoriu în următoarele sectoare: clădiri municipale, nemunicipale și rezidențiale, echipamente/instalații, transport;
2. Emisii indirecte legate de producerea de energie (electrică/energie termică/răcire), considerate indirect prin factori de emisii (pentru consumul de energie pentru încălzire, energie electrică și răcire).

Pe baza datelor disponibile a fost selectat, ca și an istoric, anul 2010 iar ca și ani de bază, anii 2020, 2021, 2023

În BEI sunt evaluate consumurile de energie în principalele domenii de activitate și corespunzător cantitatea de CO₂ emise datorită consumurilor energetice pe teritoriul Municipiului Făgăraș.

Inventarul servește ca referință pentru țintele stabilite de reducere a emisiilor de CO₂ cu 22,2% până în anul 2020 și cu 25% până în anul 2030. Inventarul de bază al emisiilor pornește de la datele de activitate (consumul final de energie de pe teritoriul autorității locale) și factorii de emisie, care cuantifică emisiile pe unitate de activitate.

În cadrul PACED s-a utilizat factorul „standard” de emisie în conformitate cu principiile IPCC, raportarea s-a făcut în emisii de CO₂, iar consumurile finale de energie sunt analizate în următoarele domenii: clădiri municipale, echipamente/facilități; clădiri terțiare, echipamente/facilități; locuințe / clădiri rezidențiale; iluminat public municipal; transport municipal (flotă proprie); transport public; transport privat și comercial.

Nu au fost analizate consumurile energetice din industrie, acest sector nefiind o țintă a acțiunilor cuprinse în PACED. De asemenea, s-a procedat la o analiză în cazul emisiilor de CO₂ datorate producției centralizate de căldură/răcire, acestea fiind dezvoltate și functionale în prezent în Municipiul Făgăraș. Colectarea datelor pentru evaluarea consumurilor energetice a însemnat și inițierea unui proiect de realizare a unei baze de date electronice în domeniul energetic care urmează a fi implementat la nivelul administrației publice locale a Municipiului Făgăraș, care va fi actualizată permanent, și care este identificată printr-o măsură a PACED-ului de realizare a managementului energetic. Totodată va servi ca și instrument de bază în faza de monitorizare a implementării PACED-ului.

Probleme deosebite au fost puse de colectarea unor date de consumuri semnificative în domeniul clădirilor din sectorul terțiar, respectiv consumul de gaz metan precum și în domeniul transportului privat și comercial, cum ar fi consumul de combustibil.

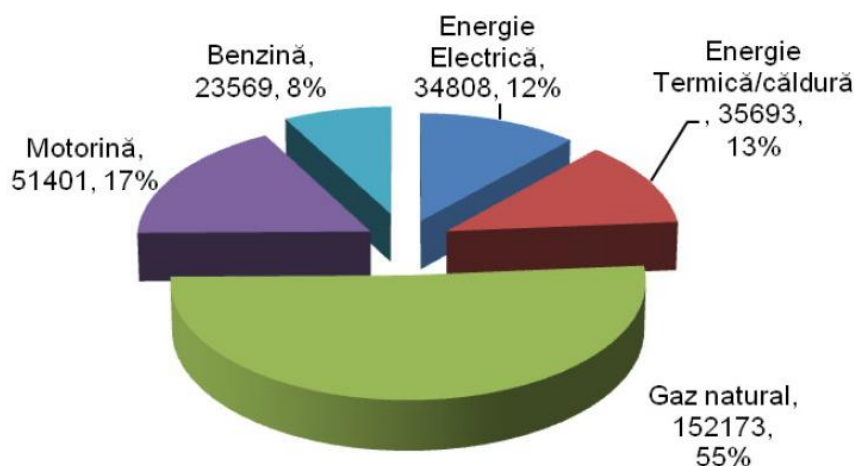
4.1 Date analitice BEI pentru anul de referință 2010 în Municipiul Făgăraș

4.1.1 Consumul final de energie, anul 2010

Tab. 10. Structura consumului final de energie în anul 2010, funcție de combustibil (în MWh)

Categorie	Energie Electrică	Energie Termică	Gaz natural	Motorină	Benzină
Consum (MWh)	34808	35693	152173	51401	23569

Fig. 10. Ponderea combustibilului în consumul final de energie în anul 2010 (MWh)

Graficul de mai sus ilustrează consumul final de energie pentru încălzire, apă caldă menajeră, iluminare și ventilație, în anul 2010. Se poate observa că principalul combustibil îl reprezintă gazul natural, cu o pondere de 55% în consumul final de energie.

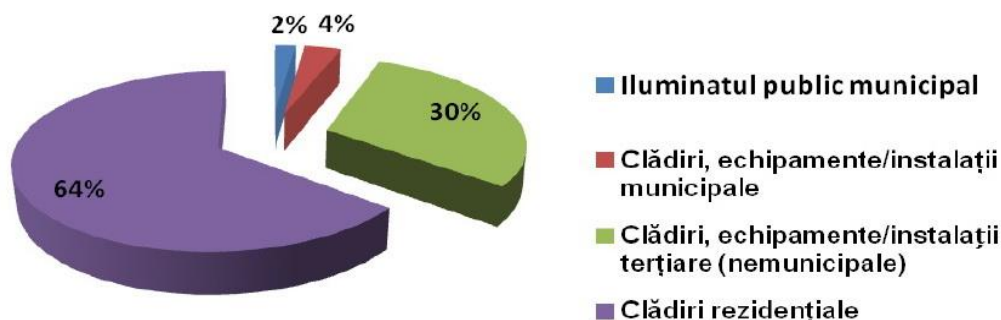
4.1.2 Consumul final de energie electrică, anul 2010

Tab. 11. Structura consumului final de energie electrică, conform categoriilor din PACED

CONSUMATORI	CONSUM (MWh)
Clădiri, echipamente/instalații municipale	1246
Clădiri, echipamente/instalații terțiare (nemunicipale)	10453
Clădiri rezidențiale	22406
Iluminatul public municipal	703
Total	34808

Conform graficului de mai sus, în structura consumului final de energie electrică, sectorul clădirilor rezidențiale și terțiare ocupă un procent important, respectiv de 94% din consumul final de energie electrică. Se impun, asadar proiecte de eficientizare energetică a clădirilor, de monitorizare și de conștientizare a nivelului consumurilor în sectorul acestor clădiri.

Fig. 11. Structura consumului final de energie electrica in anul 2010

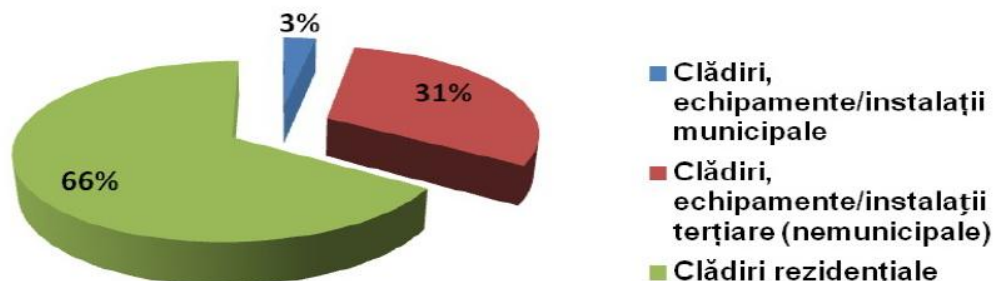

4.1.3 Consumul final de gaz natural, anul 2010

Tab. 12. Structura consumului final de gaz natural, conform categoriilor din PACED

CONSUMATORI	CONSUM (MWh)
Clădiri, echipamente/instalatii municipale	4493
Clădiri, echipamente/instalații terțiare (nemunicipale)	47063
Clădiri rezidențiale	100617
Total	152173

Fig. 12. Structura consumului final de gaz natural in anul 2010

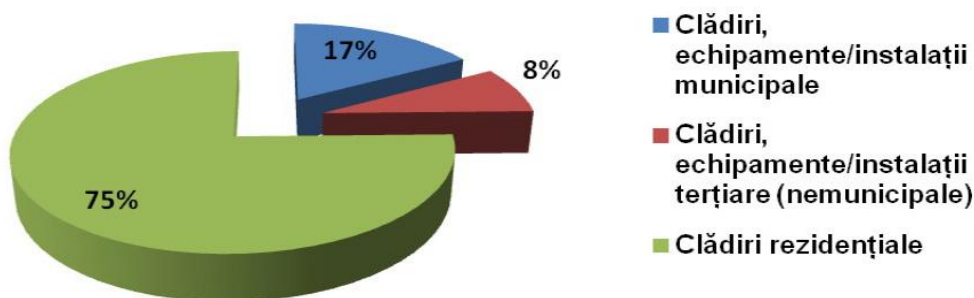
Gazul natural este principala sursă de energie, fiind utilizat cu precădere la încălzirea spațiilor de locuit. Se impune găsirea unor soluții alternative pentru înlocuirea treptată a consumului de gaz natural.

4.1.4 Consumul final de energie termică, anul 2010

Tab. 13. Structura consumului final de energie termică/căldură, aferentă Municipiului Făgăraș

CONSUMATORI	CONSUM (MWh)
Clădiri, echipamente/instalatii municipale	5978
Clădiri, echipamente/instalatii terțiare (nemunicipale)	2828
Clădiri rezidențiale	26887
Total	35693

Fig. 13. Structura consumului final de energie termică / caldură în anul 2010

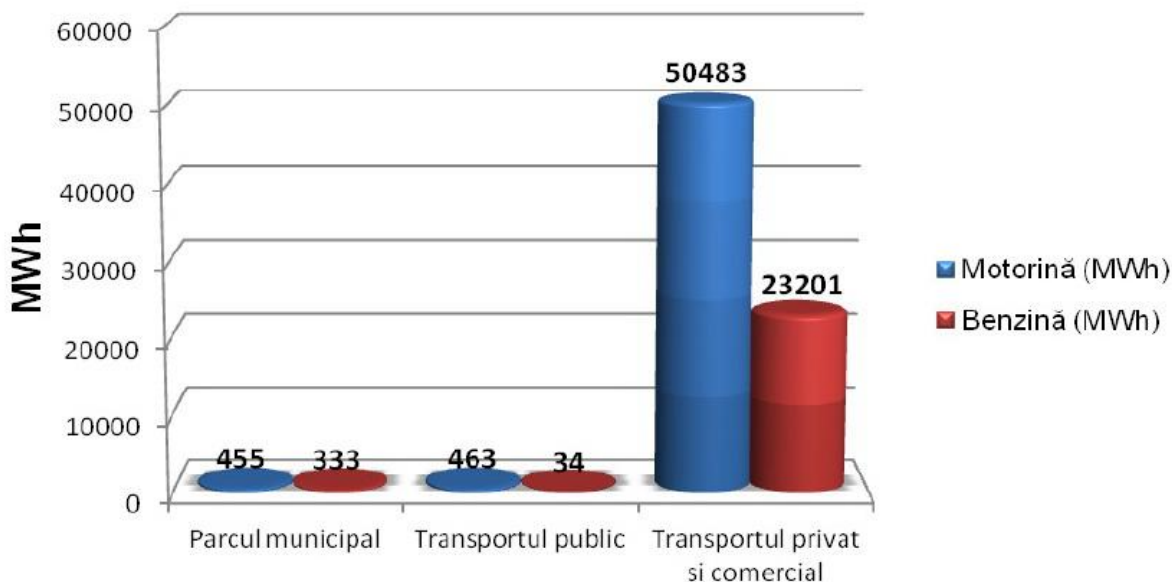
Consumul de energie termică este direct dependent de factorii climatici, cum ar fi temperatura exterioară. Din totalul abonaților ramasi branșați la sistemul centralizat în anul 2010, o pondere ridicată o reprezintă sectorul rezidențial.

4.1.5 Consumul final de combustibil pentru transport, anul 2010

Tab. 14. Structura consumului final de combustibil pentru transport în 2010

Categorie	Motorină (MWh)	Benzină (MWh)
Parcul municipal	455	333
Transportul public	463	34
Transportul privat și comercial	50483	23201
Total	51401	23569

Fig. 14. Structura consumului final de combustibil pe categorii de transport (MWh)

În transportul privat și comercial se impun măsuri:

- Încurajarea transportului nemotorizat și a politicilor definite în planul de Mobilitate Urbană Durabilă
- Încurajarea conducerii economice a vehiculelor
- Încurajarea utilizării de vehicule eficiente și/sau care folosesc combustibili curăți și a transportului în comun

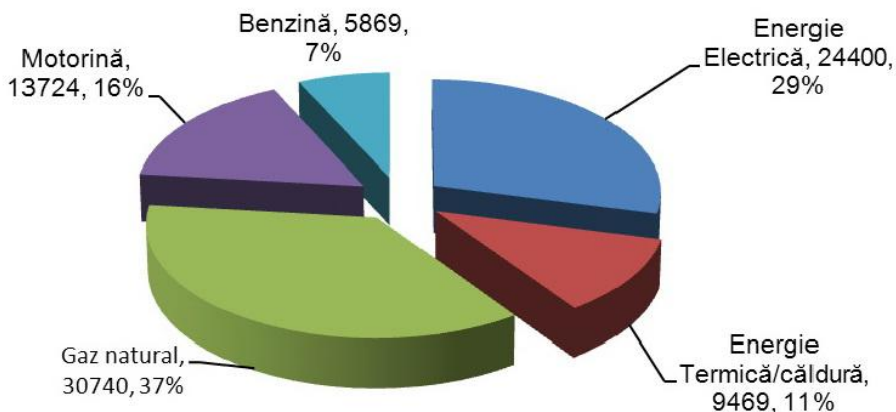

4.1.6 Emisii de CO², anul 2010

Tab. 15. Structura emisiilor de CO₂ (tone) în Municipiul Făgăraș anul 2010, în funcție de tipul de energie primară

Categorie	Energie Electrică	Energie Termică	Gaz natural	Motorină	Benzină
tone CO ₂	24400	9469	30740	13724	5869

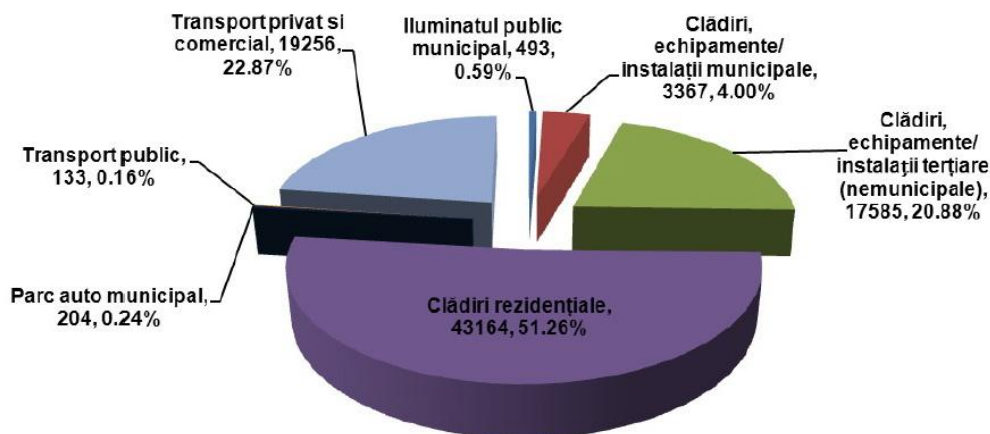
Fig. 15. Emisii totale de CO₂ în Municipiul Făgăraș în anul 2010, în funcție de tipul de energie primară (tone de CO₂)

Tab. 16. Structura emisiilor de CO₂ (t) anul 2010 funcție de sectorul de activitate

CONSUMATORI	VALOARE EMISII CO ₂ (t)
Clădiri, echipamente/instalații municipale	3367
Clădiri, echipamente/instalații terțiare (nemunicipale)	17585
Clădiri rezidențiale	43164
Iluminatul public municipal	493
Parc municipal	204
Transport public	133
Transport privat și comercial	19256
Total	84202

Fig. 16. Emisii totale de CO₂ (t) în Municipiul Făgăraș în anul 2010 în funcție de sectorul de activitate

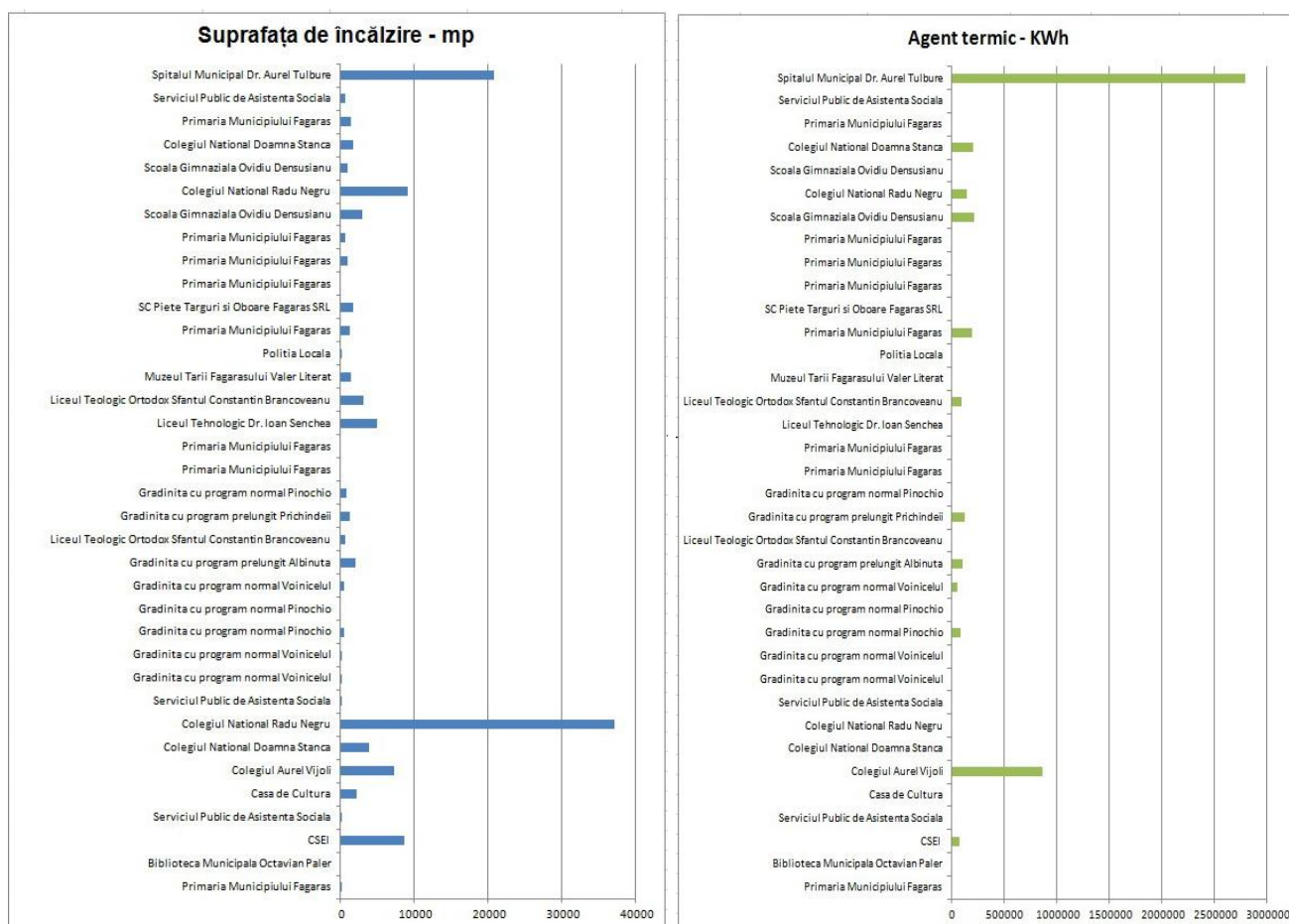

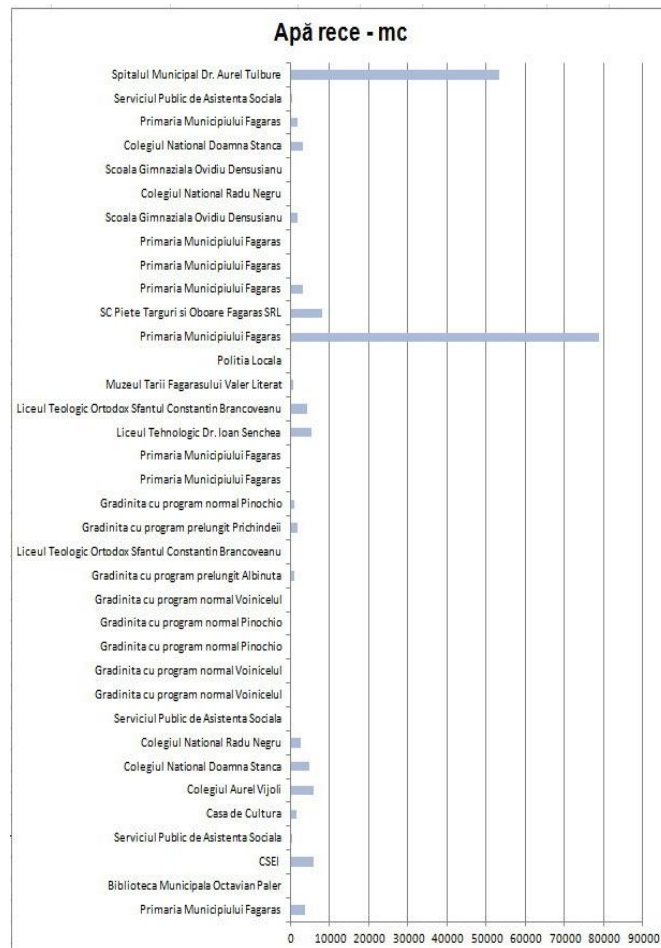
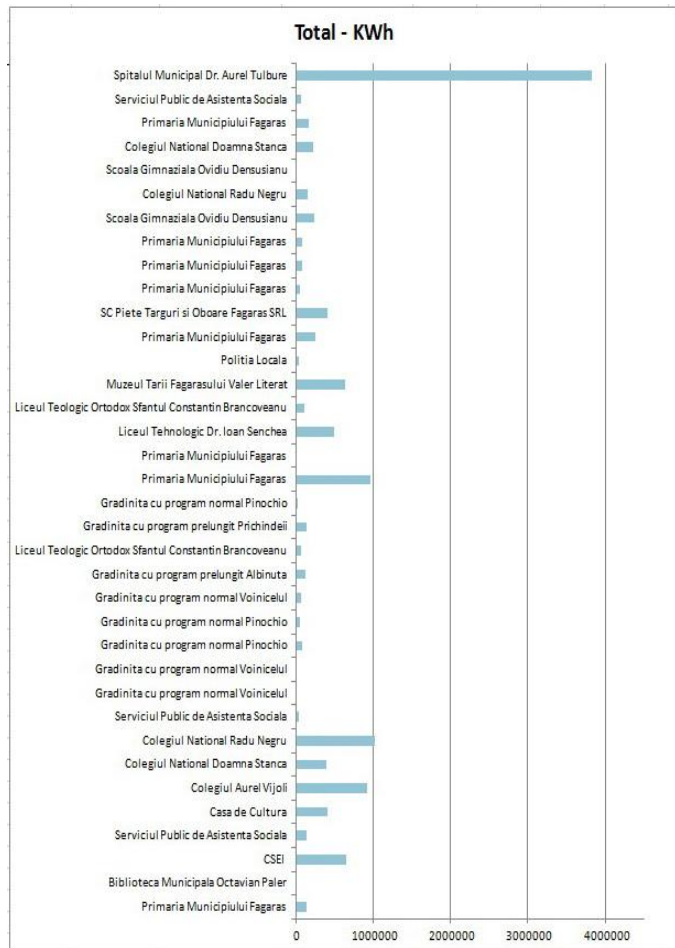
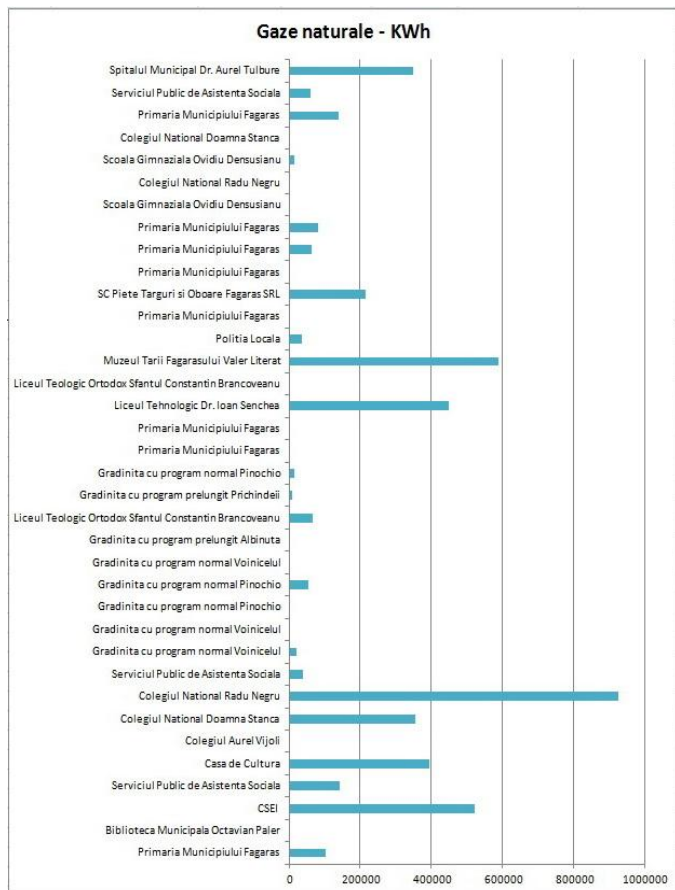
O pondere ridicată a emisiilor de CO₂ este înregistrată în domeniul clădirilor rezidențiale și terțiare, și anume 71,14 %. Se impune o politică de constientizare a cetățenilor privind reabilitarea clădirilor cât și utilizarea energiilor alternative, pentru scăderea emisiilor de gaze. Un consum ridicat de emisii CO₂ se înregistrează și în sectorul transportului privat și comercial, respectiv 22.87 %. Se impune construirea șoselei ocolitoare, care să preia traficul greu existent pe DN1, pentru a contribui la desconggestionarea traficului urban în localitate.

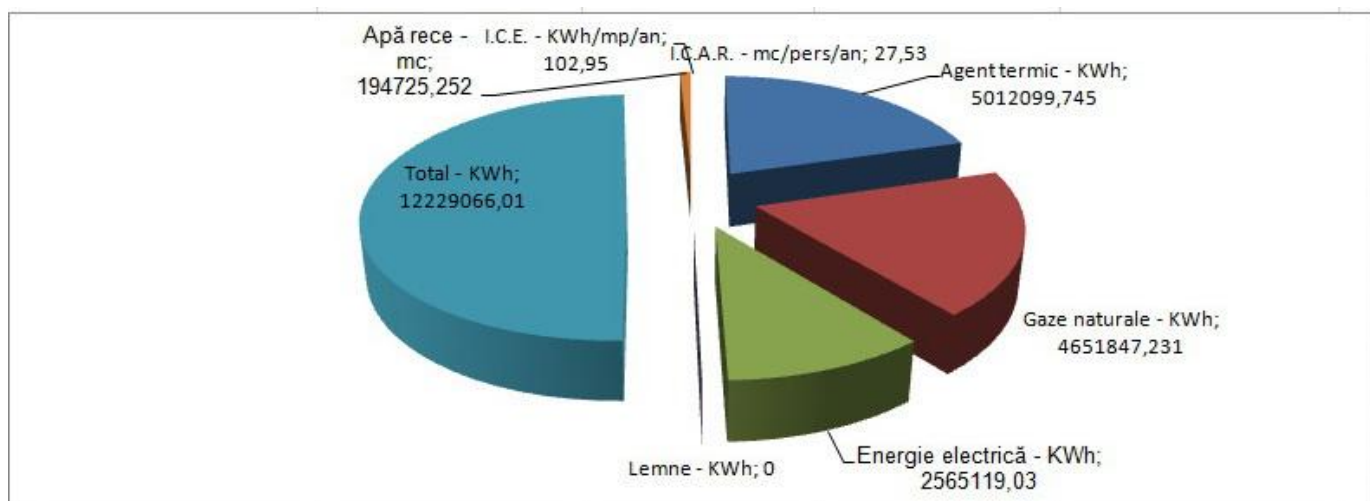
Observații: Factorii de emisie standard CO₂ pentru gaz natural 0.202 tCo₂/MWh; electricitate 0.701 tCo₂ /MWh; încălzire/răcire 0.2653 tCo₂/MWh

4.2 Date analitice BEI pentru anul de referință 2020 în Municipiul Făgăraș

Consum anual instituții ale Municipiului Făgăraș pentru anul 2020 (Anexa 1)

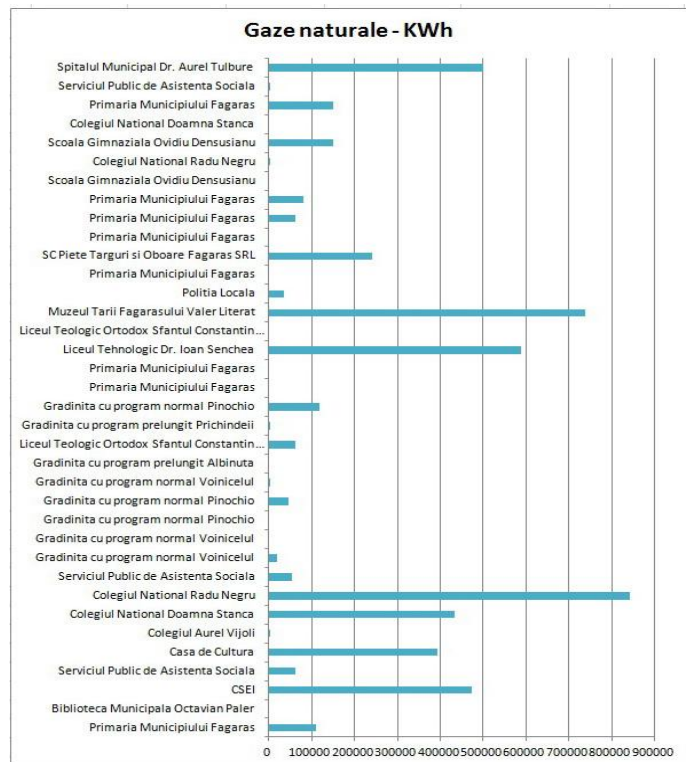
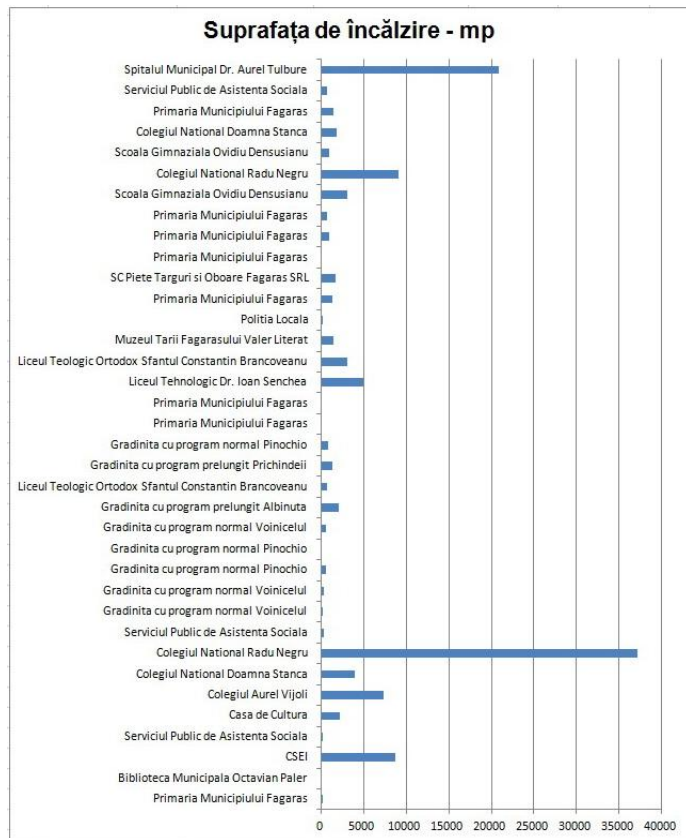

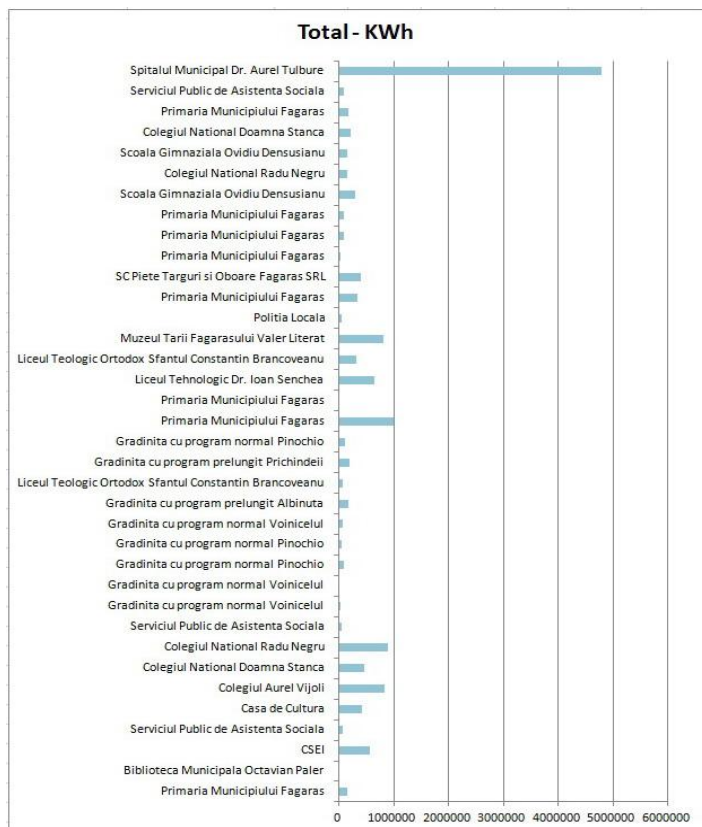

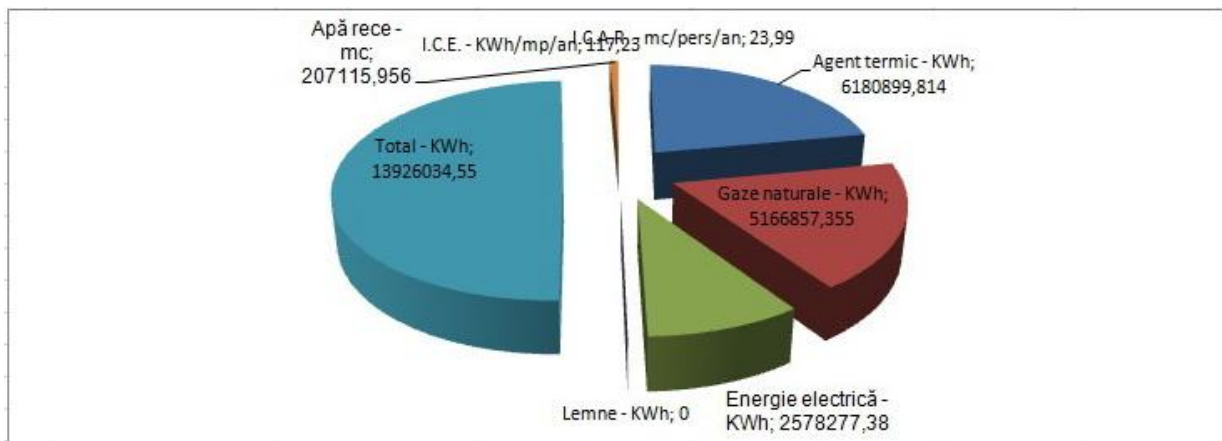

4.3 Date analitice BEI pentru anul de referință 2021 în Municipiul Făgăraș

Consum anual instituții ale Municipiului Făgăraș pentru anul 2021 (Anexa 2)

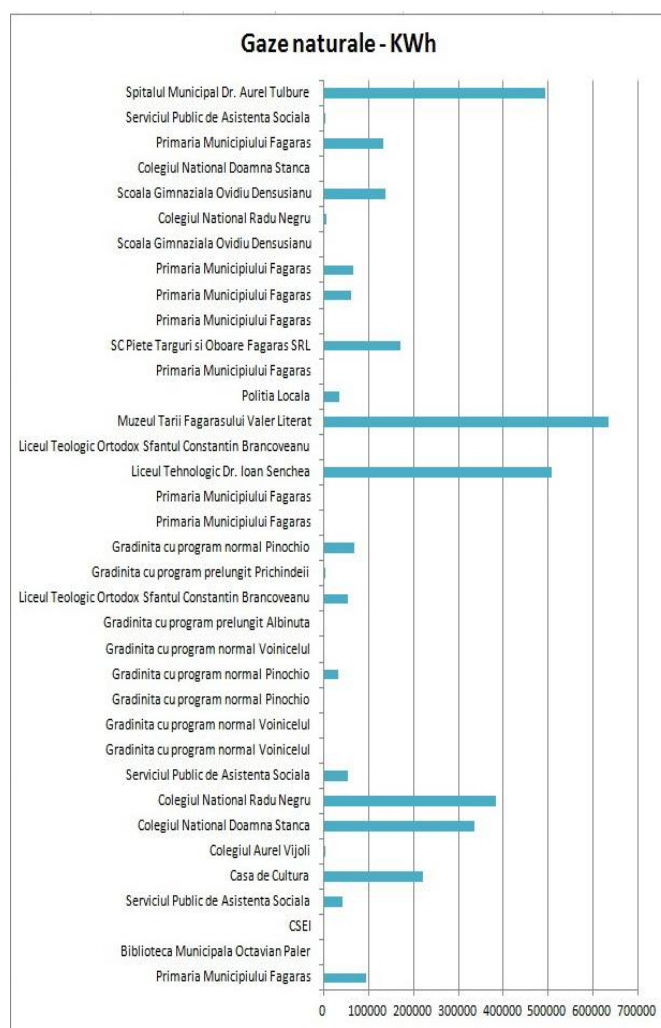

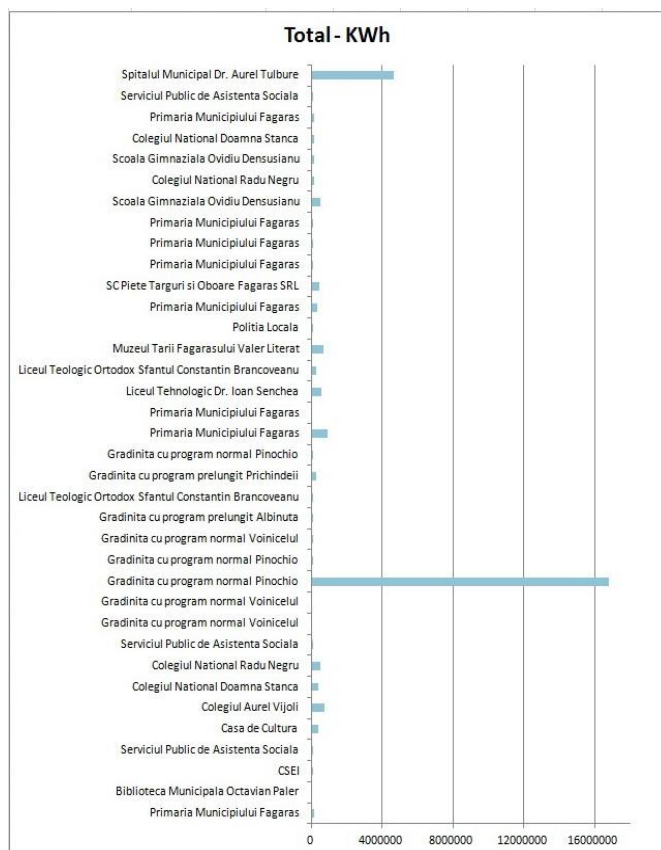
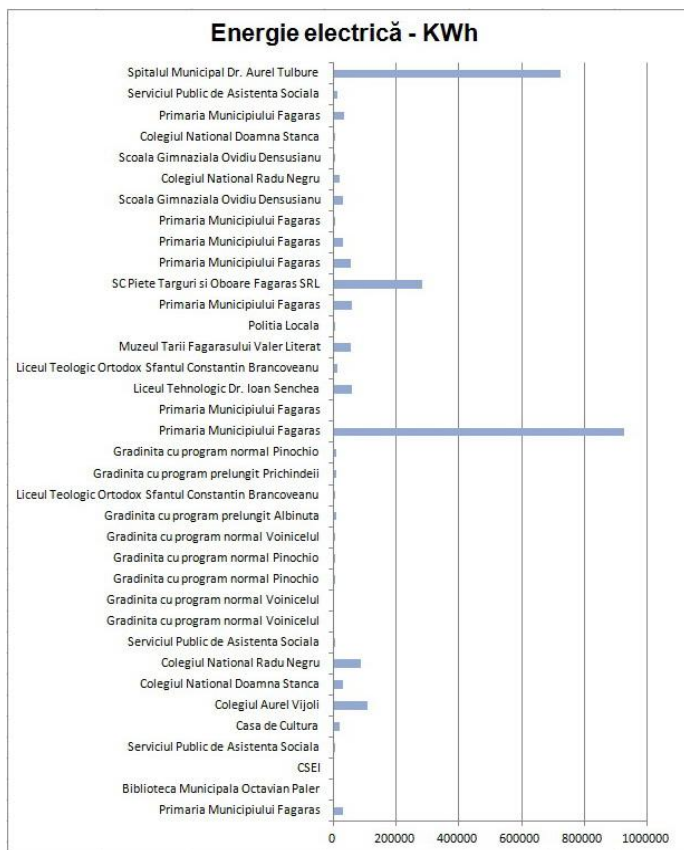

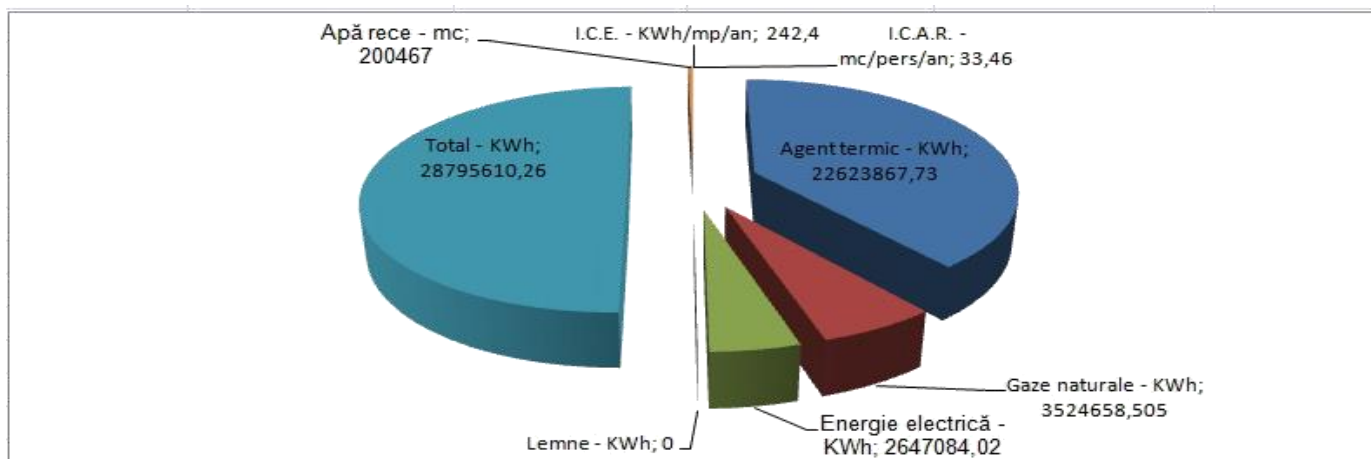
4.4 Date analitice BEI pentru anul de referință 2022 în Municipiul Făgăraș

Consum anual instituții ale Municipiului Făgăraș pentru anul 2022 (Anexa 3)

4.5 Fișa de prezentare energetică a Municipiului Făgăraș pentru anul 2020

Energie electrică (2020)

Nr.crt	Destinația consumului	U.M.	Tipul consumatorului		Total(MWh)
			Casnic	Non casnic	
1	Populație	MWh			
2	Iluminat public-semafoare	MWh		968.166+52.295	1020,461
3	Clădiri publice sub autoritatea Primăriei și Consiliului Local (unități de învățământ preuniversitar, socio-culturale, administrative, clădiri publice cu altă destinație, etc.)	MWh	Date cf aplicației EMS:	1.480,46	1.480,46

Gaze naturale (2020)

Nr.crt.	Destinația consumului	U.M.	Tipul consumatorului		Total
			Casnic	Non casnic	
1	Populație	MWh			
2	Clădiri publice sub autoritatea Consiliului Local (unități de învățământ preuniversitar, socio-culturale, administrative, clădiri publice cu altă destinație, etc.)	MWh/	Date cf aplicației EMS:	4.121,89	4.121,89

Energie termică (2020)

Nr.crt	Destinația consumului	U.M.	Tipul consumatorului		Total
			Casnic	Non casnic	
1	Populație+ag economici	Gcal	4696,95	328,34	5.025,29
2	Clădiri publice sub autoritatea Consiliului Local (unități de învățământ preuniversitar, socio-culturale, administrative, clădiri publice cu altă destinație, etc.)	Gcal		7.798,63	7.798,63

(1 Gcal=1,163 MWh)

BIOMASĂ (lemne de foc, peleți, etc.) pentru 5 luni-*sursa: DAS (2020)

Nr.crt	Destinația consumului	U.M.	Total / lei
1	Populație (290 lei/familie)*	70	20.242,00

CARBURANȚI (motorină, benzină) (2020)

Nr.crt	Destinația consumului	U.M.	Motorină	Benzină	Total/to
1	Transport –public-local	to	2,4246	-	2.42
2	Serviciul public de salubritate	to	100,52	4,28	104,80
					107,22

4.6 Fișa de prezentare energetică a Municipiului Făgăraș pentru anul 2021

Energie electrică (2021)

Nr.crt	Destinația consumului	U.M.	Tipul consumatorului		Total(MWh)
			Casnic	Non	
1	Populație	MWh			
2	Iluminat public-semafoare	MWh			1.002,77
3	Clădiri publice sub autoritatea Primăriei	MWh			1.570,861
4	Alimentare cu apă *	MWh			
5	Transport public local	MWh			
6	Consum aferent pompajului de energie termică*SC SPAET SA	MWh			
7	Total	MWh			1.573,631

*Numai dacă factura este plătită de municipalitate și nu de întreprinderea de alimentare cu apă

Gaze naturale (2021)

Nr.crt.	Destinația consumului	U.M.	Tipul consumatorului		Total
			Casnic	Non	
1	Populație	MWh			
2	Clădiri publice sub autoritatea Consiliului Local	MWh			5.166,955
3	Total	MWh			5.166,955

Energie termică (2021)

Nr.crt	Destinația consumului	U.M.	Tipul consumatorului		Total
			Casnic	Non	
1	Populație+ag economici	MWh			
2	Clădiri publice sub autoritatea Consiliului Local	MWh			6.180,899
3	Total	MWh			6.180,899

(1 Gcal=1,163 MWh)

BIOMASĂ (lemne de foc, peleți, etc.) pentru 5 luni-*sursa: Directia de Asistenta Sociala (2021)

Nr.crt	Destinația consumului	U.M. (familii)	Total /lei
1	Populație (320 lei/familie)*	85	138.400
2	Clădiri publice sub autoritatea		

CARBURANȚI (motorină, benzină) (2021)

Nr.crt	Destinația consumului	U.M.	Motorină	Benzină	Total/to
1	Transport –public-local	to	19,378		19,378
2	Transport municipal	to	8	3,268	11,268
3	Serviciul public de salubritate	to	112,00		112,00
			139,378	3,268	142,268

4.7 Fișa de prezentare energetică a Municipiului Făgăraș pentru anul 2022

ENERGIE ELECTRICĂ (2022)

Nr.crt	Destinația consumului	U.M.	Tipul consumatorului		Total (MWh)
			Casnic	Non casnic	
1	Populație	MWh			
2	Iluminat public+semafoare	MWh		103,155+11,025	114.18
3	Clădiri publice sub autoritatea Primăriei și Consiliului Local (unități de învățământ preuniversitar, socio-culturale, administrative, clădiri publice cu altă destinație, etc.)	MWh		240,974	240.974
4	Alimentare cu apă *	MWh			
5	TPL	MWh			
6	Consum aferent pompajului de energie termică*	MWh			
7	Alți consumatori nespecificați	MWh			
8	Total: Sursa aplicatia EMS	MWh			355,154

Nivel tensiune	TOTAL(casnic; IP; mari consumatori; mici consumatori) MWh
IT	794,8378
JT	29.714,677
MT	18.200,138

Sursa Distribuție Energie Electrică România-tel 0268305228

Gaze naturale (2022)

Nr.crt.	Destinația consumului	U.M.	Tipul consumatorului		Total
			Casnic	Non casnic	
1	Populație	MWh	113.050,85	76.894,85	189.945,78
2	Clădiri publice sub autoritatea Consiliului Local Sursa: aplicatia EMS	MWh		355,069	
3	Alți consumatori nespecificați-asociații	MWh	186,23		186,23
4	Alți consumatori nespecificați*	MWh		21.106,43	
5	Total (sursa: Distrigaz Sud-Departamentul Clienti)	MWh			190.132,01

* sursa: Serviciul Public de Alimentare cu Energie Termică în Sistem Centralizat

Energie termică (2022)

Nr.crt	Destinația consumului	U.M.	Tipul consumatorului		Total
			Casnic	Non casnic	
1	Populație	MWh			
2	Clădiri publice sub autoritatea Consiliului Local Sursa: aplicatia EMS	MWh		992,501	
3	TOTAL sursa: Serviciul Public de Alimentare cu Energie	MWh	(1 Gcal=1,163		7.747,00

BIOMASĂ (lemne de foc, peleți, etc.) Ajutor încălzire cu lemne pentru 5 luni-*sursa: DAS (2022)

Nr.crt	Destinația consumului	U.M. (familii)	Total /lei
1	Populație	182	64.096

CARBURANȚI (motorină, benzină) (2022)

Nr.crt	Destinația consumului	U.M.	Motorină	Benzină	Total/to
1	Transport –public-local Sursa: Serviciul de Transport Public Local	to	25		25
2	Serviciul public de salubritate *SC Salco Serv SA	to	93,25		93,25
					118,25

CAP.5 OBIECTIVE

5.1 Fișa OBIECTIVUL STRATEGIC 1 - MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ – CENTRU POLARIZATOR PENTRU ȚARA FĂGĂRAȘULUI, CU MEDIU ECONOMIC DIVERSIFICAT, BAZAT DE VALORIFICAREA RESURSELOR LOCALE

În anul 2023, Municipiul Făgăraș își consolidează poziția de centru economic zonal, cu o economie locală antrenată de marile companii, în strânsă colaborare cu IMM-urile locale și alți actori relevanți pentru asigurarea unei dezvoltări bazate pe cooperare și competență. Companiile mari din domeniul industrial reprezintă motoare economice prin oferirea unui număr mare de locuri de muncă. IMM-urile și antreprenorii valorifică specificul local și resursele existente în alte domenii – cultură, turism, patrimoniu, iar serviciile și spațiile publice performante contribuie la atractivitatea orașului pentru tineri. Antreprenoriatul este promovat ca oportunitate de carieră și susținut de o infrastructură adecvată, valorificând potențialul educațional în domeniile tehnice și de servicii. Colaborarea intersectorială consolidează poziția de centru zonal de competență, prin asigurarea dialogului și a parteneriatelor pentru valorificarea sinergiilor dintre sistemul de educație local, forța de muncă și angajatori. Toate acestea se vor operaționaliza prin următoarele direcții de acțiune:

- D1.1. Sprijinirea antreprenoriatului la nivel local
- D1.2. Economie diversificată și atractivă pentru forța de muncă

5.2 OBIECTIVUL STRATEGIC 2 - CENTRU URBAN CU SERVICII PUBLICE PERFORMANTE, CALITATE RIDICATĂ A LOCUIRII ȘI COMUNITATE IMPLICATĂ ÎN VIAȚA CULTURALĂ

• OSp2.1. Servicii de învățământ performante, dedicate dezvoltării echilibrate a tinerilor
Obiectivul are în vedere dezvoltarea echilibrată a serviciilor de învățământ disponibile la nivel local prin îmbunătățirea infrastructurii și facilităților disponibile, modernizarea laboratoarelor și atelierelor didactice (în special pentru învățământul profesional și tehnic) și creșterea nivelului de specializare al profesorilor. În plus, se pune un accent crescut asupra activităților de orientare în carieră, în acest sens centrul PRIMOHUB, alături de resursa umană specializată din școli, având un rol esențial pentru informarea și consultarea elevilor și părinților acestora. Acest obiectiv specific are în vedere două direcții de acțiune:

- D2.1.1 Modernizarea infrastructurii educaționale la nivelul Municipiului Făgăraș
- D2.1.2 Asigurarea accesului populației în mod echitabil la servicii performante și atractive de educație în Municipiul Făgăraș

• OSp2.2. Promovarea unui stil de viață sănătos și a prevenției bolilor și dezvoltarea infrastructurii medicale

În anul 2023, toți cetățenii din Municipiul Făgăraș au acces la servicii medicale de înaltă calitate, de la asistență medicală primară la serviciile specializate. Infrastructura de sănătate pune la dispoziția cetățenilor unități medicale modernizate și dotate cu echipamente de specialitate. Serviciile de tratament și îngrijire sunt adaptate la nevoile cetățenilor și sunt

desfășurate în condiții potrivite. Cadrele medicale sunt performante și beneficiază de oportunități de aprofundare a cunoștințelor și dezvoltare în cadrul instituțiilor sanitare. De asemenea, digitalizarea serviciilor susține prevenția apariției bolilor la nivelul comunității tinere și adulte, și asigură un acces crescut seniorilor către sfaturi medicale de specialitate.

- OSp2.3. Dezvoltarea serviciilor de asistență socială și a gradului de incluziune a persoanelor din comunități dezavantajate

Prin intermediul acestui obiectiv, autoritățile locale au în vedere asigurarea unor servicii de incluziune socială a persoanelor vulnerabile, care trebuie considerată o investiție în capitalul uman, cu impact social pozitiv pe termen lung. Prin investiția în dezvoltarea sistemului de servicii sociale se contribuie la dezvoltarea capitalului uman și, prin aceasta, la creșterea calității vieții și la sporirea atractivității Municipiului Făgăraș. În plus, se are în vedere dezvoltarea serviciilor sociale existente la nivel municipal, în parteneriat cu mediul ONG local și instituțiile acreditate, cu scopul creșterii accesului și posibilităților de oferire a acestui tip de servicii.

- OSp2.4. Creșterea notorietății și vitalității culturale a Municipiului Făgăraș

Prezentul obiectiv are ca scop consolidarea identității Municipiului drept o destinație atractivă, exploatând la maximum potențialul cultural-turistic al Municipiului Făgăraș. Valorificarea sustenabilă a resurselor de patrimoniu cultural și natural contribuie la sporirea notorietății Municipiului Făgăraș, la creșterea calității vieții comunității locale precum și la îmbunătățirii imaginii urbane a acestuia, astfel încât orașul să devină din ce în ce mai atractiv și pentru turiști sau (viitorii) locuitori. Acest obiectiv va fi operaționalizat prin următoarele direcții de acțiune:

- D2.4.1 Sprijinirea evenimentelor și inițiativelor culturale și sportive
- D2.4.2. Dezvoltarea infrastructurii culturale și a patrimoniului

5.3 OBIECTIVUL STRATEGIC 3 – MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ – CENTRU URBAN ORIENTAT CĂTRE MOBILITATEA SUSTENABILĂ A LOCUITORILOR

Intervențiile prevăzute în cadrul acestui obiectiv vizează mai multe paliere ale mobilității urbane, precum extinderea infrastructurii majore și realizarea unei conectivități facile la nivel local prin dezvoltarea serviciilor de transport public local și periurban, extinderea rețelei de piste de biciclete, și îmbunătățirea serviciilor de parcare din Municipiu. Se are în vedere ca la nivelul zonelor de locuit, circulația să se realizeze preponderent pietonal, cu străzi configurate după conceptul „living streets”. Acest obiectiv va fi operaționalizat prin intermediul următoarelor obiective specifice și direcții de acțiune:

- OSp 3.1 Infrastructură rutieră modernă, ce asigură un nivel bun de conectivitate

- D 3.1.1 Infrastructură rutieră adecvată asigurării tranzitului facil și deplasărilor rutiere în Municipiul Făgăraș

- OSp 3.2 Susținerea mijloacelor alternative de mobilitate

- D3.2.1 Îmbunătățirea accesului la servicii de transport public și asigurarea intermodalității
- D3.2.2 Creșterea siguranței rutiere prin susținerea mobilității alternative

5.4 OBIECTIVUL STRATEGIC 4 - MUNICIPIUL FĂGĂRAȘ – CENTRU URBAN CU IMPACT REDUS ASUPRA MEDIULUI

Obiectivul strategic abordează principalele nevoi identificate la nivelul Municipiului Făgăraș în ceea ce privește calitatea mediului, managementul schimbărilor climatice și asigurarea infrastructurii tehnico-edilitare. Primul obiectiv specific răspunde problemelor privind nevoia de îmbunătățire a sistemului de management al deșeurilor și necesitatea dezvoltării spațiilor verzi disponibile cetățenilor astfel încât să se bucure de o calitate mai ridicată a factorilor de mediu, luând în considerare și nevoia de reconversie a terenurilor de pe amplasamentul vechii platforme chimice. Al doilea obiectiv specific vizează disfuncțiile identificate cu privire la calitatea și nivelul de deservire al infrastructurilor tehnico-edilitare, pentru care este nevoie de intervenții rapide în anumite cazuri, dar și de proiecte de anvergură.

- OSp4.1 Îmbunătățirea calității factorilor de mediu

- D4.1.1 Dezvoltarea rețelei verde/albastră la nivel municipal și combaterea efectelor schimbărilor climatice

- D4.1.2 Îmbunătățirea sistemului de management al deșeurilor

- OSp4.2 Sisteme de utilități publice eficiente și cu nivel de deservire ridicat pentru o comunitate orientată spre reducerea consumului energetic

- D4.2.1 Dezvoltarea sistemelor de utilități în Municipiul Făgăraș

- D4.2.2 Creșterea eficienței energetice la nivelul Municipiului Făgăraș

5.5 OBIECTIVUL STRATEGIC 5 - ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ PERFORMANȚĂ, DESCHISĂ, TRANSPARENTĂ, CU SERVICII PUBLICE DIGITALE UȘOR DE UTILIZAT

Proiectele propuse în cadrul acestui obiectiv urmăresc creșterea capacității administrative a autorității publice locale. Eforturile în direcția creșterii capacității administrative vor viza formarea continuă a aparatului de specialitate, dezvoltarea serviciilor digitale la nivelul autorității publice locale, cât și îmbunătățirea capacității de implementare a proiectelor.

CAP.6 PORTOFOLIUL DE PROIECTE

Nr.	Titlu program / proiect	Grad de maturitate	Orizont de timp	Buget estimat (RON)	Posibile surse de finanțare	Responsabili și posibili parteneri
OBIECTIVUL STRATEGIC 1 - Municipiul Făgăraș – centru polarizator pentru Țara Făgărașului, cu mediu economic diversificat, bazat de valorificarea resurselor locale						
D1.1. Sprijinirea antreprenoriatului la nivel local						
1	Sprijinirea promovării și comercializării produselor cu specific local	idee	2027	-	buget local, alte surse	Primăria Făgăraș, agenți economici
2	Dezvoltarea și diversificarea mediului antreprenorial din municipiul Făgăraș	idee	2027	5,000,000	POR Centru P1, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș, agenți economici, Incubator de afaceri Făgăraș
3	Antreprenoriat și economie socială în municipiul Făgăraș	idee	2027	7,000,000	POEO P2/P4, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș, AJOFM BV, agenți economici
D1.2. Economie diversificată și atractivă pentru forța de muncă						
4	Reconversia spațiilor platformei fostului Combinat Chimic Făgăraș în scopul revitalizării și extinderii Parcului Industrial Făgăraș	idee	2027	50,000,000	POR Centru P1, fonduri guvernamentale, buget CJ, buget local, buget privat	Primăria Făgăraș, agenți economici
5	Crearea unui grup de lucru strategic privind diversificarea economică în domenii de viitor	idee	2027	-	buget local	Primăria Făgăraș, agenți economici
6	Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru actorii locali din municipiul Făgăraș	idee	2027	7,000,000	POEO P2, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș, agenți economici
7	Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii din municipiul Făgăraș	idee	2027	7,000,000	POEO P2, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș, agenți economici, instituții de învățământ
OBIECTIVUL STRATEGIC 2 - centru urban cu servicii publice performante, calitate ridicată a locuirii și comunitate implicată în viața culturală						
OSp2.1. Servicii de învățământ performante, dedicate dezvoltării echilibrate a tinerilor						
D2.1.1 Modernizarea infrastructurii educaționale la nivelul municipiului Făgăraș						
8	Consolidarea, reabilitarea, extinderea și dotarea Colegiului National "Radu Negru" Făgăraș	idee	2026	22.402.584	PNRR, POR Centru P6, buget local	Primăria Făgăraș
9	Reabilitarea, modernizarea și dotarea Colegiului National "Doamna Stanca" (corp c1, c2), inclusiv creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei	cerere de finanțare depusă	2026	11.061.073	PNRR, buget local	Primăria Făgăraș
10	Consolidarea, reabilitarea, extinderea și dotarea Colegiului Tehnic "Aurel Vîjoli"	actualizare documentatie tehnico-economica	2026	57.492.470	PNRR, buget local	Primăria Făgăraș
11	Consolidarea, reabilitarea, extinderea și dotarea Grupului Școlar "Dr. Ioan Senchea"	actualizare documentatie tehnico-economica	2026	57.492.470	PNRR, buget local	Primăria Făgăraș
12	Reabilitare tabără școlară Lisa	idee	2024	15.000.000	POR Centru P7, buget local	Primăria Făgăraș
D2.1.2 Asigurarea accesului populației în mod echitabil la servicii performante și atractive de educație în municipiul Făgăraș						
13	Stimularea participării copiilor din municipiul Făgăraș la educația antepreșcolară și preșcolară	idee	2027	3.000.000	POEO P2, buget local	Primăria Făgăraș, unități de învățământ
14	Creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic pentru persoanele din municipiul Făgăraș	idee	2027	3.000.000	POEO P4/P5	unități de învățământ, agenți economici, ISJ Brașov, Primăria Făgăraș
15	Prevenirea părăsirii timpurii a școlii, creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională în municipiul Făgăraș	idee		3.000.000	POEO P6, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș, unități de învățământ, DAS Făgăraș
16	Dezvoltarea de cursuri opționale pe teme de interes pentru elevi (educație financiară, educație antreprenorială, robotică etc.)	idee	2024	-	fonduri proprii	instituții de învățământ

17	Realizarea de cursuri în vederea îmbunătățirii performanțelor școlare ale elevilor cu rezultate scăzute	idee	2030	400.000	fonduri proprii, fonduri ale Ministerului Educației	instituții de învățământ
18	Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic pentru persoanele din municipiul Făgăraș	idee	2025	2.000.000	POEO P5, buget local, alte surse	instituții de învățământ, Primăria Făgăraș
19	Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității în municipiul Făgăraș	idee	2027	2.000.000	POEO P9, buget local, alte surse	instituții de învățământ, Primăria Făgăraș
OSp2.2. Promovarea unui stil de viață sănătos și a prevenției bolilor și dezvoltarea infrastructurii medicale						
20	Consolidarea, reabilitarea și dotarea corpului maternitate din cadrul Spitalului Municipal "Dr. A. Tulbure" Făgăraș	elaborare documentație tehnico-economică DALI	2026	20.000.000	PNRR, buget local	Primăria Făgăraș, Spitalul Municipal
21	Consolidarea, reabilitarea, extinderea și dotarea corpului boli infecțioase din cadrul Spitalului Municipal "Dr. A. Tulbure" Făgăraș	elaborare documentație tehnico-economică DALI	2026	20.000.000	PNRR, buget local	Primăria Făgăraș, Spitalul Municipal
22	Extindere secție de hemodializa din cadrul Spitalului Municipal "Dr. A. Tulbure" Făgăraș	elaborare documentație tehnico-economică DALI	2027	15.000.000	POS P2, PNRR, buget local	Primăria Făgăraș, Spitalul Municipal
23	Extinderea Spitalului Municipal "Dr. Aurel Tulbure" Făgăraș și transformarea acestuia în spital de urgență	idee	2027	150.000.000	POS P1	Primăria Făgăraș, Spitalul Municipal
24	Modernizare cabinete medicina școlară inclusiv pentru oferirea de servicii de asistență stomatologică	idee	2027	600.000	POS P2	Primăria Făgăraș, unități de învățământ
25	Proiect de monitorizare a stării de sănătate a persoanelor vârstnice utilizând dispozitive inteligente	idee	2027	1.000.000	POR Centru, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș, medici de familie
26	Campanii de promovare a sportului și stilului de viață sănătos (inclusiv prevenția bolilor) cu implicarea medicilor de familie	idee	2027	700.000	Buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
OSp2.3. Dezvoltarea serviciilor de asistență socială și a gradului de incluziune a persoanelor din comunități dezavantajate						
27	Construire locuințe nZEB pentru tineri din grupuri vulnerabile	Cerere de finanțare depusă	2026	3.693.550	PNRR	Primăria Făgăraș
28	Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității în municipiul Făgăraș (GAL)	idee	2027	30.000.000	POIDS P1	Primăria Făgăraș
29	Protejarea dreptului la demnitate socială prin asigurarea de condiții decente de locuit în municipiul Făgăraș	idee	2027	7.000.000	POIDS P2	Primăria Făgăraș
30	Reducerea disparităților între copiii în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii din municipiul Făgăraș	idee	2027	2.000.000	POIDS P4	DAS Făgăraș
31	Servicii suport pentru persoane vârstnice din Municipiul Făgăraș / integrarea seniorilor în activități civice/sociale	idee	2027	5.000.000	POIDS P5	DAS Făgăraș
32	Sprjin pentru persoanele cu dizabilități din municipiul Făgăraș	idee	2027	3.000.000	POIDS P6	DAS Făgăraș
33	Ajutorarea persoanelor defavorizate din municipiul Făgăraș	idee	2027	1.000.000	POIDS P8	DAS Făgăraș
34	Construirea de locuințe colective de tip ANL / locuințe sociale	idee	2027	30.000.000	ANL, alte surse	Primăria Făgăraș
35	Reabilitare cantină socială	idee	2027	2.000.000	Buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
36	Construirea unui centru de zi pentru persoane adulte sub 65 de ani cu nevoi sociale	idee	2027	3.000.000	Buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
37	Construirea unui centru de urgență pentru victime ale violenței domestice	idee	2027	3.000.000	Buget local, alte surse	Primăria Făgăraș

OSp2.4. Creșterea notorietății și vitalității culturale a municipiului Făgăraș						
D2.4.1 Sprijinirea evenimentelor și inițiativelor culturale și sportive						
38	Crearea unui brand local și a unei strategii de marketing în vederea promovării integrate a municipiului și Țării Făgărașului	idee	2024	400.000	buget local, alte surse	Primăria Făgăraș, mediul ONG, agenți economici
39	Sprijinirea și promovarea activităților și evenimentelor culturale, artistice și sportive în municipiul Făgăraș	idee	2030	800.000	buget local, alte surse	Primăria Făgăraș, mediul ONG, agenți economici
40	Încurajarea și sprijinirea inițiativelor ce au în vedere valorificarea capitalului cultural, artistic și istoric al zonei Țării Făgărașului	idee	2027	800.000	buget local, alte surse	Primăria Făgăraș, mediul ONG, agenți economici
41	Cartarea și marcarea obiectivelor și traseelor turistice din zona Țării Făgărașului (hartă integrată disponibilă turiștilor, totemuri / panouri de informare, aplicație mobilă)	idee	2025	600.000	buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
42	Sprijinirea furnizării unor pachete turistice integrate, în parteneriat cu localitățile din proximitate	idee	2027	-	buget privat	agenți economici
43	Organizarea unui Târg internațional al industriei creative din Municipiul Făgăraș	idee	2027	1.000.000	ASF, alte surse	Primăria Făgăraș, mediul ONG, agenți economici
44	Regenerare urbana prin reconversia platformei industriale a Combinatului Chimic în „Muzeul Combinatului Chimic Făgăraș”	idee	2030	15.000.000	POR Centru P3, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
D2.4.2. Dezvoltarea infrastructurii culturale și a patrimoniului						
45	Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural al municipiului Făgăraș - ansamblul arhitectural Cetatea Făgărașului - castel și corp garda nord - corp garda sud și turn intrare poarta	idee	2027	21.213.227	POR Centru P8, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
46	Restaurarea și punerea în valoare a monumentului istoric Baia Comunală - centru cultural Municipiul Făgăraș	idee	2027	21.213.227	POR Centru P8, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
47	Consolidarea și diversificarea serviciilor culturale din municipiul Făgăraș în cadrul Centrului Cultural Sinagoga Făgăraș	idee	2030	5.000.000	Buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
OBIECTIVUL STRATEGIC 3 – Municipiul Făgăraș – centru urban orientat către mobilitatea sustenabilă a locuitorilor Țării Făgărașului						
OSp 3.1 Infrastructură rutieră modernă, ce asigură un nivel bun de conectivitate						
D 3.1.1 Infrastructură rutieră adecvată asigurării tranzitului facil și deplasărilor rutiere în municipiul Făgăraș						
48	Varianta de ocolire municipiul Făgăraș	în licitație proiectare și execuție	2025	61.037.486	POT2	Primăria Făgăraș
49	Construire sosea rapida Făgăraș - Sibiu	Licitație CNAIR	2027	4.000.000.000	POT2 (ITI)	CNAIR, Primăria Făgăraș
50	Reabilitare, modernizare străzi/drumuri în municipiul Făgăraș	depus cerere de finanțare	2025	33.628.616	program Anghel Saligny, alte surse	Primăria Făgăraș
51	Creșterea accesibilității rețelei de străzi a orașului prin densificarea rețelei de străzi și deservirea noilor zone aflate în dezvoltare	idee	2030	120.000.000	Buget de stat, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
52	Creșterea calității spațiului public urban prin re-proiectarea și modernizarea căilor de comunicații rutiere	idee	2030	4.000.000	Buget de stat, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
53	Dezvoltarea infrastructurii publice pentru încărcarea vehiculelor electrice	idee	2027	1.500.000	POR Centru, AFM, alte surse	Primăria Făgăraș
54	Amenajare parcuri funcționale în zonele de interes public	idee	2030	2.200.000	buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
55	Amenajare parcuri rezidențiale	idee	2030	85.940.000	buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
56	Amenajare parcuri de scurtă durată în zonele publice de interes (Kiss & Ride)	idee	2027	470.000	buget local, alte surse	Primăria Făgăraș

OSp 3.2 Susținerea mijloacelor alternative de mobilitate						
D 3.2.1 Îmbunătățirea accesului la servicii de transport public și asigurarea intermodalității						
57	Dezvoltarea sistemului regional de transport public în comun în zona urbană funcțională /metropolitană a municipiului Făgăraș - modernizarea coridorului de mobilitate SUD – Faza 1	elaborare studii de specialitate și derulare proceduri de achiziție documentații tehnice	2026	26.756.137	POR Centru P4, PNRR, buget local, alte surse	ADI ZUF Făgăraș
58	Dezvoltarea sistemului regional de transport public în comun în zona urbană funcțională /metropolitană a municipiului Făgăraș - modernizarea coridorului de mobilitate SUD – Faza 2	elaborare studii de specialitate și derulare proceduri de achiziție documentații tehnice	2026	26.756.137	POR Centru P4, PNRR, buget local, alte surse	ADI ZUF Făgăraș
59	Dezvoltarea sistemului regional de transport public în comun în zona urbană funcțională /metropolitană a municipiului Făgăraș - modernizarea coridorului de mobilitate NORD	idee	2026	94.000.000	POR Centru P4, PNRR, buget local, alte surse	ADI ZUF Făgăraș
60	Amenajare nod cu funcțiuni de transfer modal în Zona Str. Libertății	idee	2027	2.190.000	POR Centru 2021-2027 P4, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
61	Amenajare nod cu funcțiuni de transfer modal în Zona Gării	idee	2027	880.000	POR Centru 2021-2027 P4, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
62	Amenajare nod cu funcțiuni de transfer modal la intrarea în localitate pe DN1	idee	2027	2.190.000	POR Centru 2021-2027 P4, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
D3.2.2 Creșterea siguranței rutiere prin susținerea mobilității alternative						
63	Extinderea Coridorului central de mobilitate urbana si amenajare sistem de tip "Park and Ride"	idee	2027	26.000.000	POR Centru P4, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
64	Extinderea Coridorului industrial de mobilitate urbană	idee	2027	26.000.000	POR Centru P4, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
65	Extindere sisteme de management și monitorizare a traficului (ITS) în intersecțiile majore și la trecerile de pietoni importante	idee	2027	1.500.000	buget local, alte surse	Primăria Făgăraș, ADI ZM Făgăraș
66	Modernizarea intersecției prin măsuri de reconfigurare fizică (incluzând amenajări pentru creșterea confortului și siguranței traversării pietonilor și a deplasărilor cu bicicleta)	idee	2027	5.000.000	buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
67	Amenajare coridoare de mobilitate urbana, în relație cu zonele turistice, de agrement și ansamblurile de locuințe prin amenajarea de străzi și piațete urbane, pietonale sau cu utilizare în comun ("shared-space")	idee	2027	30.000.000	POR Centru P4, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
68	Creșterea siguranței deplasărilor pietonale prin extinderea rețelei de trotuare	idee	2027	8.000.000	POR Centru P4, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
69	Realizarea unei infrastructuri conexe și sigure pentru deplasările cu bicicleta	idee	2027	8.000.000	POR Centru P4, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
70	Extinderea serviciului de închiriere biciclete (bike-sharing)	idee	2027	3.100.000	POR Centru, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
OBIECTIVUL STRATEGIC 4 - Municipiul Făgăraș – centru urban cu impact redus asupra mediului						
OSp4.1 Îmbunătățirea calității factorilor de mediu						
D4.1.1 Dezvoltarea rețelei verde/albastră la nivel municipal și combaterea efectelor schimbărilor climatice						
71	Regenerarea urbană a spațiilor publice și asigurarea siguranței și securității cetățenilor	idee	2027	13.075.894	POR Centru P3, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
72	Intervenții de îngrijire a spațiilor verzi și toaletare a arborilor	idee	2027	20.000.000	buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
73	Amenajare/modernizare/extindere spatii verzi la nivelul municipiului Făgăraș	idee	2027	13.075.894	POR Centru P3, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
74	Realizarea unui coridor verde-albastru pe pâraul Berivoi între cartierul Combinat și Parcul Regina Maria	idee	2027	20.000.000	POR Centru P4/P3, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
75	Instalarea unui sistem de monitorizare a calității aerului	idee	2024	300.000	buget local, alte surse	Primăria Făgăraș

D4.1.2 Îmbunătățirea sistemului de management al deșeurilor						
76	Modernizarea stației de sortare și a stației de transfer a deșeurilor și amenajarea unei stații de compost a deșeurilor biodegradabile în municipiul Făgăraș	idee	2025	5.000.000	PODD P1, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș, Salco Serv, ADI ISO Mediu Brașov
77	Modernizarea infrastructurii sistemului de colectare a deșeurilor la nivelul municipiului Făgăraș	idee	2025	8.000.000	PODD P1, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș, Salco Serv, ADI ISO Mediu Brașov
	(platforme inteligente de colectare, achiziția de autospeciale de colectare)					
78	Campanie de conștientizare în rândul populației a importanței colectării selective sau reutilizării deșeurilor	idee	2,027	2.000.000	buget local, alte surse	Primăria Făgăraș, Salco Serv, ADI ISO Mediu Brașov
79	Organizarea unui centru de colectare cu aport voluntar pentru deșeuri de construcții și voluminoase la nivelul municipiului Făgăraș	idee	2027	2.000.000	PODD P1, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș, Salco Serv, ADI ISO Mediu Brașov
OSp4.2 Sisteme de utilități publice eficiente și cu nivel de deservire ridicat pentru o comunitate orientată spre reducerea consumului energetic						
D4.2.1 Dezvoltarea sistemelor de utilități în municipiul Făgăraș						
80	Program de amplasare a unor instalații de producere a energiei electrice din surse regenerabile pe acoperișurile clădirilor publice (Primăria Făgăraș, Spitalul Municipal, instituții școlare)	idee	2027	2.000.000	POR Centru, buget local, alte surse	instituții publice, operatori economici
81	Campanie de conștientizare a populației cu privire la efectele schimbărilor climatice și măsurile de combatere a acestora	idee	2030	2.000.000	buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
82	Realizarea unei instalații de cogenerare de energie termică (biogaz / amestec gaze regenerabile) pe platforma vechiului combinat și conectarea acesteia la rețeaua de termoficare a municipiului	idee	2027	50.000.000	fonduri private, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș, SPAET Făgăraș, operatori economici
83	Extinderea rețelelor de gaze naturale în zonele nedeservite din municipiul Făgăraș	idee	2030	10.000.000	fonduri private, alte surse	Operator gaze naturale
84	Extinderea și modernizarea rețelelor de apă și canalizare în municipiul Făgăraș	idee	2030	10.000.000	fonduri private, alte surse	Apă-Canal Sibiu
D4.2.2 Creșterea eficienței energetice la nivelul municipiului Făgăraș						
85	Campanie de conștientizare și educare privind reducerea consumului de energie și utilizarea energiei regenerabile	idee	2030	2.000.000	buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
86	Creșterea eficienței energetice pentru clădirile rezidențiale din municipiul Făgăraș	idee	2027	15.000.000	POR Centru P3, buget local	Primăria Făgăraș
87	Creșterea eficienței energetice pentru clădirile publice din municipiul Făgăraș	idee	2027	25.000.000	POR Centru P3, buget local	Primăria Făgăraș
88	Extinderea și eficientizarea energetică a rețelei de iluminat public din municipiul Făgăraș	DALI	2025	20.000.000	POR Centru P3, AFM, buget local	Primăria Făgăraș
OBIECTIVUL STRATEGIC 5 - Administrație publică performanță, deschisă, transparentă, cu servicii publice digitale ușor de utilizat						
89	Sistem Inteligent de Management Urban în Municipiul Făgăraș	cerere de finanțare depusă	2026	3.692.025	PNRR	Primăria Făgăraș
90	Realizarea unor planuri de formare continuă a personalului pe compartimente	idee		-	buget local	Primăria Făgăraș
91	Consolidarea capacității personalului angajat prin participarea la cursuri de formare continuă	idee	2030	1.000.000	Fonduri nerambursabile, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș, alte instituții publice, agenți economici, mediul ONG
92	Organizarea periodică a unor întâlniri de lucru sectoriale pentru monitorizarea și evaluarea situației actuale din oraș (inclusiv evaluarea implementării SIDU Făgăraș)	idee	2030	-	buget local	Primăria Făgăraș
93	Program anual de bugetare participativă a inițiativelor comunitare	idee	2030	5.000.000	buget local	Primăria Făgăraș
94	Intervenții de tip smart-city și digitalizare servicii publice la nivelul Municipiului Făgăraș	idee	2027	5.000.000	POR Centru P2, buget local	Primăria Făgăraș
95	Extinderea sistemului centralizat de supraveghere video pe raza municipiului Făgăraș	idee	2027	1.000.000	ASF, alte surse	Primăria Făgăraș
96	Modernizare baza administrativă și dotare Serviciu Administrare Patrimoniu Public și Privat cu utilaje pentru întreținerea domeniului public și privat	idee	2027	2.000.000	ASF, alte surse	Primăria Făgăraș
97	Actualizarea Planului de Acțiune pentru Energia Durabilă și Climă din municipiul Făgăraș	idee	2024	200.000	buget local, alte surse	Primăria Făgăraș
98	Completarea bazelor de date digitale la nivelul Primăriei Municipiului Făgăraș	idee	2027	2.000.000	fonduri ANCP, POR Centru P2, buget local, alte surse	Primăria Făgăraș

CAP.7 CONCLUZII

7.1 Profil spațial și funcțional

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

Zona unde a funcționat fostul combinat chimic din Municipiul Făgăraș nu dispune de o încadrare exactă a terenurilor, astfel că implementarea unor măsuri de combatere a poluării sau de reconversie nu pot fi realizate, mai ales având în vedere și situația juridică a tuturor terenurilor.

În prezent, clădirile și dotările de pe fosta platformă chimică se prezintă, în mare parte, într-o stare avansată de degradare, însă de la sistarea activităților economice în zonă nu s-au realizat lucrări de consolidare, revitalizare sau regenerare.

Spațiile interstițiale adiacente ansamblurilor de locuințe colective prezintă o stare precară în anumite situații.

Fondul construit și în special ansamblurile de locuințe colective, prezintă un aspect învechit, degradat, neuniform din cauza lipsei unor acțiuni extinse de renovare. În plus, eficiența energetică a acestor ansambluri este una redusă, având în vedere tipologia construcțiilor și vârsta clădirilor.

Spațiile verzi de protecție adiacente râului Olt sunt utilizate în prezent ca zonă de promenadă, însă proiectul actual pentru centura ocolitoare a Municipiului poate conduce la scăderea interesului pentru această zonă a cetățenilor.

Doar 4% din suprafața UAT-ului este reprezentată de zone cu spații verzi sau de recreere/de agrement pentru cetățeni. Singurul parc din oraș este situat în partea de sud, după calea ferată, iar cimitirul catolic și Piața Republicii sunt utilizate ca alternative de petrecere a timpului liber de către cetățeni.

Conform registrului spațiilor verzi, la nivel municipal se înregistrează o medie de 21,97 mp de spații verzi per cap de locuitor, valoare sub media europeană de 26 mp/locuitor.

POSIBILE INTERVENȚII

Realizarea unui parteneriat cu APM Brașov în vederea elaborării unui studiu detaliat asupra zonei fostului combinat chimic și stabilirea încadrării terenurilor din această arie.

Realizarea unor proiecte de regenerare urbană și/sau conversie a terenurilor și clădirilor în vederea revitalizării zonei (potențial turistic, industrial, de extindere a spațiilor verzi)

Realizarea de proiecte de regenerare urbană a zonelor unde se regăsesc ansambluri de locuințe colective, prin implementarea unor măsuri precum amenajarea spațiilor verzi, amenajarea de locuri de joacă pentru copiii, amenajarea unor spații de socializare pentru cetățeni etc.

Implementarea unor proiecte de reabilitare a clădirilor de locuințe colective, atât la nivelul structurii acolo unde este cazul, cât și din punct de vedere energetic și estetic (lucrări specifice pentru reabilitarea fațadelor clădirilor; lucrări de termoizolare a clădirilor).

Finalizarea proiectului de pietonalizare și regenerare a spațiilor cuprinse între Cetatea Făgăraș, Baia Comunală, Casa de Cultură și catedrală.

Finalizarea proiectului de renovare a Parcului Regina Maria.

Extinderea suprafețelor de spații verzi la nivel Municipiului prin reconversia sau amenajarea unor suprafețe de teren din zona urbană (ex. pârâul Berivoi).

7.2 Profil socio-demografic

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

Densitatea populației este în scădere - acest aspect are impact asupra modului de utilizare a teritoriului, dar și asupra nivelului de echipare a locuințelor cu dotările necesare.

Tendința de creștere a gradului de dependență demografică dintre populația activă și inactivă este în creștere, favorizând apariția unor dezechilibre pe termen mediu și lung din perspectiva susținerii grupurilor inactice de către salariați.

Accentuarea fenomenului de îmbătrânire demografică, similar nivelului regional și național.

Din totalul populației rezidente în Municipiul, 30,8% din populație locuiește în zone dezavantajate.

POSIBILE INTERVENȚII

Implementarea de măsuri care să aibă în vedere utilizarea eficientă a teritoriului, pentru a limita fenomenul de suburbanizare.

Măsuri de încurajare a natalității prin oferirea de stimulente familiilor tinere, asigurarea infrastructurii suport și de educație în toate etapele de creștere a copilului (creșe, locuri de joacă, grădinițe, after-school, centre de competențe – ex. robotică, școli și licee performante, universități recunoscute prin calitatea actului educațional).

Creșterea calității vieții prin măsuri ce vizează factorii de mediu, transport și servicii publice de calitate, pentru a încuraja familiile tinere să locuiască în Municipiul Făgăraș.

Măsuri de retenție a forței de muncă la nivelul Municipiului ce vizează dezvoltarea investițiilor, creșterea calității ofertei educaționale și corelarea acesteia cu piața forței de muncă.

Măsuri privind sprijinirea grupurilor dependente (vârșnicii) în procesul de îmbătrânire activă (servicii sociale și comunitare diversificate, adaptarea serviciilor publice la nevoile și posibilitățile acestora, servicii medicale și de geriatrie de calitate).

Integrarea vârșnicilor în programe suport pentru alte tipuri de servicii, precum asistarea copiilor în creșe și grădinițe.

Realizarea de intervenții punctuale în zonele marginalizate care să țintească problemele specifice ale populației dezavantajate. Asigurarea unei palete largi de servicii sociale: locuințe sociale, servicii de asistență socială, inclusiv beneficii sociale.

7.3 Profil economic

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

Zona fostului Combinat Chimic din Făgăraș acoperă o suprafață însemnată la nivel municipal, aceasta având potențialul dezvoltării unor activități industriale de amploare în cazul în care situația terenurilor din perspectiva problemelor de mediu este rezolvată. În plus, această zonă prezintă căi de conectivitate pe cale rutieră și feroviară astfel încât să nu afecteze principalele zone urbane locuite din Municipiu.

Mai mult, disponibilizarea terenurilor din această incintă prezintă un potențial nu doar din perspectiva dezvoltării activităților industriale, ci și din cea a diversificării mediului economic local.

Clădirile și vechile construcții ale combinatului ar putea fi utilizate în scop turistic (turism industrial) sau ar putea fi refuncționalizate pentru alte tipuri de activități în cazul în care structura de rezistență permite acest lucru.

Nivel redus de dezvoltare a parcului industrial din Făgăraș

La nivel municipal există doar doi angajatori de mărime mare (peste 250 de salariați) conform datelor din 2019 (care cumulează 14% din angajații mediului privat), iar cei mai mari 5 angajatori reprezintă firmele care cumulează jumătate din cifra de afaceri pentru industria prelucrătoare.

Numărul de angajați la nivel local în industrii care asigură un nivel de salarizare mai mare este scăzut, acest fapt fiind corelat și cu plecarea tinerilor din localitate.

La nivel local bilanțul dinamicii antreprenoriale este pozitiv, dar prezintă o scădere continuă în ultimii trei ani, fiind necesare măsuri de stimulare a antreprenoriatului.

La nivel local întreprinderile din industriile culturale și creative sunt slab dezvoltate, reprezentând doar 9% din cifra de afaceri cumulată per Municipiu, dar în perioada 2014-2019 s-au dezvoltat în aproape toate domeniile, în special sectorul de artizanat și meșteșuguri.

POSIBILE INTERVENȚII

Soluționarea problemelor referitoare la situația terenurilor (stabilirea încadrării acestora cu ajutorul APM) din incinta platformei vechiului combinat din perspectiva mediului și realizarea unor studii asupra structurii de rezistență a clădirilor și construcțiilor din această zonă.

Împărțirea terenurilor necontaminate care sunt libere de proprietate și utilizarea acestora în vederea extinderii zonei industriale a Municipiului

(dezvoltarea unui parc industrial în zona fostului combinat chimic).

Refuncționalizarea clădirilor din perimetrul vechiului combinat chimic în vederea dezvoltării și diversificării activităților economice la nivel local

Realizarea unor materiale / completarea pe pagina web a Primăriei Făgăraș a informațiilor referitoare la posibilitățile de dezvoltare a afacerilor în cadrul parcului industrial și promovarea Municipiului Făgăraș ca destinație de investiții (inclusiv prin detalierea facilităților, dotărilor și oportunităților de colaborare cu alți actori locali).

Realizarea promovării Municipiului Făgăraș în rândul investitorilor cu ajutorul celor mai mari angajatori la nivel municipal, cu scopul de a atrage noi investiții care să fie complementare activităților întreprinderilor medii și mari existente.

Operaționalizarea unui incubator de afaceri și realizarea de programe de stimulare a antreprenoriatului, în special în rândul tinerilor, poate conferi Municipiului Făgăraș o șansă pentru relansarea sau dezvoltarea unor domenii economice cu valoare adăugată mai mare (meșteșuguri, artele spectacolului, IT/software).

Realizarea unui parteneriat între incubatorul de afaceri, Institutul de Cercetare Făgăraș și ONG-urile locale pentru susținerea dezvoltării unor proiecte și / sau afaceri care să răspundă problemelor existente la nivel local / zonal.

7.4 Servicii și dotări publice

Educație

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

Nivel de deservire bun al infrastructurii de învățământ pentru ciclurile primar și secundar, însă în cazul educației timpurii se observă necesitatea extinderii infrastructurii disponibile. Proiecte în derulare pentru reabilitarea infrastructurii de învățământ.

Doar un liceu se situează în top 10 la nivel județean după performanțele înregistrate la examenul de bacalaureat (2022).

La nivel local agenții economici din industria prelucrătoare au nevoie de personal calificat în mecanică, sudură, lăcătușărie, dar și de dezvoltarea bazelor de practică din infrastructura educațională astfel încât absolvenții de școli profesionale să fie bine pregătiți.

Învățământul profesional și tehnic se confruntă cu un interes scăzut din partea elevilor și părinților acestora în ceea ce privește opțiunile de admitere la liceu, majoritatea dorind urmarea unui profil teoretic.

În prezent consilierea școlară pentru opțiunile de specializare după gimnaziu nu este văzută ca fiind un proces eficient, astfel că este nevoie de realizarea de acțiuni specifice în sensul orientării în carieră a elevilor, dar și consilierea părinților acestora.

POSIBILE INTERVENȚII

Creșterea numărului de locuri disponibile în creșe și grădinițe

Modernizarea laboratoarelor didactice din școli și a atelierelor pentru învățământul tehnic și profesional

Realizarea de programe de ore remediale pentru elevii cu rezultate școlare reduse – creșterea ratei de promovare a bacalaureatului

Dezvoltarea ofertei de cursuri opționale pe teme de interes

Realizarea de campanii anuale de promovare pentru învățământul profesional și tehnic.

Implementarea unui proces la nivel municipal de consiliere și orientare în carieră a elevilor, alături de părinți, aplicând teste specifice de stabilire a competențelor și aptitudinilor pe care copii le stăpânesc.

Diversificarea oportunităților de specializare în învățământul profesional și tehnic cu ajutorul autorităților locale și a mediului de afaceri în vederea planificării și stabilirii nevoilor de specializare a tinerilor

Sănătate

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

Incidența ridicată a bolilor cauzate de un stil de viață nesănătos (boli cardiovasculare, bolile aparatului respirator, tumori)

POSIBILE INTERVENȚII

Implementarea campaniilor de informare privind necesitatea adoptării unui stil de viață sănătos

Realizarea de parteneriate între instituțiile cu rol în educarea populației în acest domeniu
Dezvoltarea altor servicii publice cu rol în prevenirea acestor boli – activități sportive și recreative, calitatea crescută a aerului, spații verzi – asociate unei calități ridicate a vieții

Numărul ridicat de pacienți ce revin în medie unui medic de familie și astfel, calitatea timpului oferit pentru fiecare pacient este mai precară

Numărul de paturi în spital per 1000 de locuitori în Făgăraș (15,8) este mai mic decât în Municipiul reședință de județ, dar în creștere față de nivelul anului 2015 în UAT Făgăraș

Proiect în desfășurare pentru "Reabilitarea, modernizarea și dotarea ambulatorului din cadrul Spitalului Municipal «Dr. Aurel Tulbure» Făgăraș"

Srijinirea înființării de noi cabinete medicale de specialitate și de medicină de familie (Numărul mediu de pacienți care revin unui medic de familie este de aproximativ 1600)

Continuarea programelor de atragere de personal medical nou în oraș și modernizarea infrastructurii și serviciilor de sănătate;

Asistență socială

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

Număr ridicat de familii în care părinții sunt plecați în străinătate și astfel, numărul ridicat la copiii cu risc de separare de părinți

Numărul ridicat de comunități dezavantajate de la nivelul Municipiului

Îmbătrânirea populației cu o intensitate crescută, și, prin aceasta, creșterea numărului de persoane vârstnice care necesita servicii sociale

Nevoia de informare adecvată a beneficiarilor potențiali despre oferta de servicii sociale și despre drepturile acestora

Atingerea capacității maxime în cazul anumitor centre dedicate oferirii de asistență socială

POSIBILE INTERVENȚII

Sporirea serviciilor și infrastructurii de sprijin în depășirea situațiilor de dificultate, supraveghere, suport pentru dezvoltarea abilităților de viață independentă

Consolidarea capacităților de sprijin pentru integrare în societate, pentru integrarea în piața muncii, pentru sporirea calității vieții și pentru îndrumarea și consilierea persoanelor din comunități dezavantajate

Extinderea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice. Păstrarea serviciilor de îngrijire la domiciliu

Crearea și implementarea campaniilor de informare, adaptate la nevoile și la specificul beneficiarilor

Extinderea infrastructurii pentru asistență socială pentru seniori, persoane adulte, tineri din medii defavorizate, persoane cu dizabilități etc.

Cultură, turism, timp liber

CONCLUZII, PROVOCĂRI, ELEMENTE DE POTENȚIAL

Numărul anual de turiști a fost afectat puternic de pandemia de Covid-19

La nivel local există un centru dedicat pentru informarea turiștilor cu privire la oportunitățile turistice și culturale din zonă

În Municipiul Făgăraș se observă că un număr însemnat de turiști care vor să realizeze drumeții în Munții Făgăraș vizitează

POSIBILE INTERVENȚII

Promovarea integrată a destinației turistice Țara Făgărașului

Suținerea CNIPT Făgăraș pentru realizarea materialelor de promovare și diseminarea acestora

Realizarea unor pachete integrate de turism împreună cu UAT-urile din proximitate (ADI Țara Făgărașului)

sediul CNIPT în vederea informării asupra traseelor montane.

Creșterea numărului de evenimente culturale, artistice și sportive realizate anual/lunar la nivelul Municipiului Făgăraș

3 situri Natura 2000 pe teritoriul UAT-ului Cetatea Făgăraș (inclusiv muzeul Țării Făgărașului) reprezintă principalul obiectiv turistic la nivelul Municipiului Făgăraș

Există 25 de monumente în Municipiul Făgăraș înscrise la nivel național în lista monumentelor istorice

Mare parte din clădirile bisericilor ce sunt clasate în lista monumentelor istorice nu sunt deschise publicului larg pentru vizite turistice. La nivel municipal se observă un număr restrâns de restaurante și spații de cazare pentru turiști. În plus, majoritatea acestor facilități și cele mai cunoscute și utilizate spații de petrecere a timpului liber sunt concentrate în zona centrală a Municipiului

Reabilitarea și / sau reamenajarea obiectivelor de interes turistic, cultural, sportiv și a spațiilor aferente acestora

Concurs de idei în rândul tinerilor pe tema promovării turismului și activităților culturale din Făgăraș

Dezvoltarea ofertei domeniului HORECA în Municipiul Făgăraș

Creșterea oportunităților de petrecere a timpului liber

Creșterea numărului de evenimente culturale, artistice și sportive realizate anual/lunar la nivelul Municipiului Făgăraș

La nivelul Municipiului Făgăraș sunt necesare campanii de conștientizare/de implicare a elevilor, cadrelor didactice, a părinților a cetățenilor în general în legătură cu nevoia de a reduce consumurile de energie, implicit a emisiilor de gaze. Realizarea PACED-ului cuprinde o estimare a resurselor necesare, fixarea termenelor de realizare, cât și stabilirea ordinii de prioritate a acțiunilor.

Strategia de gestiune a emisiilor de gaze cu efect de seră s-a conceput în congruență cu celelalte documente strategice elaborate la nivel local și județean cum ar fi Agenda 21 și Raport privind starea mediului în județul Brașov pentru anul 2010, 2020-2022 sau Strategia de Dezvoltare a județului Brașov.

Punerea în aplicare a PACED-ului impune cooperarea între actorii locali: administrația publică locală, instituții descentralizate, agenți economici, organizații non-profit și societatea civilă în ansamblu.

Municipiul Făgăraș va fi un oraș curat și atractiv cu un mediu plăcut, sănătos pentru generațiile prezente și viitoare, asigurând standarde ridicate de protecție și management al spațiilor verzi, cât și utilizarea eficientă a energie și a apei.

Acțiunile prezentate în cadrul PACED au fost identificate după analizele rezultate din evaluarea inventarului emisiilor de bază, a consumurilor energetice, pentru anul de referință 2010, 2020-2022 și au încercat să acopere toate sectoarele de importanță care să ducă la economii de energie.

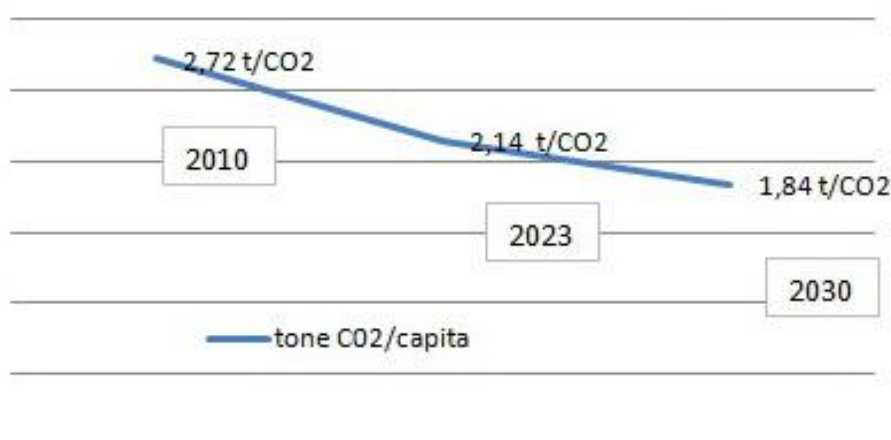
Se impune reducerea de emisii CO² cu 22,2 % până în 2030. Se vor monitoriza consumurile la nivel de Municipiu, iar rezultatele obținute în urma analizării lor se vor evalua și periodic - la 2 ani - se va trimite un raport de implementare la Comisia Europeană - la Oficiul Convenției Primarilor. Evaluarea periodică va trebui să ducă la actualizarea PACED-ului.

Este posibil ca unele acțiuni să nu mai fie fezabile și să apară altele noi de mai mare importanță. Decizia autorităților de a-și îndeplini angajamentul asumat trebuie să rămână însă neschimbată contribuind astfel la dezvoltarea durabilă a orașului.

O mare parte a măsurilor/acțiunilor prevăzute în PACED nu au fost cuantificate, deoarece ele vor aduce un aport indirect asupra reducerii emisiilor implementate de alte acțiuni, ele având un rol calitativ de influență asupra atingerii țintelor planului de acțiune.

Amprenta de carbon determinată la nivelul Municipiului Făgăraș este de 2.72 tone CO²/capita la nivelul anului 2010, pentru 31.000 locuitori, de 2.14 tone CO²/capita la nivelul anului 2023, pentru 36,815 locuitori, urmând ca în anul 2030 să ajungă la 1.84 tone CO²/capita pentru un număr de 32,000 locuitori/estimați.

Amprenta de carbon la nivelul Municipiului Făgăraș

Autoritatea locală continuă să acționeze în calitate de consultant și educator pentru făgărașeni!